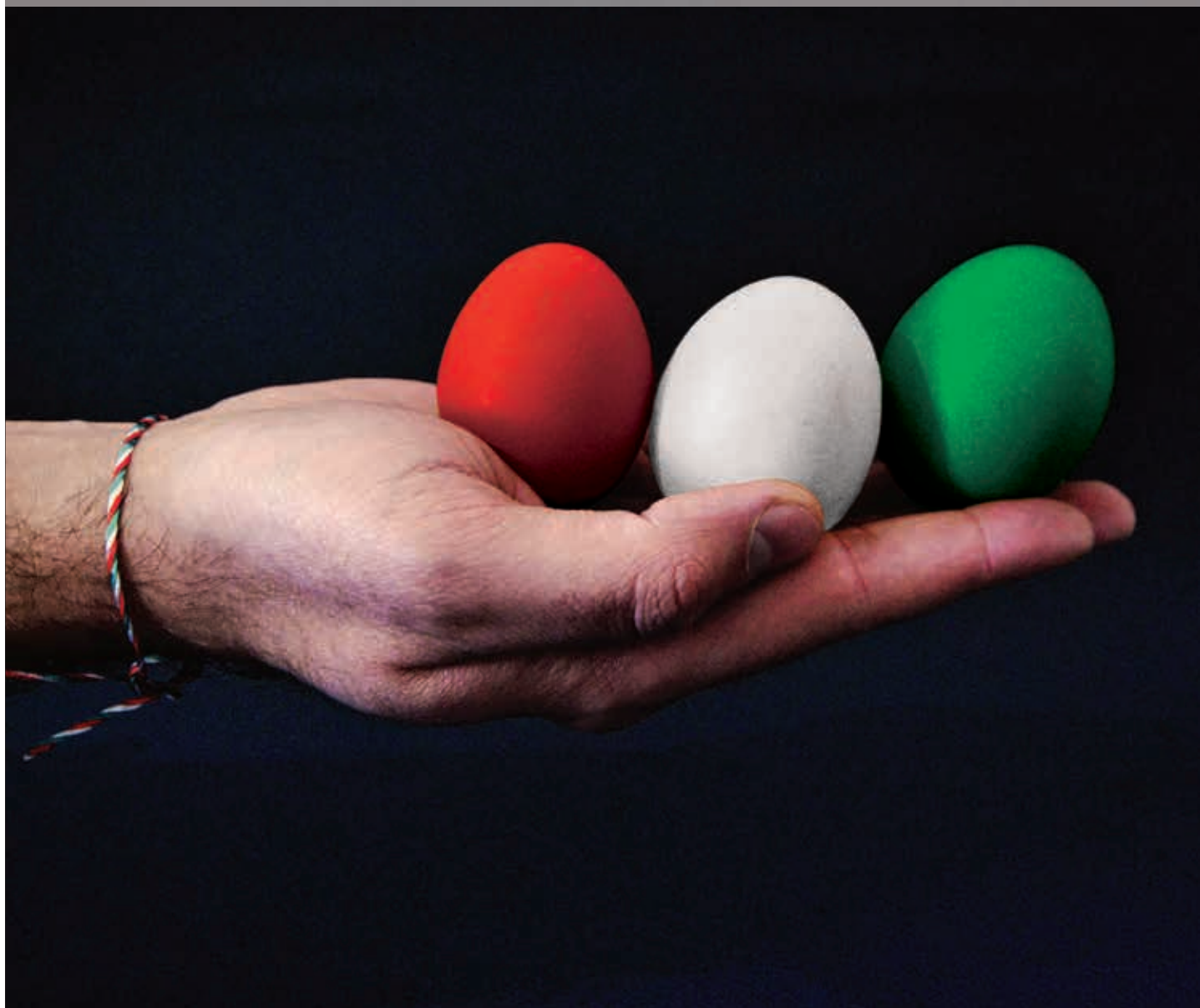

bONUM PUBLICUM

06

„LETESZTELTÜK AZ ORSZÁG
BIZTONSÁGI RENDSZERÉT”
Interjú Simicskó István
honvédelmi miniszterrel

16

AZ ÁLLAM ÉS AZ EGYHÁZ
SZEREPE A MIGRÁCIÓ
KEZELÉSÉBEN

19

VERSENYKÉPESSÉG
ÉS NŐVEKEDÉS
Palotai Dániellel
beszélgettünk

23 Az amerikai Delta Force, a brit SAS, az orosz Alpha Csoport vagy a lengyel JW GROM. Néhány a világ legütőképesebb speciális alakulatai közül. Sokak szerint egy magára valamit is adó hadseregben mindenképpen vannak elit egységek. Magyarországon ilyen a 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj és a 88. Könnyű Vegyes Zászlóalj, amelyek januártól egy közös parancsnokság alatt, az MH 2. Különleges Rendeltetésű Ezred kötelékében működnek.

06 „Leteszteltük az ország biztonsági rendszerét” – Interjú Simicskó István honvédelmi miniszterrel

26 A Rendészettudományi Kollégium kutatási prioritásai

39 A nemzetközi helyzet fokozódik

53 Tojásfestés pontban háromkor

TARTALOM 2016. MÁRCIUS

02	MOZAIK	19	VERSENYKÉPESSÉG ÉS NÖVEKEDÉS	32	ÖNKORMÁNYZATISÁG TUDOMÁNYOS ALAPOKON
06	„LETESZTELTÜK AZ ORSZÁG BIZTONSÁGI RENDSZERÉT” - INTERJÚ SIMICSKÓ ISTVÁN HONVÉDELMI MINISZTERREL	22	PÉNZÜGYI KORMÁNYZÁSTANT IS OKTATNAK AZ NKE-N	34	MÚLTUNK TÜKRE A NEMZETI EMLÉKEZET
10	DRÓNOK A KATASZTRÓFAVÉDELEMBEN	23	„SZÜRSÉG VAN A KÜLÖNLEGES MŰVELETI TEVÉKENYSÉGRE”	39	A NEMZETKÖZI HELYZET FOKOZÓDIK
12	AZ ISKOLATEREMTŐ TUDÓSRA EMLÉKEZTEK	26	A RENDÉSZETTUDOMÁNYI KOLLÉGIUM KUTATÁSI PRIORITÁSAI	46	„SZABADSÁGHARCOSOK VÉRE LÜKTET LENT A GYÖKEREKBE”
14	NKE, A MEGBÍZHATÓ MINŐSÉG	28	HINNI KELL ABBAN, AMIT CSINÁLUNK	48	340 ÉVE SZÜLETETT II. RÁKÓCZI FERENC
16	AZ ÁLLAM ÉS AZ EGYHÁZ SZEREPE A MIGRÁCIÓ KEZELÉSÉBEN	30	MI KELL AHHOZ, HOGY AZ UNIÓ FOGLALKOZZTASSON BENNÜNKET?	49	PIPÁS PISTA NYOMÁBAN
				53	TOJÁSFESTÉS PONTBAN HÁROMKOR
				56	AJÁNLÓ

A magyar szabadság éve: friss, lendületes és nagyszabású lesz az 1956-os emlékév

Az 1956-os Emlékbizottság meghatározta az emlékév legfontosabb programjait, amelyeknek kiemelt célja, hogy az egész ország bekapcsolódhasson a megemlékezés-sorozatba. A magyarforradalom1956.hu honlapon már elérhetők a pályázati kiírások, hogy minél több programmal, kreatív ötlettel, szakmai munkával lehessen hozzájárulni 1956 emlékének megőrzéséhez, felelevenítéséhez. Az Emlékbizottság önkormányzatok, civil szervezetek, kulturális és tudományos műhelyek, valamint magánszemélyek pályamunkáit várja, amelyek a forradalom és szabadságharc emlékeit, hőseit és áldozatait kívánják megidézni. A bizottság szeretné, ha a lehető legtöbb hazai köznevelési és felsőoktatási intézmény részt

venne a programsorozatban. Az Emlékbizottság oktatási segédanyagokkal, útmutatókkal, kulturális programcsomagokkal is hozzájárul a megemlékezésekhez. Az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójának méltó megemlékezéséről a Kormány 2015-ben hozott határozatot, amelyben Emlékbizottság létrehozásáról rendelkezett, a bizottság fővédnökéül Kovér Lászlót, az Országgyűlés elnökét, védnökéül Wittner

Máriát kérte fel. Az Emlékbizottság társelnök tisztségét Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója és Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások Minisztériumának minisztere tölti be.

Kvótareferendum

A Kormány országos népszavazás kiírását kezdeményezte a kötelező betelepítési kvótáról. Az „Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasssa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?” kérdést február végén nyújtotta be hitelesítésre a miniszterelnök kabinetfőnöke a Nemzeti Választási Irodának. Orbán Viktor a népszavazási kezdeményezéshez kapcsolódóan azt mondta: a kötelező betelepítési kvótáról szóló döntést nem lehet elvenni az Országgyűléstől, az ügyben a magyar parlament megválasztott képviselőin kívül senki más nem dönthet. „Az is köztudott, hogy az Országgyűlés elutasítja a kötelező kvótát, így aki tiltakozik ellene és nemmel szavaz majd a népszavazáson, az valójában egyszerre áll ki Magyarország függetlensége mellett és utasítja el a Magyarországra történő kötelező betelepítést” – emelte ki a miniszterelnök. Orbán Viktor Európa egyik legfőbb értékeként hivatkozott a demokráciára, megjegyezve: az Európai Unió is a demokrácia pilléréin áll. „Ez pedig azt jelenti, hogy nem hozhatunk az emberek feje fölött, az európai emberek akarata ellenére az életüket súlyosan megváltoztató, a jövő nemzedékek életét is meghatározó döntéseket” – hangoztatta, jelezve: a kvóta újrarajzolná Magyarország és Európa etnikai, kulturális és vallási arculatát is. A Kormány úgy látja, hogy erre nincs felhatalmazása sem az uniónak, sem az európai vezetőknek, semmiféle európai testületnek sem.

Légi felderítéssel is segít a honvédség

A honvédség helikopteres felderítéssel is segíti a határőrizeti szervek munkáját Mórahalom, Ásotthalom, Domaszék, Kelebia és Röske térségében.

A Honvédelmi Minisztérium jelentősen megnövelte a határon szolgálatot teljesítő katonák létszámát, továbbá a veszélyeztetett határszakaszokon gép- és harcjárművek bevonásával erősítették meg a járőrözést. Az illegális határátlépés és a határzár rongálása ellen a honvédség jelentős erők bevonásával és az illetékes szervekkel együttműködve a továbbiakban is kész azonnal fellépni.

Szorosabb együttműködés az NKE és az Országgyűlés Hivatala között

További tartalmakkal bővítette a még 2013-ban kötött megállapodását az NKE és az Országgyűlés Hivatala, többek között az NKE Egyetemi Központi Könyvtár és Levéltár, valamint az Országgyűlési Könyvtár közötti együttműködéssel. A két könyvtári szervezet összehangolja működését az archiválás és a digitalizálás terén. Emellett az egyetem dolgozói és a mesterképzésben, valamint a doktori képzésben részt vevő hallgatók ingyenesen látogathatják az Országgyűlési Könyvtárat. A két intézmény a kutatási eredmények hasznosítása területén is szorosabbra fűzi kapcsolatát az NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont és az Országgyűlési Hivatal Képviselői Információs Szolgálat együttműködésével. Az egyetemi kutatóközpont által készített szakmai anyagok így közvetlenebbül is elérhetők lesznek az országgyűlési képviselők és szakértők számára. Hasznosnak ígérkezik az egyetem számára a megállapodás azon része is, amely lehetőséget ad a hallgatóknak az Országgyűlési Hivatal múzeumpedagógiai foglalkozásain való részvételre. Az együttműködés értelmében az egyetemi hallgatóknak továbbra is lehetőségük van csoportos parlamenti szakmai látogatás keretében megismerni az Országgyűlés és a parlamenti bizottságok szervezetével, feladataival, működésével.

Nyelvi jogok, nyelvpolitika, nyelvhasználat

A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar és a Momentum Doctorandus kárpátaljai magyar doktoranduszszervezet közös szervezésében rendeztek konferenciát február közepén a Ludovika Főépületében a anyanyelvhasználat fontosságáról. Dr. Kis Norbert továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes megnyitó beszédében kiemelte, hogy az elhangzott előadások írásos

változata minden bizonnyal hozzájárul majd az 1940/2015. (XII. 15.) kormányhatározat értelmében az Emberi jogok és identitáspolitika mesterképzési szak indításához szükséges tananyagfejlesztéshez. A tanácskozáson a konferencia témájával foglalkozó ismert és elismert jogászok és nyelvészek tartottak előadást. Szó volt többek között a 21. század eleji nyelvhasználat jogi lehetőségeiről, az ezzel kapcsolatos ukrán nehézségekről, mintegy összefoglalását adva a nyelvi jogok, a nyelvpolitika és a nyelvhasználat Kárpát-medencei helyzetének. A szakmai diskurzus minden résztvevője egyetértett abban, hogy a nyelvi jogi lehetőségek a magyar nyelv használatára vonatkozóan ugyan eltérők lehetnek az egyes régiókban, azonban az adott lehetőségekkel minden helyszínen és a nyelv használhatóságának minden területén érdemes és szükséges élni, hiszen ezáltal az anyanyelvmegőrzést támogatják annak használói és beszélői is.

Az izraeli nagykövetség is várja az NKE hallgatóit

Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar, illetve a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar hallgatói mostantól Izrael Állam Magyarországi Nagykövetségén is tölthetik kötelező szakmai gyakorlatukat. Az erről szóló megállapodást Prof. Dr. Patyi András rektor és Ilan Mor nagykövet írta alá. A dokumentum rögzíti, hogy a nagykövetség választhatja ki a gyakornoki programban részt vevő hallgatókat, ma-

ximum három hónap időtartamra. A szakmai gyakorlat célja többek között a munkavállalói kompetenciák munkafolyamatokban történő fejlesztése, a gyakorlati jártasságok megszerzése, valamint a személyi kapcsolatok és az együttműködés készségének fejlesztése. A nagykövetség évente legfeljebb tizenkét hallgatót tud fogadni, akiknek biztosítja a gyakorlat teljesítéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, majd értékeli és minősíti is munkájukat. A kötelező szakmai gyakorlat hossza a különböző képzések esetén eltérő: az igazgatásszervező alapszakon például hat, míg a nemzetközi közszolgálati kapcsolatok mesterképzési szakon tizenkét hét.

Elkezdődött a rendvédelmi szövegírók képzése

Dr. habil. Kis Norbert ünnepélyes keretek között nyitotta meg a rendvédelmi szövegíró szakirányú továbbképzési szak első félévét a Belügyminisztériumban, a huszonhárom beiratkozott hallgató részvételével február utolsó péntekén. Az NKE továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettese elmondta, hogy a képzés kezdeményezője a Belügyminisztérium volt, a Mentorok Kollégiuma és a közmédia egyes intézményei támogatták a fejlesztési munkát. „A rendvédelemre egyre növekvő felelősség és a társadalom részéről szintén növekvő elvárások hárulnak. Az emberek biztonságérzetének változása szoros összefüggésben van a rendvédelmi szervek hiteles

kommunikációjával” – hangsúlyozta, majd hozzátette: „A közbizalom a rendvédelmi szervek irányába sugároz, folyamatosan nő a rendvédelmi szakma presztízse és a rendészeti szakok iránt érdeklődő fiatalok száma. Továbbra is célirányos, érthető, meggyőző és szakszerű kommunikációra van szükség.” A szakirányú képzés fő célja, hogy a rendvé-

delmi területen dolgozó kommunikációs szakemberek olyan felkészítést kapjanak, amellyel lehetővé válik az elmúlt évtizedekben átalakult hazai hírszolgáltatáshoz, a rendvédelmi szervezetek belső és külső nyilvánosságigényéhez, a média nyelvéhez alkalmazkodni képes, szakszerű és minőségi közszolgálati információközlés.

Elindult a Campus Mundi

Campus Mundi néven új ösztöndíjprogramot indított el az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a program első félévi pályázati februárban jelentek meg. A *Campus Mundi - felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési program* című projekt a *Széchenyi 2020* program keretében, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával, összesen 9,2 milliárd forintból valósul meg.

Az ösztöndíjprogram célja a felsőoktatás minőségének javítása, a végzett hallgatók foglalkoztathatóságának elősegítése, a magyarországi felsőoktatási intézmények nemzetközi szerepének, elismertségének növelése. A Tempus Közalapítvány által kezelt ösztöndíjprogram mintegy kilencezer hallgatónak nyújt lehetőséget arra a következő öt évben, hogy részt tanulmányokat folytathasson, szakmai gyakorlaton vagy tanulmányúton vegyen részt európai és Európán kívüli országokban. Tanulmányi részképzésre március 10-ig, szakmai gyakorlatra és rövid tanulmányutakra pedig április 10-ig lehet jelentkezni. A továbbiakban mindhárom ösztöndíjtípus esetében évi két – egy tavaszi és egy őszi – benyújtási határidőre számíthatnak a hallgatók. A program lehetőséget teremt továbbá a hazai felsőoktatási intézmények számára, hogy külföldi oktatási vásárokon, kiállításokon

vegyenek részt, ami jelentősen hozzájárul a külföldi hallgatók toborzásának sikeréhez és az intézmények közötti kapcsolatok kialakításához, megvalósulásához is.

Vadászati világkiállítást rendez Magyarország 2021-ben

Ötven év után ismét vadászati világkiállítást rendez Magyarország 2021-ben – jelentette be Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke februárban a nemzetközi szakkonferencián. Semjén Zsolt három olyan területet emelt ki, amellyel szerint Magyarország újra vadászati nagyhatalom lehet: az új fegyvertörvény életbe léptetését, ami a bürokrácia csökkentésével rendszerváltást hozott a fegyvertartás terén, a teljes konszenzussal elfogadott vadászati törvényt és az előkészítés alatt álló, 2021-es budapesti vadászati világkiállítás megrendezését. Tájékoztatása szerint az 1971-es vadászati világkiállítás 50. évfordulóján rendezik meg ismét a világkiállítást Budapesten, amelynek lebonyolítására hamarosan miniszteri vagy kormánybiztost neveznek ki.

Közhasznúvá vált az NKE Sportegyesülete

A jövő évben már az NKE Sportegyesületének is fel lehet ajánlani az egy százalékot, miután a Fővárosi Törvényszék 2016. január 26-án bejegyezte az egyesület közhasznú minősítését. Ezzel jogosultá váltak adókedvezmény igénybevételére, így megnyílt az út azelőtt is, hogy támogatók sorakozzanak fel az egyesület mögé. Az intézmény sportegyesületének célja, hogy segítse az egyetemi polgárok sportolását és egészségmegőrzését. Az NKE-n megközelítőleg harminc szakosztály működik, így a hallgatók például kosárlabdázhatnak, vívhatnak, tollaslabdázhatnak, futbalozhatnak, lovagolhatnak, lőhetnek vagy épp a harcművészetekkel ismerkedhetnek. Ugyanakkor az egyesület közreműködik a hagyományőrzésben is, például az első világháborús Ludovika hagyományait ápoló Ludovika Huszár Díszszakasz is az NKE Sportegyesület keretében működik.

Munkacsoport alakult a gyermekek védelmében

„Gyermekeink Biztonságáért” Kiemelt Ügyek Munkacsoport alakult, amelynek célja annak vizsgálata, hogy a gyermek bántalmazása, elhanyagolása ügyében az érintett gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok, a gyermek ellátását, ügyeinek intézését biztosító személyek, szervek, szervezetek a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése érdekében, illetve ellátása során a hatályos jogszabályoknak, valamint egyéb szakmai szabályozókban foglaltaknak megfelelően jártak-e el. A munkacso-

portnak tagja az Alapvető Jogok Biztosa, az Országos Bírósági Hivatal elnöke, a legfőbb ügyész, az országos rendőrfőkapitány, a Miniszterelnökség, az igazságügyi miniszter, a belügyminiszter és az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi Dokumentációs Központ főigazgatója által delegált képviselő.

A Kormány elkötelezett abban, hogy megerősítse a gyermekvédelmi jelzőrendszert, kiemelt társadalmopolitikai célja az esélyteremtés, valamint a gyermek Alaptörvényben garantált védelemhez való jogának biztosítása. Az elmúlt évek intézkedéseinek köszönhetően a jogszabályok jóval hatékonyabb és célzottabb segítséget adnak a családoknak és az őket segítő, gyermekvédelemmel foglalkozó szakembereknek. A gyermekvédelem rendszerének megújításában újabb lépés a „Gyermekeink Biztonságáért” Kiemelt Ügyek Munkacsoport megalakulása.

„Leteszteltük az ország biztonsági rendszerét”

Interjú Simicskó István honvédelmi miniszterrel

SZÖVEG: SZŐÖR ADÁM
FOTÓ: HONVÉDELMI MINISZTERIUM

A honvédelmi miniszter szerint jó kiállású, határozott, dönteni képes honvédtiszteket kell képezni a jövőben. Simicskó István a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen folyó képzés színvonala és az ide jelentkezők motiváltsága alapján bizakodó. Mint ahogy bízik abban is, hogy sikerül majd egy területi alapon működő tartalékos katonai rendszert bevezetni hazánkban, erre ugyanis a megváltozott geopolitikai viszonyok miatt is szükség van.

○ Dolgozószobájában sok olyan emléktárgyat lehet látni, mint például a kungfu mestervizsgáit igazoló oklevelek, amelyek korábbi sportolói múltjához köthetők. A honvédelmi miniszter Simicskó István még ma is sportos embernek tekinthető?

Simicskó István: Mostanában sajnos csak heti egyszer tudok edzeni, de néha otthon is gyakorolok: a garázsban jó néhány eszköz található ehhez, mint például egy fali zsák és egy fabábu. Utóbbi a mesterszintű gyakorlóeszközünk, ami segít a mozdulatok pontosságának megtartásában. Huszonkét éve gyakorlom a Wing Tsun kungfut, és 4. mesterfokozattal rendelkezem.

○ Azt olvastam, hogy a harcművészetek nagyon alkalmasak a stresszoldásra is. Mennyire van szüksége erre manapság?

S. I. A harcművészetek mindig segítettek ebben is: először karatéztam, később kezdtem el a kungfival foglalkozni. Mivel mozgékony és akaratos gyerek voltam, sokat segített abban, hogy egy kicsit lenyugodjak, így az ingerküszöböm az átlaghoz képest viszonylag magasra került. Ennek köszönhető, hogy a politikában gyakran megjelenő stresszhelyzeteket próbálok kellő nyugalommal kezelni. A harcművészetek egyfajta bölcsességet is adnak az embernek, megtanítanak például az ellenfél tiszteletére. A munkához is türelem, kellő szorgalom és alázat kell, de mindig

törekednünk kell arra, hogy a legtöbbet hozzuk ki magunkból. Emellett fontos a politikai közösséghez, az ügysző és magához a hazához való hűség. A kungfu arra is megtanított, hogy ameddig csak lehet, kerüljük el a harcot, de ha sor kerül rá, mindent bele kell adni. Nem lehet félgőzzel küzdeni.

○ Tavaly szeptemberben, a tömeges migráció okozta nehéz helyzetben vette át a honvédelmi tárca vezetését. Már akkor is lehetett tudni, hogy jóval fajsúlyosabb feladatot vállalt, a korábbi megbízásánál. Mik voltak az első gondolatok, amelyek megfordultak a fejében?

S. I. Meglepett miniszterelnök úr felkérése, és sok mindent végiggondoltam akkor. Például azt, hogy mindig is érdekelt a biztonságpolitika, már politikai pályám kezdetén is ebbe az irányba „szakosodtam”. Aztán voltam nemzetbiztonsági bizottsági elnök és nemzetbiztonsági államtitkár is. Emellett hadtudományokból szereztem doktori fokozatot a Nemzeti Közszolgálati Egyetem jogelődintézményében. Amikor felkérést kaptam a miniszteri feladatok ellátására, már egy olyan válsághelyzettel állt szembe Európa és Magyarország, amelynek kezelésben minden szakembernek részt kell vennie. Tehát nemcsak a feladat, hanem a felelősség is nagy, aminek folyamatosan

»

Simicskó István

Kedvenc könyv • Ken Follett: A katedrális

Kedvenc film • A Bourne-rejtély

Kedvenc zene • Pink Floyd: The Wall

Hobbi • Kungfu

igyekszem tisztességesen megfelelni.

○ **Ahogy említette, a Honvédelmi Minisztérium nem ismeretlen az Ön számára, hiszen korábban dolgozott itt államtitkárként. Most valószínűleg mégis másként élhette meg a visszatérést, hiszen egy sokkal feszültebb nemzetközi környezetben kellett átvennie a tárca vezetését.**

S. I. Egy nagy feladat kellős közepébe kerültem, amely helyzetben döntő jelentőségű volt, hogy minél előbb kiépítsük a biztonsági határzárát és minél hatékonyabban felkészüljünk az új feladatra, ami a határok védelmét, őrzését jelenti a rendőrség munkájának segítségével. A vezérkari főnökkel közösen fel tudtuk gyorsítani a folyamatokat, így mintegy hétezer katona vett részt a határvédelmi feladatokban. A párizsi terrorcselekmény után a főváros forgalmasabb helyeire a polgárok biztonságérzetének biztosítására katonai rendészeket vezényeltünk. Közben számos nemzetközi és hazai gyakorlaton is részt vettek katonáink, valamint a balti légtér védelmét is elláttuk. Mindehhez egy magas fordulatszámú minisztériumra és hadseregére volt szükség. Ez a munka mindenki részéről nagy erőfeszítést igényelt, de az egyik nagy eredménye az, hogy a civil emberek is láthatták: a bajban számíthatnak a Kormányra, a honvédségre, a rendőrségre és a büntetés-végrehajtás szakembereire is.

○ **Az így megszerzett tapasztalatokat hogyan lehet majd hasznosítani a jövőbeli feladatok tervezése során? Melyek azok a pontok, amelyeken változtatna?**

S. I. Egy ilyen válsághelyzet nagyon jól rávilágít egy szervezet erősségeire és gyengeségeire is. Tulajdonképpen azt is mondhatom, leteszteltük az ország biztonsági rendszerét. Bár szerintem a magyar honvédség kiválóan helytállt, természetesen kijöttek olyan kisebb gyengeségek, amelyeken érdemes változtatni: adott esetben például gyorsítani kell a beszerzési folyamatokat, hogy minden katona időben megkaphassa esővédő felszerelését. Természetesen egy új vezető megjelenése személyi változásokat is hoz a szervezetben, hiszen neki kell eldönteni, hogy kivel akar együtt dolgozni. Létrehoztunk egy miniszteri biztosi pozíciót is a területvédelmi elven újjászervezett és megerősített tartalékos rendszer felépítésére koncentrálva.

○ **A sorkatonaság 2004-ben megszűnt Magyarországon. A NATO védőernyője alatt miért van szükség a tartalékos rendszerre?**

S. I. Általános alapelv, hogy tartalék nélkül nincsen hadsereg. De emellett társadalompolitikai okok is szükségessé teszik ezt. A honvédelmi törvény úgy fogalmaz: a haza védelme nemzeti ügy. Szerintem ezt komolyan kell venni. Ha felépítünk egy hadsereget, jelentős pénzt költünk annak működésre, de ha közben egy zárt rendszert hozunk létre, akkor nem lesz belőle nemzeti ügy. A civil lakosság, a nemzet egésze ugyanis ekkor nem lát rá a hadsereg működésére, és nem is érzi azt, hogy szükség lenne rá. Az elmúlt huszonöt évben mindig arról beszéltünk, hogy kisebb

haderőre van szükségünk már csak a NATO-tagság miatt is. A haza védelmének nemzeti üggyé alakítása azt jelenti, hogy a magyar társadalom tagjai részt vállalhatnak ebben a folyamatban, teljesen önkéntes alapon. Szerintem az emberek többsége lokálpatrióta érzésű, így fontos számukra lakókörnyezetük biztonsága. Tehát lehetne egy területi alapon szervezett önkéntes katonai rendszerünk, amelynek tagjai a Magyar Honvédség szervezeti keretében látnák el feladatukat, kapnák meg a felkészítősüket, kiképzésüket, továbbképzésüket pedig hivatásos katonák végeznék, megynként egy-egy bázison. Ha komolyabb baj érné az országot, akkor ezek az öntevékeny emberek védelmeznék a saját területüket és azon keresztül az országot is. Ha megynként mondjuk ezer embert sikerülne meggyőzni ennek fontosságáról, akkor a Magyar Honvédség mostani létszámához közelítő tartalékos állományunk lenne.

○ **Az eddigi tapasztalatok alapján hogyan fogadta ezt az elképzelést a politika és a civil szféra?**

S. I. Számos nyugat-európai példa van a tartalékos rendszerre, de az amerikai nemzeti gárda működése is hasonló elveken nyugszik. Az egyik legfontosabb feladatunk, hogy jól határozzuk meg az ösztönző elemeket, hogy minél többen csatlakozzanak a rendszerhez. Ilyen lehetne például az, hogy egyetemi felvételi esetében plusz pontszámot adnánk a jelentkezőnek, ha részt vesz a tartalékos rendszerben. De az egyetemi hallgatókat is lehetne ösztönözni plusz kreditpontokkal. A Kormánynak tetszik ez a

szándék, így március végén újra bevisszük a részletes javaslatot a kormányülésre.

○ **Egyfajta toborzásra is szükség lehet?**

S. I. Mi nem elsősorban klasszikus toborzóirodákban gondolkodunk, hanem a járási rendszer adta intézményi kereteket használnánk ehhez. A járási hivatalok és kormányablakok jól tudnák koordinálni ezt a folyamatot.

○ **Említette, hogy az önkénteseket komolyabb baj esetén kellene majd mozgósítani. Ez lehet mondjuk egy terrorveszély?**

S. I. Akár lehet az is, de a tartalékos rendszert nem elsősorban ilyen esetekre használnánk. Hanem például egy szomszédunkban zajló esetleges konfliktus során átszivárogó fegyveres szabadcsapatok megfékezése vagy természeti, ipari katasztrófák esetén. A terrorizmus viszont kétségtelenül korunk nagy kihívása. Ma már nem a 20. századi megoldásoknak megfelelően kell elképzelnünk egy háborút, hiszen az úgynevezett hibrid hadviselésben különböző hadviselési elemek keverednek. Ilyen sajnos a terrorizmus is, amivel szemben mindenkinek küzdenie kell.

○ **Akár úgy is, hogy a Kormány majdnem tejhatalmat kapna terrorveszély esetén? Ezt tervezik ugyanis az alkotmány módosításával, amelyhez kétharmados többség kell a parlamentben.**

S. I. A terrorcselekmények azért hatásosak általában, mert váratlanul történnek, sok áldozattal járnak és nagy médianyilvánosságot kapnak. Az a céljuk, hogy félelmet keltsenek a civil emberekben. Az alkotmánymódosító javaslatunk terrorveszély és -támadás esetére vonatkozik. Ma már sajnos nincs száz százalékos biztonság hazánkban sem, hiszen az utóbbi egy évben a terrorveszély jelentősen növekedett Európában. Ráadásul a tömeges migráció miatt a terroristák bejutása sokkal egyszerűbbé vált. Fel kell tudnunk készülni a legrosszabb helyzetre is, ezért kell, hogy a Kormány nagyobb mozgásteret kapjon.

○ **A mostani jogszabályok nem adnak erre lehetőséget?**

S. I. Itt van például a határvédelem, a határőrizet kérdése, ami alapvetően rendészeti hatáskör. A migráció azonban rámutatott arra, hogy egy ilyen helyzetben a rendőrség önmagában kevés, kell a honvédség közreműködése is. De hasonló együttműködésre lenne szükség terrorveszély vagy -támadás esetén is. Láthattuk, mi történt a párizsi merénylet során: azonnal kivezényeltek tízezer katonát az utcákra. Ha katonáink külföldön eredményesen harcolnak a terrorizmus ellen különböző színtereken, akkor itthon miért ne tehetnék ezt meg? Erre ugyanis a jelenlegi jogszabályok nem adnak lehetőséget. Erről is szól ez a törvényjavaslat.

○ **Amelynek elfogadásához, úgy néz ki, nem lesz meg a kétharmados többség a parlamentben. Ennek ellenére is benyújtják majd?**

S. I. Szerintem ezt a kérdést mindenképpen meg kell vitatnunk a parlamentben, ugyanis valamennyi közvélemény-kutatás azt

jelzi, hogy az emberek aggódva figyelik az eseményeket, féltik a saját és gyermekeik biztonságát, jövőjét. Az ellenzéki pártok részéről elhangzó vélemények egy ilyen helyzetben nem állják meg a helyüket. Szó volt például arról, hogy azért nem támogatják a javaslatot, mert azzal a Kormány tejhatalmat kapna, akár katonai diktatúrát is bevezethetne. Ahogy a természeti és az ipari katasztrófák esetén életbe lépő veszélyhelyzet, úgy a terrorveszély esetén is a Kormány lenne felhatalmazva a döntési jogosítványokkal a parlament folyamatos tájékoztatása mellett. A Kormánynak ilyenkor nyilván nagyon gyorsan kellene cselekednie, a rendőrség és a katasztrófavédelem erői mellett a hadsereget is igénybe vehetné. A Kormány nyilvánvalóan nem tejhatalmat akar, csak mozgásteret ahhoz, hogy minél gyorsabban és hatékonyabban reagáljon a terrorcselekményre. Ha a parlament ezt a felhatalmazást nem adja meg a Kormánynak, akkor további lehetőségeken is gondolkozni kell, mert nekünk a magyar emberek biztonsága a legfontosabb.

○ **Mire gondol, akár népszavazásra?**

S. I. Én nem szaladnék ennyire előre, előbb le kell folytatni a parlamenti vitát. Aztán ha nem sikerül elfogadni a javaslatot, akkor kell új megoldáson gondolkozni. Remélem, a képviselők józanul mérlegelnek majd, azok is, akik most még látszólag nem támogatják ezt a javaslatot. Ha esetleg támadás éri az országot, nem lenne jó visszahallani, hogy a Kormány nem védte meg az embereket.

○ **Az ideiglenes határzár biztosításában az NKE honvédtisztjelölt hallgatói is részt vettek. Hogyan látja a tisztképzés jövőjét, mikor kerülhet vissza a Ludovikára?**

S. I. A költözés tény, hiszen erről már van kormánydöntés. Szerintem azonban a helyszínnél fontosabb a tartalom, azaz hogy kik képzik majd a jövő tisztjeit. Ez egy fontos és felelősségteljes munka, hiszen a hadsereg jövőjét mindig a tisztikar, a vezérkar határozza meg. A tisztok felkészültségét nagyrészt az oktatás színvonala, az oktatók szakmai munkájának minősége határozza meg. Egy ekkora létszámú hadseregnél, mint a magyar, nyilván kevesebb tisztre van szükség, mint egy nagyobb haderővel rendelkező országban. A képzés színvonala és a jelentkezők motiváltsága alapján én nagyon bizakodó vagyok a jövőt illetően. Ugyanakkor a hadseregnek is szüksége van egy tudományos műhelyre, ahol azonban nem elsősorban hadtudósokat kell képezni, hanem kiválóan felkészített tiszteket, parancsnokokat. Elsősorban a katonai életre kell felkészíteni a fiatalokat: legyen jártassága a hadtudományokban is, de főleg legyen jó katona, jó parancsnok és nem utolsósorban jó ember. Az oktatási rendszerünket abba az irányba kell erősíteni, hogy jó kiállítású, döntésképes, határozott tiszteket képezzünk, akik ha majd kiállnak egy század elé, tudjanak eligazítást adni, irányítani. Az egyetemen elsősorban a jövő katonatisztjeit kell képezni. ●

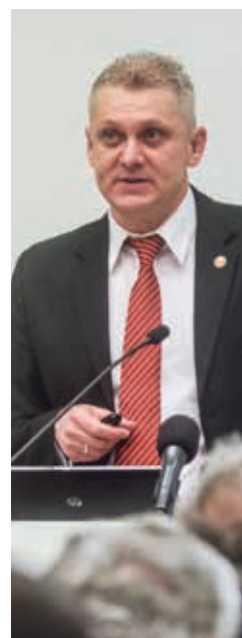
Drónok a katasztrófavédelemben

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Életünk számos területén találkozhatunk a pilóta nélküli repülőgépekkel, azaz drónokkal. A kezdetben csak katonai célú felhasználást követően ma már olyan tevékenységek esetén is hasznosnak bizonyulnak ezek az eszközök, mint például a sportesemények közvetítése, az időjárás megfigyelése vagy katasztrófa-helyzetek kezelése. Utóbbiról tartott előadást a Ludovika Szabadegyetemen Dr. Restás Ágoston, az NKE Katasztrófavédelmi Intézet munkatársa.

„Három kisméretű robotrepülőgépet helyeztek készenlétbe a szendrői tűzoltóságon” – tájékoztatott a sajtó 2006 augusztusában arról, miszerint a világon először Magyarországon állítottak rendszerbe vezető nélküli repülőgépeket (drónokat) a katasztrófavédelem szolgálatában. Az akkori napilapokban arról is olvashattunk, hogy „a szendrői tűzoltó-parancsnokságon folyó, az erdőtűzek oltásának új módszerét kidolgozó modellkísérlet lényeges elemei a tűz műholdas helymeghatározása, a lángok terjedésének robotrepülővel történő felderítése és a robbantással történő oltás. A szendrői tűzoltók által rendezett gyakorlati bemutatókat spanyol, izraeli, szlovák, szlovén, horvát és román szakemberek is megtekintették.” A nemzetközi szinten is komoly sajtóvisszhangot kiváltó esemény egyik motorja Restás Ágoston, az eredetileg helikopterpilótaként szolgáló, majd mérnöki és közgazdász diplomájával tűzoltónak álló fiatalember volt. A ma már az NKE Katasztrófavédelmi Intézet tanszékvezetőjeként dolgozó szakember a Ludovika Szabadegyetemen megjelent érdeklődők előtt beszélt a drónok alkalmazásáról a katasztrófavédelemben. Restás Ágoston magyarországi kutatómunkája után 2011-ben mutatkozott be a nemzetközi szinten: felkérésre egy

ellenőrzött égetés levegőből való megfigyelését végezte Németországban egy drón segítségével. Néhány évvel később pedig a Dél-Afrikai Köztársaságban „repült” egy illegális nyomortelep fölött, hogy egy katasztrófavédelmi kockázatelemzéshez készítsen felvételeket. A tanszékvezető azonban arra is nagyon büszke, hogy 2013-ban részt vehetett a Zrínyi-Újvár projektben, amelynek során hasznos információkkal szolgálhatott a tudományos kutatómunka folytatásához. A Ludovika Szabadegyetemen a szakember hangsúlyozta: a drónok nem modellrepülő, hanem olyan eszközök, amelyek különböző navigációs készülékekkel, kamerákkal, adatátviteli rendszerekkel vannak felszerelve. Azért nevezzük ezeket

légijármű-rendszereknek, mert nemcsak magát a repülő eszközt jelentik, hanem a földi kiszolgáló rendszereket és a szintén a földön tartózkodó pilótát is.

Drasztikusan emelkedett az elmúlt időszakban azon események száma, amelyeket katasztrófaként élünk meg, és ez a tendencia várható a jövőben is – fogalmazott Restás Ágoston, aki szerint a katasztrófák kezelése során az erőforrások szűkösségével találkozunk, így ezen eszközök használata nemcsak lehetőség, hanem erkölcsi kötelesség is. Katasztrófák esetén ugyanis szükség van arra, hogy minél hamarabb és minél pontosabb képet kapjunk a katasztrófa által sújtott területről. A csernobili katasztrófa esetén például még nem álltak rendelkezésre ilyen eszközök, segítségükkel valószínűleg sok, az elhárításban közreműködő ember életét meg lehetett volna menteni. Ipari katasztrófák esetén mindig nagy mennyiségű veszélyes anyag kerül a levegőbe, és a drónokra felszerelhető miniatűrített szenzorokkal pontosan mérni lehet a légköri jellemzőket. Így a repülő GPS-koordinátái és a speciális szenzorok segítségével a gázok valós elhelyezkedéséről is biztos információkat kaphatnak a szakemberek. Restás Ágoston szerint azonban a drónnak sem szabad túl közel menni a szivárgás központjához, mert akkor könnyen megeshet, hogy felrobban az eszköz. Emellett természetesen a drónt kiszolgáló személyzet védelméről is gondoskodni kell. Mivel a katasztrófák kezelése esetén az idő is nagyon fontos tényező, érdemes a legelőször a helyszínre érkező szakemberek számára biztosítani a pilóta nélküli repülő eszköz használatát.

Földrengések mentési munkálatai során is egyre gyakrabban találkozhatunk a drónokkal, amelyek a terület feltérképezésével segítik a romok alatt lévő emberek mentését. Igaz ez a hegyi katasztrófákra is, ahol ezen eszközök használatával lényegesen időmegtakarítást lehet elérni. Restás Ágoston emellett megemlítette azt a példát is, amikor vérminták szállítására

használták a drónokat Dél-Afrikában. Ebben az esetben a költségtakarékosság volt az elsődleges szempont. Árvizek és belvizek esetén is hasznos lehet a pilóta nélküli repülő alkalmazása, mert segítségükkel megfigyelhető például a gátak felszíne és megállapítható a repedezettség szintje. De az elöntési területek növényzetének változásából az árvíz lefolyásának idejére is lehet következtetni. A drónok felvételeinek elemzése megszabja a beavatkozás irányát is, így hatékonyan koordinálhatók a különböző feladatok.

Restás Ágoston beszélt arról is, hogy a drónok hatékonyan alkalmazhatók erdőtűzek esetén is. A tűzoltás előtti felderítés például jól mutatja a tűz kiterjedését és intenzitását. A tűz frontvonalának feltérképezéséhez nem mindig elégségesek a digitális térképek, hiszen azok egy statikus állapotot jeleznek. Kiegészítő eszközként szükség lehet a drónokra, amelyek dinamikus képeket tudnak készíteni. A felvételek információkat adnak a tűz frontvonaláról, a vegetáció változásáról, a tűz megközelíthetőségéről, a szél terjedési irányáról és erősségéről. A szakember szerint a drónok használata a közepes méretű tüzek esetében hatékony igazán, mivel itt a légi felderítés túl drága megoldás lenne. Ezen eszközök segítségével mérsékelni lehet a beavatkozási időt, és így a kárérték is jelentősen csökkenhet. De hasznos a pilóta nélküli repülőgépek használata a tűzoltást követően is: a drónokra szerelt hőkamera segítségével jól láthatók azok a forró pontok, amelyek megmaradtak a beavatkozás után. Ezzel pedig egy újabb katasztrófa-helyzetet előzhetnek meg a szakemberek.

A tanszékvezető elmondta: a drónokkal ma már tűz is gyűjthető, amivel ellenőrzött körülmények között lehet kitakarítani a holt anyagot az erdők aljnövényzetéből. Ezzel megelőzhető a sokkal nagyobb kiterjedésű tüzek is. A legújabb kísérletek pedig arról szólnak, hogy az erdőtűzek oltásában is közvetlenül részt vegyenek a drónok. ●

Az iskolateremtő tudósra emlékeztek

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM, PÉTERY DOROTTYA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az NKE szakmai konferenciával és emléktábla-avatással emlékezett a néhány évvel ezelőtt elhunyt Lőrincz Lajosra, a közigazgatás-tudomány neves kutatójára, az Államigazgatási Főiskola volt főigazgatójára.

„Egy iskolateremtő tudósra, egy kivételes személyiségre emlékezünk ma, és egyben egyfajta képet adunk a magyar közigazgatás-tudomány mai állapotáról is” – fogalmazott köszöntőjében Prof. Dr. Patyi András. Az NKE rektora a rendezvény egyik ötletgazdájaként elmondta: a konferencia jó alkalmat ad a rendkívül szerteágazó közigazgatás egyes szegmenseinek tudományos vizsgálatára. Hozzátette: jövőre lesz negyven éve, hogy megalapították az egykori Államigazgatási Főiskolát. „Ez a négy évtized elegendő idő arra, hogy az intézmény múltjára visszatekintsünk, és leverjük azokat a hagyományteremtő cölöpöket, amelyek szilárdabban tartják majd a jelenlegi építményt. A hagyományok tisztelete és megbecsülése a Nemzeti Közszolgálati Egyetemet erősíti” – fogalmazott Patyi András.

„Lőrincz Lajos egy generáció, egy közösség meghatározó tagja volt, akitől személy szerint én is sokat tanultam” – emlékezett az egykori tudósra Prof. Dr. Kiss György. Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánja szerint Lőrincz Lajos munkáiban sok az időtálló gondolat, amelyek arra is szolgálnak, hogy tanítsák napjaink hallgatóit, oktatóit, kutatóit.

„Egyetlen reformprogramnak sem szabad ellenségként tekintenie a bürokráciára” – hangsúlyozta szakmai előadásában Patyi András. A közigazgatás reformjának részeként létrejött Államreform Bizottság elnökeként is tevékenykedő egyetemi tanár szerint ugyanis nehezen képzelhető el a bürokrácia nélküli közigazgatás.

Úgy véli, hogy a közbeszédben gyakran keverednek a bürokrácia, a bürokratikus működés és a bürokratizmus fogalmak. Megítélése szerint a közigazgatási működés nem azonosítható a bürokráciával, hiszen ez utóbbi egy bizonyos fokú szervezettséget, működési formát jelent a közigazgatásban. Ezzel szemben a bürokratizmus az eltúlzott bürokratikus működésre utal. „Mivel a magyar közigazgatás túlnyomórészt bürokratikus szervezett, így a közigazgatás reformja értelemszerűen érinti a működés bürokratikus jellegét” – tette hozzá. Patyi András szerint nemcsak a központi, hanem a decentralizált szervek, például az önkormányzatok és az úgynevezett projektszerűen működő intézmények is kiépítik a maguk bürokratikus rendszerét, megmerevítve ezzel saját működésüket. Bár a magyar közigazgatás létszáma az elmúlt harminc évben mintegy duplájára nőtt, a professzor nem osztja azt a véleményt, miszerint a létszámcsökkentés lenne a bürokratikus működés racionalizálásának egyetlen módja. Szerinte nagyon fontos, hogy a mai bürokráciacsökkentő reform középpontjában az emberi tényező áll. Egy adott közigazgatási területen ugyanis a szükséges létszámot csak az ellátandó feladatok tükrében lehet reálisan meghatározni. „A közigazgatásra nehezedő feladatteher és az erőforrás csökkentését csak akkor lehet végrehajtani, ha a közigazgatás számára előírt működési mozzanatokat is csökkentjük” – fogalmazott Patyi András. Hozzátette, a közigazgatási eljárási szabályok átvizsgálása, racionalizálása jelenleg is folyamatban van, amely nem „megspórolható feladat”. Az 1946. évi I. törvényről, az úgynevezett ideiglenes alkotmányról beszélt előadásában Prof. Dr. Máthé Gábor. Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar professor emeritusa a köztársasági államforma hetvenéves jubileuma kapcsán elmondta: a törvény lezárt egy huszonöt éves ideiglenes közjogi interregnumot. Kodifikációs szempontból nagyon hasonlít ez az 1920. évi I. törvényhez, amely az alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásának ideiglenes

rendezéséről szól. Ez egy jogi konstrukció kezdete, amit a már említett 1946-os törvény zár majd le. „Az 1848-as és az 1945-ös törvények mellett ez utóbbi jelenti az egyik közjogi hivatkozási alapját az rendszerváltás kori alkotmányozásnak” – hangsúlyozta Máthé Gábor.

A Lőrincz Lajossal végzett közös munkájára emlékezett a rendezvényen Prof. Dr. Verebélyi Imre. A Szegedi Tudományegyetem professor emeritusa hangsúlyozta, hogy már a 70-es években létezett a közigazgatás átalakításának komplex terve, amelyben a nyugati sikeres minták átvétele is hangsúlyos volt. „Nem mechanikusan másolni, hanem adaptálni kell a jó tapasztalatokat” – véli most is a professzor. Verebélyi Imre beszédében felidézte azt is, hogy Lőrincz Lajos rendszerkutató volt, de a közigazgatás személyi állományának kérdésével foglalkozott a legszívesebben.

Az 1945–46-os jogalkotási mechanizmusokról szólt előadásában Prof. Dr. Tamás András. Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar professor emeritusa szerint erre az időszakra jellemző volt a miniszteri és minisztertanácsi rendletekkel való kormányzás, amelyek gyakran emelkedtek törvényi erőre. 1945-ben tizenegy, míg egy évvel rá már huszonkilenc törvény született Magyarországon. Ebben az időszakban az ideiglenes nemzetgyűlés alig működött, csak néha hívták össze. A közigazgatás működtetése sem volt egyszerű, hiszen a magyar ideiglenes kormány működése nem terjedt ki a teljes országra. A fegyverszüneti egyezmény kimondta, hogy a frontvonalától ötven, illetve száz kilométerre lehetett magyar közigazgatás, a többi részén szovjet katonai igazgatás működött. A Lőrincz Lajos emlékkonferencián szó volt még többek között az európai integrációról, a közigazgatás és a szépirodalom kapcsolatáról, a területi államigazgatás reformjáról és a személyzeti politikáról is. ●

EMLEKTÁBLA LŐRINCZ LAJOS TISZTELETÉRE

Adózván emberi nagysága, munkássága és az általa képviselt tudományterület fontossága előtt, a Ludovika Főépület egyik előadóteremétől Lőrincz Lajos nevét viseli.

Az emléktábla ünnepélyes felavatására a néhai akadémikus családtagjainak, kollégáinak, pályatársainak és tanítványainak jelenlétében került sor. Prof. Dr. Patyi András köszöntőjében elmondta, hogy a döntés háttérében sok szempont húzódott. Az egyik ezek közül a Lőrincz Lajos tudósi, tanári és tudományteremtői nagyságáról való megemlékezés, a másik pedig személyén keresztül az általa művelt tudományok, így a közigazgatás-tudomány és

a közjogtudomány megbecsülésének kifejezése. „Az ő emléke, az általa művelt tudományok jelentősége egyetemünk történetében központi helyet foglal el” – fogalmazott az NKE rektora. Hozzátette, a Ludovika Főépülete nemcsak a rektoré, az ott működő hivataloké, hanem az Államtudományi és Közigazgatási Karé is, valamint minden egyetemi oktatóé és hallgatóé. Prof. Dr. Máthé Gábor, az Államtudományi és Közigazgatási Kar Állam- és Köz-

igazgatás-történeti Tanszékének professor emeritusa a következőképpen méltatta egykori kollégáját. „Ha végignézzük a jelenlegi alkotmányjogi, közjogi kutatások világában, alig találunk olyan elismert szakembert, aki ne lett volna tanítványa vagy tanítványának tanítványa. Igazi iskolateremtő tudós volt, s ha valami a tudományos közreműködésén kívül megőrzi hírnevét, az bizonyosan tanítványainak hálás emlékezete – ezt példázza a teremkeresztelő is.”

NKE, a megbízható minőség

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Elégedettségmérést végzett munkatársai és hallgatói körében a Nemzeti Közszolgálati Egyetem. Az így megszerzett visszajelzések azért is hasznosak, mert átláthatóbbá teszik az intézmény működését a döntéshozók számára. Emellett hatékonyan járul hozzá az akkreditációs folyamat részeként megvalósuló intézményi önértékeléshez.

Magyarországon a felsőoktatásban ötvenként kerül sor az intézmények minőségitelesítő eljárására, azaz a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (MAB) ekkor dönt arról, hogy egy felsőoktatási intézmény alkalmas-e a feladatai ellátására. A MAB egy olyan szakértői testület, amely a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének ellenőrzését, biztosítását és értékelését segíti elő. Az NKE életében 2017-ben kerül sor az első intézményi akkreditációra, de az egyetem már elkezdte az erre való felkészülést. A most megkezdett folyamat egyik legfontosabb része az intézmény önértékelésének elvégzése, amelynek koordinálására Központi Akkreditációs Munkacsoport alakult az egyetemen. Az intézményi önértékelés egy elektronikus rendszer segítségével történik, amelyhez az NKE intézetei és karai szolgáltatnak majd adatokat. Ezekben az egyetemi egységekben önértékelő munkacsoportok alakulnak, amelyek a MAB által megadott szempontrendszer alapján végzik el az önértékelést. Ezekből áll majd össze az a szakmai anyag, amelyet idén júliusig kell megküldenie az egyetemnek a MAB számára. Az önértékeléshez, így az akkreditáció sikeréhez is fontos impulzusokat szolgáltat az egyetemi polgárok körében készített

elégedettségmérés, amelyet az egyetem minőségirányítási szabályzata alapján minden évben meg kell ismételni. „Nemzetközi igény is, hogy egy felsőoktatási intézmény folyamatosan vizsgálja a szolgáltatásaival kapcsolatos elégedettséget” – mondta el lapunknak Orosz Lajos. Az NKE minőségügyi megbízottja tavaly nyár óta látja el a feladatát Prof. Dr. Padányi József tudományos rektorhelyettes irányításával. A mostani felmérésben igyekeztek az Intézményfejlesztési Tervben (IFT) is megfogalmazott nagy területekre (oktatás,

Az egyetem minőségbiztosításának első számú felelőse a rektor, megbízása alapján a tudományos rektorhelyettes látja el az egyetemi minőségügyi vezetői feladatokat. A minőségbiztosítási rendszer koordinálását az egyetem minőségügyi megbízottja végzi. Az intézményi minőségbiztosítási rendszer felügyelete az Egyetemi Minőségügyi Bizottság (EMÜBI) feladata. A bizottság elnöke az egyetem minőségügyi vezetője, elnökhelyettese pedig a minőségügyi megbízott. A karok, intézetek minőségbiztosításának első számú felelősei a dékánok, illetve az intézetigazgatók.

kutatás, funkcionális folyamatok) koncentrálni, hogy kiderüljön: az egyetemi polgárok (oktatók, dolgozók, hallgatók) hogyan ítélik meg az NKE működését. Erre többek között azért is volt szükség, mert az intézmény a hamarosan induló KÖFOP-programokban olyan kiválósági központ létrehozását tervezi, amely szervezeti önértékelési feladatokat is ellát majd. Az online kérdőívet minden negyedik megkérdezett küldte vissza: Orosz Lajos szerint ez nem rossz arány, a kutatások esetében ezt már relevánsnak szokták tekinteni. A visszajelzések alapján érdemes megvizsgálni a belső információáramlás hatékonyságát, ehhez valószínűleg felhasználóbarátabb, közérthetőbb kommunikációra van szükség. Más területeken, így például az infrastruktúrát illetően az egyetem jegyzetellátási képességét vagy a hallgatók tudástranszferének támogatását is lehetne fejleszteni, ezek vizsgálata már meg is kezdődött a karokon. Utóbbi kapcsán Orosz Lajos megjegyezte: az elégedettségmérésben a szűkös fénymásoló-kapacitást jelezték az egyetemi polgárok, de egy modern egyetemnek nem feltétlenül a papírhasználatban kell gondolkodnia, hanem például az elektronikus tananyagok minél szélesebb körű elterjesztésében. Az, hogy az egyetem gyorsan és jól reagált ezekre a felvetésekre, azt igazolja, hogy az intézmény vezetése figyel arra, ami a környezetében történik. Az elégedettségi felmérésben részt vevő egyetemi polgárok többsége egyébként fejlődőképes munkahelynek tartja az NKE-t.

A felmérések eredményének nincs kötelező ereje, a szervezeti kultúra fokmérője az, hogy az intézmény mit kezd vele. „Ha az egyetemi polgár azt látja, hogy van eredménye a felmérésnek, akkor legközelebb valószínűleg még többen vesznek részt benne” – véli Orosz Lajos. Mindehhez rendelkezésre áll az informatikai háttér, egy egységes minőségértékelő, elemző rendszer, amellyel jelenleg az intézményre, később a szakokra, majd a humán részre vonatkozóan is lesz lehetőség önértékelést végezni. Ez azért is hasznos, mert így meg lehet majd határozni

például azt, hogy az egyes szakok fejlődése milyen irányba induljon el. A Neptunon működő, az oktatókat és hallgatókat értékelő rendszer, valamint az évenkénti elégedettségmérés mellett létezik egy elektronikus felület is, ahová mindenki elküldheti az észrevételeit az intézmény működésével kapcsolatban.

Központi Akkreditációs Munkacsoport alakult az NKE-n az intézmény akkreditációs feladatainak koordinálására. Az NKE jövő év végéig rendelkezik akkreditációval, a most megkezdett folyamat egyik legfontosabb része az intézmény önértékelésének elvégzése. Ez olyan elektronikus rendszer segítségével történik, amelyhez az NKE karai, karhoz nem tartozó intézetei és központi szervezeti egységei szolgáltatnak majd adatokat. Az egyetemi egységekben önértékelő munkacsoportok alakulnak, amelyek a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) által megadott szempontrendszer alapján végzik el az önértékelést. Ezekből áll majd össze az a szakmai anyag, amelyet idén júliusig kell megküldenie az egyetemnek a MAB számára. Az intézményi akkreditációhoz szükséges önértékeléssel párhuzamosan az NKE megkezdte a profiljában megjelenő felsőoktatási szakterületeken a képzési programok akkreditációját is. A Központi Akkreditációs Munkacsoport az egyetem vezető beosztású munkatársaiból, valamint a hallgatói és doktorandusz-önkormányzat vezetőiből áll, elnöke Dr. Kovács Gábor oktatási rektorhelyettes.

Az NKE az egyetemek közül elsőként készített minőségstratégiát néhány évvel ezelőtt. Orosz Lajos azt mondja, hogy a minőségügynek három területre kell fókuszálnia: az oktatásra, a kutatásra és a funkcionális folyamatokra. Szerinte az oktatás színvonalától és az oktatási programtól. Ezt is értékelte nemrégben a HVG által készített felsőoktatási rangsor, amelyben az oktatói és hallgatói kiválóság alapján a harmadik helyre rangsorolták az NKE-t. Az intézmény számára fontosak ezek a külső értékelések is, hiszen ez adhat komoly megerősítést, hogy jó úton járunk-e. A minőségügyi megbízott szerint mér elindult az egyetemen az a folyamat, amelynek eredményeképpen az intézmény várhatóan egyre több kiválósági díjra is eredményesen pályázhat. Az oktatás mellett a másik fontos vizsgálandó területe a minőségügynek a tudományos-kutatói munka. Az egyetem azt szeretné elérni, hogy az itt oktatók művei minél nagyobb számban jelenjenek meg a hazai és a nemzetközi tudományos társaságokban, és az idézettség száma is növekedjen. Ennek a munkának a része a láthatóság is, hiszen az eredményeket publikálni kell, például különböző rendezvényeken. Nem könnyű azonban minden esetben jól elkülöníteni, hogy egy-egy kutató munkája melyik intézményhez köthető – utal egy tavalyi felmérésre Orosz Lajos. A minőségügy az oktatás és a tudományos munka mellett a belső szolgáltatást is vizsgálja. Ez a szakmai terület biztosítja ugyanis a háttérrel a két alaptevékenységhez. A KÖFOP-programok lehetőséget adnak majd arra, hogy ezen a területen is előrébb tudjunk lépni – hangsúlyozta a minőségügyi megbízott. ●

Az állam és az egyház szerepe a migráció kezelésében

SZÖVEG: SZÖÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A tömeges migráció új kihívások elé állítja az állami szereplőket és a történelmi egyházakat is – hangzott el azon a nemzetközi tudományos konferencián, amelyen a bevándorlás vallási és etikai hatásait elemezték szakemberek a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen.

A tömeges migráció hozzátartozik az emberiség történetéhez, gondoljunk csak például az első és a második világháborúra, Izrael állam megalapítására, a nagy amerikai aranylázra vagy az 1956-ban tömegesen elvándorló magyarokra. Maga a jelenség hosszú távon egyértelműen veszélyeket hordoz magában, így a gyakorlatban már megvalósult intézkedések mellett elméleti oldalról is érdemes megvizsgálni a lehetséges megoldásokat – támasztja alá a konferenciasorozat

létfajosságát Dr. Resperger István ezredes. Az NKE Nemzetbiztonsági Intézet igazgatója szerint hosszú távon az afrikai kontinens lesz a legnagyobb „migránskibocsátó”: az előrejelzések szerint Egyiptom lakossága 2030-ig a mostani 85-ről 105 millió főre növekszik. „Ez azt jelenti, hogy a katonáknak, a nemzetbiztonsági szolgálatoknak hosszú távon sok feladatuk lesz az illegális tömeges migráció kezelésével” – teszi hozzá az ezredes, a konferencia egyik szervezője. Resperger István szerint a konferencia célkitűzését talán a Carl von Clausewitz-től származó gondolat fejezi ki a legjobban: „Nem

vállalok közösséget azzal a könnyelmű reménnyel, hogy valami véletlen majd megment bennünket.”

„Napjaink biztonsági kihívásainak vallási és etnikai szempontból való megközelítése, vizsgálata Magyarországon még gyermekcipőben jár, szemben a nyugati társadalmakkal, ahol az ilyen kutatásoknak több évtizedes hagyománya van” – mondta Újházi Lóránd. Az NKE tudományos főmunkatársa a konferencia társszervezőjeként úgy véli, hogy a biztonsági kihívások értékelése ma sem nélkülözheti az emberiség egyik legnagyobb mozgatóerejének, a vallásnak a vizsgálatát. Szerinte összefüggéseiben kell kutatni a vallási elemeket az etikai kérdések területén, a fegyveres küzdelemben, valamint a migrációban a kibocsátó és a befogadó országok oldaláról. Újházi Lóránd reméli, hogy a hazai és nemzetközi partnerekkel együttműködve Magyarországon is kiépül majd ennek a kutatási területnek a kultúrája, amelyben jelentős lépésnek tekinthető az NKE-n rendezett konferencia.

„Keresve sem lehet aktuálisabb témát találni egy tudományos rendezvénynek, mint a tömeges illegális bevándorlás kérdése” – ezzel a gondolattal kezdte a konferenciát megnyitó beszédét Prof. Dr. Patyi András. Az NKE rektora hangsúlyozta, hogy a probléma tudományos igényű vizsgálata sem egyszerű feladat, ráadásul mindezt az idő szorításában kell megtenni. „Az egyetemen sem csak elméleti kérdésként tekintünk a témára” – utalt a honvédtisztjelölt hallgatónak az ideiglenes biztonsági határzár működtetésében való részvételére Patyi András. A rektor szerint fontos kérdés, hogy a nyugati társadalom hogyan tud reagálni a migráció különböző, így például vallási dimenzióira.

„Egy bibliai méretű kivándorlást figyelhetünk meg a Közel-Kelet irányából, aminek egyik fő oka, hogy ezen országok egy részében nincsenek meg a béke feltételei” – mondta ünnepi beszédében Fernando Filoni bíboros. A katolikus egyházon belül a missziós tevékenységet irányító Népek Evangelizációjának Kongregációját vezető egyházi méltóság szerint a migránsok azért jönnek elsősorban Európába, mert itt biztosítottnak látják a szabadságot és a békét. A bíboros azt tapasztalta a közel-keleti térségben végzett munkája során is, hogy a befogadó szabad Nyugat ígérete ellenállhatatlanná vált az ott élők számára.

„A szabadsághoz és a békéhez való jogot pedig senkitől nem tagadjuk meg” – hangsúlyozta Fernando Filoni. A prefektus szerint a békét nem lehet csupán egy gondolat és társadalmi létforma alapján elérni, ezért a sokféleséget nem szabad elutasítani. A vallási és kulturális sokszínűsége Magyarországot hozta fel jó példának, ahol demokrácia és béke van. A bíboros szövegében az Egyház Irakban címmel nemrégiben megjelent könyvéről is, amelyben felvázolja az iraki keresztény egyház történetét, fejlődését, migrációs tevékenységét. Fernando Filoni öt évig apostoli nuncius volt Irakban az öbölháború idején, és Ferenc pápa két

alkalommal is elküldte a térségbe, hogy látogassa meg a menekülteket. Személyes tapasztalata szerint az iraki keresztények ma már elenyésző kisebbséget alkotnak, és az Iszlám Állam által folyamatos üldözésnek vannak kitéve. Amíg száz évvel ezelőtt Irak lakosságának még 15 százaléka keresztény volt, addig ma már csak néhány százalék tartozik ehhez a vallási felekezethez. „Ha ezt a közösséget elveszítjük, mi magunk is szegényebbek leszünk” – hangsúlyozta a bíboros.

„Az '56-os magyar menekültek helyzetét nem lehet egy kalap alá venni a jelenlegi migránsokkal, akik közül sokan nem működnek együtt a hatóságokkal, és vannak közöttük potenciális terroristák is” – mondta beszédében Simicskó István. A honvédelmi miniszter szerint a NATO tagjaként Magyarország alapvetően biztonságban van, de a terrorizmus újfajta kihívás elé állítja hazánkat is. A honvédelmi tárca vezetője úgy látja, hogy a katonaságnak is van szerepe a terrorizmus elleni küzdelemben, ilyen úgynevezett különleges műveleti egységekkel a magyar honvédség is rendelkezik. Simicskó István beszédében többször is hangsúlyozta, hogy Európa nem készült fel a tömeges migráció kezelésére. A miniszter szövegében arról is, hogy a terrorveszély gyors reagálást igényel az állam részéről, ezért szükség van a jelenlegi törvényi szabályozás megváltoztatására. „A Kormánynak meg kell kapnia azokat a jogszabályokat, amelyekkel gyorsan tud intézkedni terrorveszély esetén” – mondta Simicskó István. A tárcavezető ugyanakkor hangsúlyozta: szó sincs arról, hogy a Kormány bármikor is vissza akarna élni ezzel a lehetőséggel.

„Magyarországnak a schengeni uniós külső határokat is védenie kell, ennek pedig hazánk teljes mértékben megfelelt” – szövegében a rendészeti szervek feladatai kapcsán Pogácsás Tibor. A Belügyminisztérium államtitkára szerint az ideiglenes biztonsági határzár építése miatt Magyarország sok bírálatot kapott külföldről, ma pedig már ehhez hasonló lépéseket fontolgat több uniós tagország is. Beszédében hangsúlyozta azt is, hogy hazánk nem zárta le a határait, hanem a zöldhatárokat tartja jóval szigorúbb ellenőrzés alatt. Szerinte erre azért is szükség volt, mert az Európai Unió nem rendelkezik hatékony >>

határvédelmi rendszerrel, pedig hosszabb távon ez jelenthet igazi megoldást a tömeges migráció megállítására. A kvótarendszer kapcsán megjegyezte, hogy az Magyarország számára elfogadhatatlan, hiszen minden uniós tagállamnak magának kell eldönteni, hogy milyen mértékben és kultúrkörből fogad be embereket saját országába.

„A tavaly év végi kisebb megtorpanás után a tömeges migráció kezd új lendületet venni Európában” – hívta fel a figyelmet előadásában Dr. Végh Zsuzsanna. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal főigazgatója szerint a probléma nagyságát jól érzékeltetik a számok: tavaly az Európai Unió területére mintegy kétmillió ember lépett be illegálisan, közülük 1,3 millióan adtak be menedéjog iránti kérelmet.

Magyarországon tavaly mintegy 177 ezer menedékkérőt regisztráltak a hatóságok, amely az országunkon áthaladó 400 ezer migránshoz képest kevésnek mondható, de európai összehasonlításban kiemelkedő mutató. A legtöbben Szíriából, Afganisztánból, Koszovóból, Pakisztánból és Irákból érkeztek hazánkba. Ők az összes kérelmező 90 százalékát jelentették.

A szakember azt látja, hogy az egész világot érintő problémára adott hatékony válasz késedelme napról napra újabb gondokat vet fel, különösen a biztonsági kockázatok növekedése terén. „Nem könnyű feladat mindenki számára elfogadható megoldást találni egy ennyire összetett problémára, hiszen az EU tagállamai között is jelentős érdekbeli eltérések vannak” – hangsúlyozta Végh Zsuzsanna. A szakember szerint sajnos ma már oda jutottunk, hogy a menedékkérők maguk választják meg, hogy mely országban szeretnének nemzetközi védelmet kapni és mely ország védelméből nem kérnek. Tapasztalata szerint jelenleg nincs annál hatékonyabb megoldás, mint amit a magyar kormány választott a határok megvédésére, amivel jelentősen tudta fékezni az illegális bevándorlást. „Ma már több uniós tagállam is hasonlóra készül, a legutóbbi visegrádi nyilatkozat ezt jól példázza” – emelte ki. Végh Zsuzsanna szerint mindenképpen kell valami közös európai megoldás; az egyes uniós ügynökségek növekedő szerepe azt jelzi, hogy elindult valami ebbe az irányba.

A tömeges migráció magyarországi kezelésének katonai vonatkozásairól beszélt előadásában Fucsku Sándor vezérőrnagy. A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokságának

(ÖHP) vezetője elmondta: ilyen feladat még nem volt a honvédség életében. Hozzátette, hogy ez komoly kihívások elé állította az MH teljes személyi állományát és struktúráját, mert egy hosszabban elnyúló időszakban kell ezeket a feladatokat ellátniuk. „A várhatóan a jövőben megnövekedő feladatok miatt is fontos, hogy ezeket a képességeket fejlesszük a következő időszakban” – tette hozzá az ÖHP parancsnoka.

Fucsku Sándor emlékeztetett rá, hogy a Magyar Honvédség az ideiglenes biztonsági határzár építésében jelentős szerepet játszott a magyar–szerb és a magyar–horvát határszakaszon. A katonáknak a hazai és külföldi rendészeti szervekkel is együtt kellett dolgozniuk, elsősorban járőrözési és idegenrendészeti tevékenységet folytatnak közösen mind a mai napig. „Katonáink felkészültek területzárási és helyszínbiztosítási feladatokra, ellenőrző-áteresztő pontok telepítésére is, amelyeket a külföldi missziók során is gyakorolhattak már” – fogalmazott a vezérőrnagy.

A két szekcióban megrendezett konferencián olyan fontos témákról is szó volt, mint például a katolikus és protestáns egyházak menekültek gondozásával kapcsolatos szerepe, a muszlim közösségek funkciója a bevándorlók integrációjában, valamint a migráció nemzetbiztonsági szempontjai.

A nemzetközi konferenciasorozat jövőre folytatódik, amikor a szakemberek az egyik válságtértséget elemzik majd vallási, etnikai, katonai és nemzetbiztonsági szempontok alapján. ●

Versenyképesség és növekedés

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Egyebek közt a kutatásfejlesztésre, az oktatásra és az egészségügyre is többet kell költeni ahhoz, hogy az ország versenyképessége növekedjen, de nem minden esetben állami forrásból – olvasható a nemrég megjelent, Versenyképesség és növekedés című könyvben található reformjavaslatok között. A Magyar Nemzeti Bank (MNB) munkatársai által jegyzett kiadvány részletesen elemzi azokat a lehetőségeket, amelyek Magyarország tartós gazdasági felzárkózásához szükségesek. Az MNB eközben egyre aktívabb szerepet játszik a felsőoktatásban is, ennek eredményeképp Pénzügyi kormányzastan című kurzus indult a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen. Erről is beszélgettünk Palotai Dániellel, a jegybank ügyvezető igazgatójával, a jelzett szakmai kiadvány társszerkesztőjével.

○ A napokban mutatták be a Versenyképesség és növekedés című könyvet, amelynek kapcsán elhangzott, hogy Magyarországnak utol kell érnie az osztrák életszínvonalat. Mi ennek a realitása?

Palotai Dániel: Ez az MNB szakkönyvsorozatának második kötete. Tavaly a Matolcsy György jegybankelnök által jegyzett Egyensúly és növekedés című kiadvány jelent meg, amely azt mutatta be, hogy az elmúlt években hogyan sikerült a magyar gazdaságot talpra állítani, és ebben milyen szerepe volt az MNB-nek. A második kötetben a felzárkózást és a versenyképességet állítottuk a középpontba: egyfelől azt vizsgáltuk meg, hogy az egyes országok hogyan tudták akár évtizedeken át fenntartani a magas és stabil gazdasági növekedést, másrészt pedig, hogy ezt Magyarországon miért nem sikerült elérni a rendszerváltás óta. A könyv második részében azok a reformjavaslatok szerepelnek, amelyeket szükségesnek

tartunk ahhoz, hogy a következő 25 év már sokkal eredményesebb legyen a felzárkózás szempontjából.

○ Az Önök által megfogalmazott fenntartható felzárkózási pályához mennyire stabilak a jelenlegi alapok?

P. D.: Az elmúlt években egy nagyon sikeres fordulat ment végbe a hazai gazdaságban. Először a gazdaság egyensúlyi mutatói javultak, majd 2013 óta a GDP-növekedés is számottevően felgyorsult, mégpedig az addig elért egyensúly veszélyeztetése nélkül. A gazdasági egyensúly és a növekedés együttes megléte korábban csak néhány kivételes évben jellemezte a magyar gazdaságot. Ez tehát kedvező feltételeket teremt a hosszú távú gazdasági növekedés gyorsításának szempontjából. Emellett jelen van egy stabil, erős kormányzat, amelynek megvan a lehetősége arra, hogy a közép- és hosszú távú kihívásokra fókuszálva lépéseket tegyen. A Kormány kérte fel a jegybankot, hogy a rendelkezésre álló tudással

segítse ezt a folyamatot. Ezzel a könyvvel a versenyképességről és a felzárkózásról való közös gondolkodáshoz szeretnénk hozzájárulni. A kiadványban merítünk a múltból és a nemzetközi tapasztalatokból, de mindezt a magyar sajátosságokra adaptálva.

○ **Ha már Ausztriát emlegették a könyvbemutató kapcsán: mekkora most a lemaradásunk a „sógorokhoz” képest, és ez mennyit változott az elmúlt 25 évben?**

P. D.: Több olyan országot is megvizsgáltunk, amelyek különböző időszakokban ugyan, de sikeres felzárkózást hajtottak végre. Ilyen például az EU-n belül Ausztria, Finnország és Írország, ahol a megvizsgált felzárkózási ütem 1,8 százalékos (Írország esetében ennél is többet) tett ki. Nálunk az elmúlt 25 évben ez az adat átlagosan 0,4 százalék volt az unióhoz képest. Ez azt jelenti, hogy érdemben nem sikerült felzárkóznunk, de legalább a különbség nem nőtt. Ahhoz, hogy a felzárkózás megvalósuljon, évente 1,5-2,5 százalékkal nagyobb növekedési többletre lenne szükségünk az uniós átlaghoz képest. Mindezt fenntartható módon kell megtenni, az egyensúly megtartásával.

○ **Ez elsősre azért nem tűnik túl egyszerű feladatnak, még akkor sem, ha látszólag jók a jelenlegi gazdasági alapok.**

P. D.: Nagyon fontos a költségvetési fegyelem és a stabilitás megőrzése, hiszen ez az alapja az államadósság csökkentésének is. Most már ötödik éve elsődleges többlete van a költségvetésnek, amit mindenképpen meg kell tartani. A mintegy ötven intézkedésből álló reformjavaslatainkat is úgy állítottuk össze, hogy abból a Kormány évente a költségvetés lehetőségeit és a politikai preferenciákat figyelembe véve tudjon „válogatni”. Hosszú távon Magyarország számára a demográfiai változások jelenthetik a legnagyobb problémát. Az öregedő és csökkenő népességnek súlyos következményei lehetnek például a foglalkoztatásra. A Kormány az elmúlt években több olyan intézkedést is hozott, amely a gyermekvállalást segíti, ebbe az irányba lehet továbbhaladni; például a gyed összegének növelésével. A versenyképességet a munkavállalói, a vállalati és az állami oldalról egyaránt növelni

kellene, ennek megfelelően csoportosítottuk mi is a javaslatainkat. Emellett megvizsgáltuk az uniós forrásoknak és a pénzügyi közvetítő rendszereknek a versenyképességre gyakorolt hatását is.

○ **A világ fejlettebb részén az oktatásra és az egészségügyre a kormányok alapvetően többet költenek, mint Magyarország. Ma mindkét ágazatban jelentős működési problémákat tapasztalhatunk. Mi várható a jövőben, Önök mit tartanának jó megoldásnak?**

P. D.: A nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy az oktatás minősége kulcsfontosságú volt a sikeresen felzárkózó országok életében. Itt a befektetések hozamai nem azonnal, hanem évtizedek elteltével jelentkeznek. Akár az OECD, akár régiós összevetésben nézve, keveset költünk oktatásra a GDP arányában, ezt mindenképpen növelni kell, több állami és magánforrásra van szükség. Azonban nem elég több pénzt költeni erre a szektorra, legalább annyira fontos, hogy azt hatékonyan tegyünk. Jelenleg ezzel is vannak problémák Magyarországon. Ennek is a következménye, hogy például a PISA-teszteken a lengyel diákok sokkal jobban teljesítenek a magyar fiataloknál. Ott az alapfokú oktatás kilencéves, esetleg ezt is érdemes megfontolni. Egy jobban képzett társadalomban általában hosszabb az aktív életpályája az embereknek, tehát tovább tudnak a munkaerőpiacon versenyképesen dolgozni.

○ **Magyarországról sokan mennek külföldre dolgozni, ami önmagában még nem lenne nagy baj, de például az egészségügyben ez már komoly munkaerőhiányt eredményezett. Mi a megoldás?**

P. D.: Sajnos az egészségügyre is igaz, hogy alulfinanszírozott. Ugyanakkor azt látjuk, hogy a magánszféra oldaláról van egy fizetőképes kereslet az egészségügyi szolgáltatások igénybevételére, de ezeknek a forrásoknak egy jelentős része nem hivatalos csatornákon jut el a rendszerbe. Ezen mindenképpen változtatni kellene úgy, hogy a források teljesen hivatalosan és megfelelő intézményrendszerben, a költségvetést tehermentesítve biztosítsák a minőségi egészségügyi ellátást, valamint az abban dolgozók arányos és méltányos javadalmazását. Nagyon hangsúlyt kell helyezni a prevencióra is, hiszen költségvetési szempontból is hatékonyabb módszer ez, mint a gyógyításra elköltött hatalmas pénzeszegek. A reformjavaslataink között szerepel a mentális egészségprogram, mert nemcsak az „ép testben ép lélek” mondás igaz, hanem a fordítottja is. A szellemi, lelki kiegyensúlyozottság hozzájárulhat ahhoz, hogy növekedjen a munkaerő termelékenysége, és csökkenjenek a betegséggel kapcsolatos társadalmi költségek.

○ **Számos más terület mellett az MNB az oktatásban is jóval aktívabban jelent meg az elmúlt években, mint korábban bármikor. Minek köszönhető a jegybank megváltozott társadalmi szerepvállalása?**

P. D.: A jegybank a korábbi időszakhoz képest szélesebben értelmezi a meglévő törvényi mandátumát: a rendelkezésre álló eszközökkel, az elsődleges céljának – azaz az árstabilitás elérése és fenntartása – veszélyeztetése nélkül támogatja a Kormány gazdaságpolitikáját is. Erre egyébként a korábbi jegybanki vezetésnek is lett volna lehetősége, de nem élt vele. Az MNB társadalmi felelősségvállalásának pedig részét

képezi a pénzügyi kultúra fejlesztése, így a strukturált oktatási tevékenység is.

○ **Minden új tevékenységhez pluszforrások is kellenek. Ezekre megvan a fedezet?**

P. D.: Ezt a jegybank a saját eredményéből biztosítja, mindig ügyelve arra, hogy a kapcsolódó programok ne igényeljenek adófizetői pénzeket. Az elmúlt éveket folyamatosan nyereséggel zárta az MNB, így – az általunk elindított programok költségeit is figyelembe véve – korábban nem tapasztalt mértékűre, 150 milliárd forintra bővíthet a jegybanki eredménytartalék.

○ **Ez így nekem arra hasonlít, mint amikor egy multinacionális cég saját hatáskörében dönt az eredményként felhalmozott pénzeinek felhasználásáról.**

P. D.: A jegybanktörvény szabályozza azt, hogy milyen tevékenységet támogathatunk, mértékéről pedig az MNB igazgatósága dönt. Ezek közé tartozik a pénzügyi kultúra erősítése és terjesztése is, ezt a jegybanktörvény konkrétan tartalmazza. Az egyes programok elindításakor azonban természetesen szempont a költség-hason összevetésének elve.

○ **A jegybankkal kapcsolatos ingatlanvásárlásoktól volt hangos a sajtó az elmúlt időszakban.**

P. D.: Amennyiben a jegybank saját célra vásárol ingatlant, akkor egyúttal mérlegébe is veszi azt, tehát itt nem egy költségről beszélünk. Az ingatlanvásárlásoknál ezért érdemes megkülönböztetni az alapítványok tevékenységét. A jegybanki alapítványok finanszírozása egyébként hosszú távon biztosított, a rendelkezésükre bocsátott vagyont nem élhetik fel, a szervezetek az elért hozamokból gazdálkodnak.

○ **Az MNB közreműködésével zajlik a Pénzügyi kormányzástan kurzus a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen. Miért fontos a jegybank számára, hogy a felsőoktatásban ilyen aktívan részt vegyen?**

P. D.: Az elmúlt időszak világgazdasági eseményei egyértelműen bebizonyították, hogy sok korábbi közgazdasági dogma ma már nem állja meg a helyét. Magyarország élen járt abban, hogy a korábbi tanokkal szakítson és az ország adottságait figyelembe vevő, nem szokványos megoldásokat alkalmazzon. Meggyőződésem, hogy ezen új elméleteknek helye van a felsőoktatási képzésben, a közgazdasági tantárgyak esetében.

○ **Gondolom, az nem mindegy, hogy a korábbi filozófiák megtartása mellett vagy azok helyett...**

P. D.: Természetesen azok mellett. Ezzel együtt úgy gondoljuk, hogy a közgazdasági mesterképzési szak hallgatói számára fontos tudást adhatunk át például a magyar gazdaságpolitika céljairól. Az oktatási programunk célja komplexebb, minthogy a saját utánpótlásunkat kineveljük. Ennél sokkal szélesebb körben szeretnénk a nálunk lévő tudást eljuttatni a hallgatókhoz. ●

Pénzügyi kormányzástant is oktatnak az NKE-n

Az idei tanév második szemeszterében elindult a pénzügyi kormányzástant oktató az NKE Államtudományi és Közigazgatási Karán. A tizenkét előadást magába foglaló kurzus az MNB munkatársainak közreműködésével valósul meg. Az első előadást Matolcsy György, a jegybank elnöke tartotta nagy érdeklődés mellett. Az egyetem részéről a kötelező tantárgy felelőse Prof. Dr. Lentner Csaba, aki lapunknak elmondta, hogy elsősorban a közigazgatási mesterképzési szak közigazgatási vezetői szakirányán tanulónak szól a kurzus, de más szakok hallgatói is részt vehetnek az előadásokon. Az érdeklődők egyebek között információkat kapnak a 2008/2009-es gazdasági válság kialakulásának okairól, következményeiről, az állampénzügyi rendszerek irányításának hazai és nemzetközi módszertanáról. Az előadások és a hozzájuk szorosan kapcsolódó szemináriumok hozzájárulnak a gazdasági események magyarországi szolgáló elméletek és összefüggések megértéséhez, továbbá új kutatási eredmények megismeréséhez. A tantárgy ismeretanyaga tudományos rendszerezettségben mutatja be a pénzügyi-gazdasági válság közgazdasági gondolkodásra gyakorolt hatását. A hallgatók ezzel olyan pénzügyi irányítási ismeretekre tesznek szert, amelyek szükségesek a közigazgatási vezetői feladatok ellátásához. Lentner Csaba szerint ugyanis a közigazgatásban egyre inkább előtérbe kerül a közpénzek hatékony és normakövető felhasználása. A pénzügyi kormányzástant tantárgy szervesen illeszkedik a kar képzési rendszeréhez és az NKE államtudományi egyetemé válásához, hiszen a közpénzügyi diszciplína

az államtudományi szakterület integráns része. A Közpénzügyi és Államháztartási Intézet által gondozott tantárgyak, mint például a közpénzügyek és államháztartástan, a nemzetgazdasági közpénzügyek, a nemzetközi és EU közpénzügyek, valamint az államháztartási ellenőrzés egy átfogó rendszert alkotnak. Ezekre épül a vezetői szakirányon a pénzügyi kormányzástant, az elméleti-közigazgatási szakirányon pedig az állampénzügyek elmélete. Ezek a differenciált ismereteket nyújtó szaktantárgyak a hallgatók munkaerőpiaci integrációját, elhelyezkedési módját közvetlenül segítik – emelte ki Lentner Csaba, aki elmondta azt is, hogy a pénzügyi kormányzástant kurzusok keretében a jövőben gyakorlati foglalkozásokra is sor kerül a jegybanki helyszíneken. Az MNB és alapítványai az elmúlt években jelentősen támogatták az NKE szakkollégiumaihoz tartozó hallgatók és kutatók munkáját. A jegybank az egyetemi jegyzetek mellett ösztöndíj-támogatásokkal is segítette az NKE hallgatóit, akik külföldi tanulmányútjaik finanszírozásához is kaptak segítséget az MNB-től. Lentner Csabától megtudtuk, hogy a következő tanévtől indul az egyéves közpénzügyi szakújságírói továbbképzési szak, amely már diplomával rendelkezőknek kínál továbbképzési lehetőséget az állampénzügyi és közmédiá ismeretek szélesítésével. Az intézet vezető reményét fejezte ki, hogy hamarosan létrejöhet az NKE és az MNB között egy tudományos együttműködési megállapodás, amelynek keretében az egyetem kutatási eredményei is elérhetőbbekké válnának a jegybank számára. ●

A VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSÉVEL KAPCSOLATOS NÉHÁNY REFORMJAVASLAT VÁZLATOSAN:

- › A munkát terhelő adók mérséklése
- › A legkevésbé foglalkoztatott csoportok munkára ösztönzése
- › A közmunkarendszer fejlesztése: oktatás és a piaci foglalkoztatás ösztönzése
- › A nyugdíjrendszer munkaerőpiacra maradási ösztönző elemeinek erősítése
- › Az adóelkerülés mérséklése
- › A társasági adó fizetésének egyszerűsítése
- › A társasági adó közelítése a „pénzforgalmi” adózás felé
- › K+F források növelése
- › Regionális és helyi gazdaságfejlesztés
- › Az állami intézmények létszámának és bérkiadásainak felülvizsgálata
- › Az államigazgatás struktúrájának felülvizsgálata
- › Az állami ügyintézés felgyorsítása az e-governance által
- › Többletforrás biztosítása az egészségügyi rendszerben a magánforrások beengedésével
- › Az öngondoskodás szerepének erősítése
- › Az oktatásra fordított források növelése
- › A nyelvtudás javítása a középfokú oktatásban

„Szükség van a különleges műveleti tevékenységre”

SZÖVEG: SZŐR ÁDÁM
FOTÓ: DÉVÉNYI VERONIKA

Az amerikai Delta Force, a brit SAS, az orosz Alpha Csoport vagy a lengyel JW GROM: néhány a világ legütőképesebb speciális alakulatai közül. Sokak szerint egy magára valamit is adó hadseregben mindenképpen vannak elit egységek. Magyarországon ilyen a 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj és a 88. Könnyű Vegyes Zászlóalj, amelyek januártól egy közös parancsnokság alatt, az MH 2. Különleges Rendeltetésű Ezred kötelékében működnek.

„Az elmúlt tíz esztendő bizonyította, hogy a különleges műveleti tevékenységre óriási szükségünk van úgy itthon, mint külföldön” – mondta dr. Simicskó István honvédelmi miniszter február 4-én Szolnokon, ahol bejelentették az új ezred megalakulását. A már említett két zászlóalj jogelődje 1993-ig a 34. Bercsényi László Felderítő Zászlóalj volt. A délszláv válság miatt a katonai felsővezetés egy gyorsreagálású egységet hozott létre, amely képes volt a határbiztosítási feladatokban is részt venni. A két szervezet párhuzamosan fejlődött, a 88-as zászlóalj alapvetően egy könnyűlövész, míg a 34-es zászlóalj továbbra is felderítő szakmai vonalon tevékenykedett. A szétválástól függetlenül egy sor párhuzamosság megmaradt, mint például a speciális szervezeti struktúra, az ejtőernyős- és bűvárképesség integrálása, a hagyományostól eltérő fegyverzet, valamint az eljárási módok. A megváltozott kihívások, így például a nemzetközi terrorizmus, a tömeges illegális migráció, valamint a rendelkezésre álló források észszerű felhasználásának szükségessége oda vezetett, hogy a két zászlóaljat egységes irányítás alá vonták, így született meg az MH 2. Különleges Rendeltetésű Ezred. Parancsnokuk, Sándor Tamás ezredes a Bonum Publicumnak

elmondta, hogy a „fúzióra” azért is volt szükség, mert korábban a két katonai szervezet a fent említett párhuzamosságok miatt ugyanazokért az erőforrásokért (felszerelés, személyi állomány) küzdött. Az ezred létrehozásával a zászlóaljak megtartották saját profiljukat, de tevékenységüket mostantól egy ezredtörzs irányítja: így sokkal rugalmasabb struktúrában tudnak működni a jövőben. A különböző katonai alegységekből bármikor könnyen lehet az éppen aktuális feladatnak megfelelő harci csoportokat létrehozni, például egy lövészszázadot, különleges műveleti képességgel megerősítve. Az alapok mindenesetre erősek, hiszen a 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj 2014-re elérte a legmagasabb készségi fokozatot, amikor egy NATO-ellenőrzés során harc-kész minősítést kapott. „Ez különösen annak fényében nagy eredmény, hogy a zászlóalj csupán tíz éve működött akkor” – mondta Sándor Tamás ezredes. A parancsnok szerint sokat jelentett az amerikai szellemi és anyagi támogatás, hiszen a zászlóalj szervezeti rendszerét és képzési struktúráját alapvetően tőlük vették át. „Az USA hadseregének nagyon jók a különleges műveleti képességei, ezzel minden haderőnemen rendelkeznek, ráadásul nagyon rugalmas szervezeti struktúrában működnek” – tudtuk meg az ezredestől. Ezt a mintát sokan követik a világban, térségünkben például a balti államok, a románok vagy részben a lengyelek. A Különleges Rendeltetésű Ezred fegyverzete, híradós eszközei és járművei is teljesen kompatibilisek az

amerikai haderővel, így a NATO-val is. Élő kapcsolatot ápolnak az USA különleges műveleti parancsnokságával és az Egyesült Államok legrégebbi előretolt különleges műveleti szervezetével, az 1/10-es zászlóaljjal. Az amerikaiak mellett nagyon jók például a britek és a lengyelek is, de nekünk sem kell szégyenkezünk – hangsúlyozta az ezredes. Mellettünk szól a magyarokra oly jellemző leleményesség, kreativitás, ami szükség esetén jól kiegészíti a szakmai tapasztalatot „Amire nincs pénz, azt megoldjuk ésszel” – mondta Sándor Tamás.

A Különleges Rendeltetésű Ezred feltölthető állománya meghaladja az ezer főt. A 88. Könnyű Vegyes Zászlóaljba elsősorban a kiváló fizikai állóképességű 18-19 éves korosztály jelentkezését várják, míg a Különleges Műveleti Zászlóaljba a 22 és 25 év közöttieket, akik már rendelkeznek katonai múlttal. Itt az élettapasztalat és a megfontoltság kiemelkedő szempont. A két szervezeti egység a személyi állományt illetően is egymásra épül, így ideális esetben a katonák az egyik zászlóaljból kerülnek át egy bizonyos idő után a másikba.

Az ezred legfőbb feladata továbbra is az országvédelem, de emellett folyamatosan részt vesznek a különböző missziókban is, így például Afganisztánban vagy a Balkánon (ezekben a küldetésekben az elmúlt tíz évben nem történt halálos eset, köszönhetően a magas színvonalú kiképzésnek). „Azonban ha kerítést kell építenünk, akkor természetesen azt is megtesszük” – utalt a parancsnok arra, hogy a különleges egységek is részt vettek a tömeges migráció miatt megvalósult ideiglenes biztonsági határzár építésében.

A migráció kapcsán egyébként a Terrorrelhárítási Központtal (TEK) és a Készenléti rendőrséggel is szorosan együttműködtek. „Mi azonban nem a TEK katonai változataként működünk” – hangsúlyozta a parancsnok, aki szerint a katonai különleges egységek adott helyzetben viszont nagyon jól támogathatják a TEK által kezdeményezett műveleteket. Ezt a katonák magas szakmai képzettsége, speciális felszerelésük és rugalmasságuk teszi lehetővé. ●

KÜLÖNLEGES MŰVELETI EGYSÉGEK A VILÁGBAN

A lengyel JW GROM: nem tipikusan antiterrorista jellegű egység. Fő profilja az ún. magas prioritású felderítő és diverziós műveletek végrehajtása, de tagjait kiképzik a szakszolgálatok tevékenységének harci támogatására, különleges helyzetekben végrehajtott mentési akciókra, különösen veszélyes személyek elfogására Lengyelországon belül és annak határain kívül is.

Az orosz Alpha Csoport: a hetvenes években jött létre, válaszul a Nyugat-Európát ért terrortámadásokra. Fő profilja a terrorrelhárítás, legfőbb feladata az ország területén belüli túszhelyzetek megoldása és előzetes csapások mérése a különböző terrororganizációk ellen. Az akcióik során bármilyen eszközt igénybe vehetnek. A Szovjetunió bukása után az Alphát először Vilniusban vetették be nyilvánosan, ahol a fellázadt litvánok által elfoglalt tévétornyt kellett visszaszerezniük.

Az amerikai Delta Force: teljes nevén az Amerikai Egyesült Államok Hadserege Különleges Erőinek 1. számú Műveleti Osztaga 1977-ben alakult meg. A Delta Force első bevetése a teheráni amerikai nagykövetségen túsul ejtettek kiszabadítása lett volna, de az akciót azelőtt lefűjték, hogy elkezdődhetett

volna. Információk szerint 1983-ban ott voltak Grenadában, 1989-ben Panamában, mindkét iraki háborúban, a délszláv konfliktusban és természetesen Afganisztánban is.

A francia GIGN: a francia Csendőrség Beavatkozó Egysége a rendőrségi különleges egységek közül a legtöbb emberrel és a legtöbb képességgel rendelkezik. A Charlie Hebdo-mészárlást követően a tévéképernyőkön is feltűntek akció közben. Az utóbbi időszakban már harci bűvások és ejtőernyősök is szolgálnak az egységben, így a rendvédelem mellett katonai egységeknél látott feladatokat is képesek ellátni. Országos hatáskörű alakulatról van szó, de annyiban különbözik a többi hasonló szervezettől, hogy külföldön is törvényesen bevethető.

A brit SAS: a Brit Királyi Haderő különleges légi szolgálata, és egyértelműen a leginkább ismert különleges egység, amelyet ráadásul az egyik legütőképesebbként tartanak számon. Tagjai a brit szárazföldi erők, a légierő és a haditengerészet önkénteseiből verbuválódnak. Kiválasztási procedúrája valószínűleg a legmegterhelőbb valamennyi különleges egység eljárása közül.

(forrás: internet)

A Rendészettudományi Kollégium kutatási prioritásai

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az NKE Kutatási Tanácsa jelenleg alakítja ki 2020-ig érvényes kutatási, fejlesztési és innovációs stratégiáját. Ebben tudományterületi és -ági kollégiumok támogatják a tanács munkáját. Így jött létre a Rendészettudományi Kollégium, amely a Rendészettudományi Kar intézeteinek és tanszékeinek bevonásával készítette el a javaslatát.

Prof. Dr. Finszter Géza, a kollégium vezetője elmondta, hogy az elkészült tanulmány célja azoknak az elméleti és gyakorlati megközelítéseknek az összefoglalása, amelyek meghatározták a kutatási prioritások kijelölését. Annak érdekében, hogy a rendészettudomány a rendészet arculatának alakításában szerepet vállalhasson, először is a létét kellett igazolnia. A rendészettudomány az állam- és jogtudományok sorában helyet kapott, és az MTA által önálló diszciplínaként elismert társadalomtudománnyá vált. Feladata a rendészet működésének, szervezetének, személyzetének és jogi szabályozásának elméleti igényű tanulmányozása annak érdekében, hogy hozzájáruljon a rendészeti tevékenységek kritikai elemzéséhez, a szervezet célszerű kialakításához, a rendészeti jog megalkotásához, a rendészeti szakmák magas szintű elsajátításához, a rendészeti igazgatás hatékonyságához és törvényességéhez, valamint a rendészet modernizációjához.

Finszter professzor szerint amennyiben abból indulunk ki, hogy a demokratikus jogállam lehetőségei még nem merültek ki, és a társadalom fejlődését a több demokrácia szolgálja, akkor azt kell megvizsgálni, hogy a hazai rendészet hol tart ebben a folyamatban.

Az NKE több tudományterület szellemi bázisa. Ez a körülmény, továbbá az egyetem sajátos helyzete és képzési küldetése együttesen határozza meg kutatási feladatait. Nem kétséges, hogy a rendészettudományok oktatási terepén a Rendészettudományi Kar (RTK) monopolhelyzetben van. Az RTK felismerte a szituációval együtt járó fokozott felelősségét a rendészettudományi kutatás és oktatás területén. Tudományos küldetésének megfelelően a fennálló monopolhelyzetet nem tekinti hegemoniának, hanem a különféle tudományterületek együttműködési lehetőségeként, közös kutatási terepeként határozza meg.

Különösen fontos az állam- és jogtudományok hagyományos műhelyeivel történő szoros együttműködés annak érdekében, hogy a rendészeti igazgatásban csakúgy, mint az állam működésének valamennyi területén a joguralom az alkotmányos értékek épségével valósuljon meg, és azért, hogy a hatalmi ágak elválasztásának elve határozza meg a bűnüldözésnek az igazságszolgáltatás előkészítésében betöltött szerepét, hogy az emberi méltóság tisztelete a rendészeti kényszernek is vezérelve legyen. A rendészettel kapcsolatos tudományos tevékenység célja a nemzeti közszolgálat minőségének javítása, a folyamatos megújítás lehetővé tétele, illetve törekvés az innovatív és nemzetközileg is elismert tudásközponttá és fejlesztő műhellyé válásra. A rendészettudományi kutatások prioritásainak meghatározásánál a kollégium tekintetbe vette azt, hogy napjainkra a bűnözés okai és befolyásolásának lehetőségei igen messze kerültek a tradicionális igazságszolgáltatás hatókörétől, ami azonban nem jelentheti azt, hogy a büntető igazságszolgáltatás feladhatja a tisztességes eljárásban megtestesülő értékeit. A kutatási és a gyakorlati tapasztalatok szerint mind az okokat, mind a hatásokat tekintve nincs „egyetlen megoldás” a bűnözés kezelésére, a bűnözéskontroll rendszere szükségképpen soktényezős. A kutatási irányok meghatározásánál elengedhetetlen a problémaorientált és holisztikus megközelítés, amely nem az intézményi érdeket tekinti mindenek felett állónak, és amely nem fogadja el a létező szolgáltatások megkérdőjelezhetetlenségét, hanem a szakmai tapasztalatok, az információ és a források összefogásával küzdi le a források szűkösségét.

A kollégium tagjai szintén figyelemmel voltak a prioritások meghatározásánál az NKE törvényben meghatározott feladataira. Alapelv, hogy a kutatásoknak egyaránt kell szolgálniuk a tudományosságot és a felsőfokú szakemberképzést. A rendészet elméleti megalapozása csak a gyakorlattal szoros kapcsolatban, az empiria alapos ismeretében hozhat sikereket. A tudományos munka nem nélkülözheti a nemzetközi kapcsolatokat, amelyek a rendészet területén elsősorban az európai kontinensen lehetnek a leggyümölcsözőbbek.

A kollégium a tudományosan sokoldalú rendészettudományi kutatás és fejlesztés területén szakmai felelősséget visel a rendészetről való gondolkodás tudományos színvonalának biztosításáért és az olyan „felfedező jellegű” vizsgálatok lefolytatásáért, amelyek tudományos bázisát adják a rendészettudományi oktatás és a rendészeti szervek jogállamilag elkötelezett működésének. Azt is fontosnak tartják, hogy sokszínű legyen a kutatási kapacitás, amely lehetővé teszi az összehangolt alkalmazott és alap kutatások megtervezését, amelyben több tanszék és intézet is részt tud vállalni.

SALLAI JÁNOS gondolatai a magyar rendészettudomány etablációjáról

A magyar rendészettudomány kutatói és művelői között általánosan elfogadott, hogy a rendészeti tevékenység már az ókori államokban konkrétan tetten érhető, és maga a rendészet szó születése a görög politeia szóból származik, ám az akkori funkciója és jelentése nem azonos a mai rendészettel, rendőrséggel.

A rendészeti hivatást művelők mindig egyetértettek abban, hogy a rendészetet alkalmazók felkészítése tudományos ismereteket igényel. Minden tudománynak feladata rögzíteni az elméleti ismereteket, leírni saját, továbbörökítésre szánt ismeretanyagát. Ennek a gyakorlati megvalósulását korábban a tudományos folyóiratok, kiadványok tették lehetővé, ez mára kiegészült az elektronikus változatokkal. A rendészettudományt tárgyaló kiadványok, illetve a rendészettudományi témában közölt írások a 19. század második felétől folyamatosan, egyre bővülő számban jelentek meg a hazai tudományos és szakmai körökben.

A rendészettudomány etablációját vizsgálva megállapítható, hogy a rendészet szervesen illeszkedik Magyarország polgárosodási, modernizálódási folyamatába, és a 19. század második felétől folyamatosan jelen van. A több mint százötven éves időszak elméleti, gyakorlati munkája nyomán a rendészettudomány egyetemi katedrát kapott, művelői ma már több hagyományos és elektronikus tudományos folyóiratban publikálhatnak, így az évek folyamán bőséges lett a szakirodalma. A rendészettudományért tenni akarók, illetve a rendészettudomány iránt érdeklődők számára különböző szakmai, tudományos civil szervezetek kínálnak lehetőséget tudományos viták, konferenciák, szimpóziumok és más rendezvények megszervezésével, lebonyolításával, kiadványok sokszorosításával.

A kollégium munkájában kiemelt szándék, hogy a kutatások megvalósításában az NKE szervezeti egységei együttműködjenek más hazai és nemzetközi kutatóműhelyekkel. Foglalkozik – többek között – a rendészet jogtörténeti háttérének felkutatásával, a rendészet szervezetével, a rendészeti szervek működésével, a rendészeti igazgatás személyzetével.

A Rendészettudomány Kollégium tagjai: Prof. Dr. Finszter Géza, Dr. habil. Kovács Gábor, Dr. Imre Miklós, Prof. Dr. Kerezsi Klára, Prof. Dr. Sallai János. ●

Hinni kell abban, amit csinálunk

SZÖVEG: PÉTERY DOROTTYA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Dr. Zupkó Gábor, az Európai Bizottság budapesti képviselőjének vezetője úgy véli, a közszolgálati pálya kizárólag az elhivatottaknak való. Interjúnkban életútjáról, az európaisággal kapcsolatos véleményéről és Magyarország uniós megítéléséről beszélgettünk.

○ Ön első körben Pécsen végzett a Pollack Mihály Műszaki Főiskolán, ahonnan később Finnországba, majd Belgiumba vezetett az útja. Mik voltak a személyes motivációi fiatal diplomás mérnökként, és hogy került képbe a közszolgálat? Zupkó Gábor: Egy elég hosszú időszakról beszélünk, ami közben volt egy rendszerváltás. A rendszerváltás környékén pedig olyanok is indultak a választásokon, akik egyébként nem keveredtek volna sem a politika, sem a közigazgatás közelébe. Egyszerűen arról volt szó, hogy volt bennük egy elköteleződés a demokratikus választások iránt, és önkormányzati pozícióba kerültek – ez történt velem is. Először nyolc évig voltam alpolgármester, majd polgármester abban az időszakban, amikor ténylegesen kialakult az önkormányzati rendszer és megalkották a főbb törvényeket, amelyekkel kapcsolatban intenzív konzultációra volt szükség. Tulajdonképpen magunk alakítottuk ki aktívan az önkormányzati intézmények, illetve a polgármesteri hivatalok működését, ami engem nagyon érdekelt. Mélyebben is szerettem volna foglalkozni a témával, így aztán később az üzleti menedzsment tanulmányaim során is arra összpontosítottam, hogy a menedzsmentmódszerek milyen módon és milyen korlátokkal alkalmazhatók a közigazgatásban. Később aztán ugyanebben a témában írtam a doktori disszertációm a Corvinuson, illetőleg az elmúlt években volt szerencsém ezt tanítani is az Eszterházy Főiskolán. Fontos, hogy a hétköznapi során a szakemberek folyamatosan képezzék önmagukat, és a tanítás nekem ebben segít. A közmenedzsment egy fejlődő tudomány, így az új kutatásokat és az új kiadványokat lényeges megismerni még

akkor is, ha ezektől kicsit független a pályám, elvégre már egy ideje nem dolgozom közvetlen a közigazgatás-szervezésben. A mindennapi munkám jelenleg nem igényelné, hogy a közigazgatás-tudományban még jobban elmélyüljek, ma már számomra ez inkább szakmai érdeklődés.

○ December óta az Európai Bizottság budapesti képviselőjének vezetője. Mit tart a fő kihívásnak és min tervez változtatni az eddigi vezetéshez képest?

Z. G.: A legfontosabb kihívás talán a képviselő számára az, hogy az Európai Bizottság álláspontját, kezdeményezéseit és intézkedéseit hitelesen képviselje a magyar polgárok felé, továbbá hogy ismertesse ezeknek az intézkedéseknek és kezdeményezéseknek és általában véve az európai uniós tagságnak az előnyeit. Főbb feladataink közé tartozik a sajtóval való kapcsolattartás, hiszen a sajtón keresztül sokakat elérhetünk. Rendszeresen adunk ki például magyar nyelvű sajtóközleményeket, hogy ezzel is segítsük az újságírók munkáját, de nagyon fontos az is, hogy megjelenjünk saját szervezésű vagy külsős rendezvényeken. Konferenciákat, vetélkedőket szervezünk az egyetemek és a középiskolák számára, de tartunk programokat szakmai szervezeteknek is. Segítjük a megyei Europe Direct információs irodák működését, ugyanakkor feladataink közé tartozik a magyarországi politikai, szakpolitikai és gazdasági folyamatoknak az elemzése is. Vezetésem alatt a képviselő alapvető tevékenysége nem változik. Természetesen a képviselő vezető személyisége, preferenciái megváltoztathatják a hangsúlyokat. Az esetemben például az egyetemi világban való jártasságnak köszönhetően több személyes jelenlétről

beszélhetünk a felsőoktatási rendezvényeken. Szeretek ezeken részt venni, s képviselővezetőként adott számomra a lehetőség, hogy meghatározzam, a saját szervezésű programjaink közül melyeken vagyok jelen személyesen is.

○ Mivel bizottsági tisztviselőként belülről ismeri az EB-t, hogy látja a magyarok külföldi megítélését?

Z. G.: Ez eléggé összetett kérdés. Ha a magyar uniós tisztviselőkre gondolunk, nekik nagyon jó a presztízsük. Jól felkészültek, jó munkát végeznek – én csak pozitív visszajelzéseket kaptam. Amennyiben a tagországokból Magyarországra látogató kollégák véleményére vagyunk kíváncsiak, annyit mondhatok, hogy rendszeresen azt hallom vissza, országunk milyen csodálatos, s hogy nagyon kedves emberekkel van tele. Beszélhetünk mindezek mellett a magyar és az európai közigazgatás együttműködéséről is, ekkor azt kell mondanunk, ezek viszonya kollegiális. Volt egy nagyon jól sikerült elnökségünk, amire mindenki sikerként gondol vissza. Vannak természetesen véleménykülönbségek, de ezeket abszolút professzionális módon kezelik az érintett felek. Elképzelhető, hogy ez hozadéka annak is, hogy a magyar közigazgatásban jelenleg nagyon sokan vannak olyanok, akik korábban uniós tisztviselőként dolgoztak nem állandó kinevezéssel. A politikai szint persze más, hisz a politikai nézeteltérések gyakran begyűrűznek a sajtóba, de esetükben sem személyes konfliktusról van szó. Tulajdonképp nagyon kevés olyan kérdés van, amiben nem születik konszenzusos megoldás.

○ Ha már említettük az átjárást a hazai és az uniós közszolgálati rendszer között, felmerülhet a kérdés, hogy milyen egyéb előnyöket tartogathat az EU-s közszolgálati pálya a külföldi, privát szektorban történő munkavállalással szemben.

Z. G.: Általánosságban véve elmondható, hogy a közigazgatási pálya biztosabb és kiszámíthatóbb. Jobban tervezhető, de kell hozzá egy elhivatottság: hinni kell abban, amit csinálunk. Uniós tisztviselőnek lenni úgy, hogy valaki nem hisz az európai gondolatban és az Európai Unió céljaiban, nem hiteles. A legtöbb tisztviselő, akivel találkoztam, kifejezetten elkötelezett és büszke rá, hogy egy közös célért dolgozhat. Hiszek abban, hogy vannak sajtóságon európai értékek, ráadásul nem csak az alapján, hogy a térségben a kulturális, illetve a társadalmi hagyományok mennyire jellemzők és közösek. Szociális értékek egy soráról látjuk, hogy mind megtalálhatók az európai országokban, de ide sorolható a jogállamiság vagy az alapvető emberi jogokhoz való hozzáállás kérdése is. Ezek tételesen megjelennek az Európai Unió alapító okirataiban is, s ez tesz minket sajátosan egyedivé a világban. Európáink lenni és maga az európaiság abszolút tartható kategóriák, nem hinném, hogy hosszú távon minden területen konvergenciát tapasztalnánk a fejlett országok gondolkodásmódjában. Tekintsünk például arra, hogy az Amerikai Egyesült Államokban mennyire más értékrend érhető tetten.

○ Mi az, amitől „hazajön” egy külszolgálatos, ha már egyszer megtelepedett külföldön?

Z. G.: Sokszor volt lehetőségem utazni és különböző helyeken dolgozni a világban, mégis a közös értékrendszernek, valamint a hasonló felfogásnak köszönhetően azt mondhatom, hogy Európán belül mindig is otthon éreztem magam. Költözésről szólva, családdal mozogni mindig nehéz, mégis idővel ki lehet alakítani új baráti kapcsolatokat. Családommal sokáig éltünk Helsinkiben és Brüsszelben, s mindkét alkalommal eljutottunk arra a szintre, hogy elmondhattuk, ezek a városok az otthonunkká váltak. Magyarország mindeközben megmaradt a hazánknak. A rokoni szálakon és az itteni barátokon túl a visszatérésünk mögött meghúzódó legfőbb motiváció az erre az izgalmas posztra történő felkérés volt. Nagyon megtisztelő, hogy rám gondoltak ezzel a feladattal kapcsolatban, és örömmel vállaltam el a munkát, mert szeretek itthon lenni. Szerettem ezt az országot, ezt a csodálatos várost, most pedig fürdünk a kulturális programkínálatban. Brüsszelben is van ugyan komoly színházi élet, de egy előadást csak magyarul tudok igazán élvezni. S noha a jövőben valószínűleg visszavisz majd a pályám Belgiumba, nagyon fontosnak tartottam elvállalni ezt az állást, mert ezzel közvetlenül a hazámat és az uniót szolgálhatom. ●

Dr. Zupkó Gábor

Kedvenc film • Terry Gilliam: *Brazília*
Kedvenc könyv • Márai Sándor: *Egy polgár vallomása*
Kedvenc zene • Prokofjev: *Rómeó és Júlia*. *Muse*
Hobbi • Szörfözés

Mi kell ahhoz, hogy az unió foglalkoztasson bennünket?

SZÖVEG: PÉTERY DOROTTYA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Egyre többen szeretnének uniós intézmények kötelékében dolgozni. A témában tapasztalható hallgatói nyomásnak engedve az NKE és a Külgazdasági és Külügyminisztérium karriernapot szervezett az érdeklődők számára. A gyakorlati jellegű kérdésekre koncentráló eseményen a meghívott előadók saját szakmai tapasztalataikról meséltek.

Az NKE EU-s karriernapot tartott hallgatói számára február 9-én. Mint azt dr. Koller Boglárka, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karának dékánhelyettese elmondta, a programmal elsősorban azt a hallgatói igényt kívánták kielégíteni, amely az EU-s versenyvizsgák minél pontosabb megismerésére irányul. Annak apropóján, hogy hamarosan Concours-tematikájú kurzusok is indulnak az egyetemen, dr. Zupkó Gábor, az Európai Bizottság budapesti képviseletének vezetője, dr. Czeti András, a brüsszeli EU Állandó Képviselet munkatársa és dr. Freier Katalin, a Külgazdasági és Külügyminisztérium munkatársa osztotta meg tapasztalatait az uniós álláslehetőségekkel kapcsolatban.

Zupkó Gábor elsősorban aktív uniós részvételre biztatta a hallgatókat. „Nincs olyan, hogy az unió és Magyarország; minden magyar ember uniós polgár, ami óhatatlan előnyökkel jár” – jelentette ki. Amellett például, hogy reálissá válik a közös piacra történő termelés lehetősége, illetve hogy a külföldi egyetemek is valós továbbtanulási alternatívaként jelennek meg a magyar diákok számára, a munkapiacra elérhetővé válnak az uniós köztisztviselői állások is. Egy ilyen állás pedig azon túl, hogy a privát szektorhoz képest biztosabb munkafeltételeket vagy garantált munkaszerződést biztosít, EU-s jövedelmet is kínál. És hogy mi kell ahhoz, hogy az unió foglalkoztasson bennünket? Elsősorban hit Európában, a megfelelő készségek

és képességek megléte ahhoz, hogy letegyük a versenyvizsgát, továbbá szükség van természetesen némi szerencsére is – fogalmazott.

Czeti András bővebben ismertette a versenyvizsgák összetételét. A Corvinus egyetem docense elmondta, hogy a jelenleg hatályos Concours-vizsgák öt részből állnak. Első lépésként az alapképzést teljesített pályázóknak regisztrálniuk kell a European Personnel Selection Office honlapján, majd egy dedikált vizsgaközpontban ki kell tölteniük egy számítógépes tesztet. A körülbelül kétórás teszt szövegértési és számelemzési feladatokból, absztraktforma-felismerési feladványokból és szituációmegítélési kérdésekből áll, amelyek esetében mindenütt el kell érni a minimum 50 százalékos helyes válaszarányt. Megfelelés esetén ezt követi a tavaly bevezetett ún. „E-tray” lépcső, amely tulajdonképpen egy szimulált munkafeladat. A jelölteknek megadott e-mailek alapján cselekvési lehetőségek közül kell választaniuk, a vázolt reakciókat pedig egy relatív skálán kell értékelniük. A versenyvizsga utolsó állomása az értékelő központ, ahol 40–50 oldalnyi háttéranyag alapján egy esettanulmányt kell összeállítani. A csoportos vita feladat után személyes interjú, majd végül egy előadás következik. Ezt szintén a helyszínen biztosított dokumentumok alapján, kb. 10 percen belül kell megtartani. Amennyiben egy jelentkező minden akadályt sikeresen vesz, úgy neve bekerül

egy központi adatbázisba, ahonnan üresedés esetén kiközvetíthetővé válik.

Freier Katalin arra figyelmeztette a jelenlévőket, hogy a jelentkezés alapfeltétele a megfelelő nyelvismeret. A munka elsősorban angol nyelven folyik, de javasolt a francia vagy a német nyelv ismerete is. Brüsszeli munkák esetén célszerű biztos franciatudással rendelkezni, hiszen a levelezés gyakran ezen a nyelven történik. Jó tudni ugyanakkor azt is, hogy uniós munkavállalóként nemcsak a központi vagy a tagországi intézmények adhatnak munkát, hanem a Lisszaboni Szerződés értelmében létrejött Külügyi Szolgálat kirendeltségei is. Ebben az esetben még az is előfordulhat, hogy alkalmazottként a 139 irodájuk valamelyikében, például Botswana-ban, Elefántcsontparton vagy akár Thaiföldön járunk dolgozni. Ilyenkor érdemes tájékozódni az ottani nyelvi viszonyokról is.

Jelenleg az Európai Bizottságnak mintegy 45 ezer tisztviselője és 10 ezer szerződéses alkalmazottja van, amelyből megközelítőleg 1300 magyar állampolgárságú. Ez az unió belüli 1,97 százalékos népességarányhoz képest 50 százalékos felülreprezentáltságról árulkodik, de aggodalomra semmi ok, érvelt Czeti András, hiszen az unió belüli nincsenek fenntartott helyek vagy tisztviselői kvóták. A következő versenyvizsga-regisztráció márciusban nyílik, a kapcsolódó számítógépes vizsgára pedig május-június folyamán lehet számítani. Az értékelő központ vizsgafeladatai szeptember-október magasságában várhatók, s pozitív visszajelzés esetén a pályázó már decemberre viszonláthatja nevét a tartaléklistán. Az idén tavasszal leadott jelentkezések 2017-es állásinterjúkat, illetve szerencsés esetben munkakezdést is hozhatnak. ●

Önkormányzatiság tudományos alapokon

SZÖVEG: SZŐÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Az önkormányzati rendszer korábbi és jelenlegi működését vizsgálja majd tudományos megközelítésben a Nemzeti Községi Egységek Intézetében létrejött kutatóintézet. Az Államtudományi és Közigazgatási Kar berkei között működő szervezet a tervek szerint néhány éven belül olyan kutatási eredményeket tesz le az asztalra, amelyeket a kormányzat és az önkormányzatok is használni tudnak majd döntéseik során. A február elsejétől működő Önkormányzati Kutatóközpont vezetőjével, a Belügyminisztérium korábbi helyettes államtitkárával, Farkasné dr. Gasparics Emesével beszélgettünk.

Gasparics Emese

Kedvenc könyv • minden sci-fi regény
Kedvenc film • Schindler listája, Saul fia
Hobbi • kertészkedés

○ Az elmúlt években több olyan kutatóintézet is alakult az országban, amely a múlt feltárása mellett a jövővel is foglalkozik. Mi hívta életre az Önkormányzati Kutatóintézetet, és miért az NKE-n belül jött létre?

Gasparics Emese: A kormányzat már régóta szorgalmazta egy olyan kutatóintézet létrehozását, amely a helyi önkormányzatok működését tudományos szempontból vizsgálja. Ilyen jellegű intézmény ugyanis nem volt eddig, az NKE korábbi Közigazgatás-tudományi Karán folyó kutatások is csak egy részét érintették ennek a területnek. A KTK átalakulásával, az NKE államtudományi egységévé válásának részeként február elsejétől létrejött az intézményben az Önkormányzati Kutatóintézet, amely a helyi önkormányzatok, a helyi demokrácia és az önkormányzati típusú közhatalom-gyakorlás szervezeti, jogi, társadalmi, politikai és gazdasági kérdésköreit vizsgálja, kutatja. Az NKE-n egyébként azért nem előzmény nélküli mindez, hiszen az egyetem szervezte-szervezi az önkormányzati köztisztviselők továbbképzését. Az önkormányzati szaktanácsadó képzés egy kísérleti jellegű projekt volt, amelyhez az állam biztosított forrást az ÁROP keretében. Itt általánosságban foglalkoztak az önkormányzatok jogállásával, feladat- és hatáskörével, a gazdálkodással, valamint egyes kiemelt önkormányzati szakterületekkel.

○ Miben lesz más és több ennek a kutatóintézetnek a munkája?

G. E. Több feladatunk is lesz. Egyrészt szeretnénk elvégezni a múlt feltárását, amely az elmúlt huszonöt év eredményeinek, tapasztalatainak összegyűjtését és tematikus elemzését jelenti. Emellett elemezni fogjuk azt, hogy a 2013-as új önkormányzati törvény hogyan befolyásolta az állam és az önkormányzati szféra közötti feladatmegosztást. Mindezekből pedig szeretnénk majd olyan következtetéseket levonni, amelyek segíthetik a jövőbeni tervezést.

Szándékunk, hogy alaposan megvizsgáljuk a nemzetközi példákat is, mondjuk az olyan eltérő mechanizmusokat, mint a francia és a skandináv modell. Jó lenne azt is konkrétan látni, hogy a civil szféra hogyan tudna minél hatékonyabban részt venni a helyi közösség életében, akár a helyi döntéshozatali mechanizmusokban. Ma ugyanis azt tapasztalhatjuk, hogy például a településeken működő alapítványok sokszor egymással sem kommunikálnak, így nem is olyan hatékony a működésük.

○ Hogyan hasznosulhat ez a fajta kutatómunka?

G. E. Szeretnénk egy olyan adatbázist létrehozni, amely az önkormányzatok adottságait és lehetőségeit veszi számba. Ez például jó lehetőséget adna arra, hogy az uniós pályázati programok kapcsán racionális és jövőbementő döntéseket hozzanak a szakemberek. Például akkor elkerülhető lenne, hogy két azonos adottságú, egymás mellett fekvő kistélepülés is külön-külön hozzon létre és fejlesszen egy adott létesítményt, amikor valószínűleg egy is elég lenne a térségben. Vagy például az azonos vízbázissal rendelkező települések ne legyenek egymás konkurenciái a pályázatok esetében. A reményeink szerint néhány év alatt elkészülő adatbázis hasznos információkat adna a különböző területrendezési és településfejlesztési elképzelésekhez, a kormányzat és az önkormányzatok is praktikusabb, jobb döntéseket tudnának hozni.

○ Az ország és az önkormányzatok szempontjából is kulcskérdés lehet, hogy a 2020-ig még jelentősnek mondható uniós forrásokat hogyan használják fel. Hozzá járul majd ehhez az intézet munkája?

G. E. A pályázatok esetében sokszor nincs végiggondolva, hogy egy adott beruházást hogyan lehet majd fenntarthatóvá tenni hosszabb távon. A pályázaton elnyert összegeknek úgy kellene beépülniük egy projektbe, hogy az kellő alapot adjon a további fejlesztéshez is. Mi is vizsgáljuk majd azt, hogy az ötletektől hogyan vezethet el az út ideig.

○ A 2013-ban életbe lépett új önkormányzati törvény jelentős változást hozott az önkormányzatok életében. Az állam számos feladatot magához rendelt. Korábbi államtitkárként hogyan látja, miért volt szükség ilyen mélységű változásra?

G. E. Akár az oktatás, akár az egészségügyi vagy a szociális ellátás olyan mértékben pénzigényes terület, hogy az önkormányzatok erre nem tudják a forrást saját maguk biztosítani, és az állami finanszírozás sem volt hatékony a korábbi rendszerben. Ez vezetett ahhoz, hogy az önkormányzatoknak 2010-re ezerötszáz milliárdos adósságuk keletkezett azokból a feladatokból, amit az állam annak idején átadott a számukra, de a finanszírozást nem tette mellé.

○ Mintegy ezerkétszáz önkormányzatnak azonban nem volt adóssága.

G. E. Ez igaz, de a többségüknek nem azért nem volt, mert nagyon jól gazdálkodtak, hanem annyira szegények voltak, hogy még az adósságra sem telt nekik. Megtörtént az adósságkonszolidáció,

ami után az a fő cél, hogy lehetőleg ne legyenek újra veszteségesek az önkormányzatok, ennek biztosítására pedig különböző szabályozók is létrejöttek. Már tavaly is sok pozitív visszajelzést kaptunk, ami azt bizonyítja, hogy a települések is rájöttek: csak addig szabad nyújtózni, amíg a takaró ér. Az Önkormányzati Kutatóintézetben azt is szeretnénk megvizsgálni, hogy a települések hogyan gazdálkodnak adottságaik, lehetőségeik függvényében. Ezzel kapcsolatban egy országos SWOT-analízist szeretnénk megvalósítani.

○ Manapság a sajtó elég hangos az oktatásban tapasztalható anomáliáktól. A pedagógusok egy jelentős része tiltakozik a jelenlegi oktatási rendszer fenntarthatatlansága miatt. Az egyik fő követelésük az intézményfenntartóként működő KLIK átszervezése vagy megszüntetése. Ez jelentősen érinti a helyi állapotokat is.

G. E. Ez nemcsak oktatási kérdés, hiszen a korábban az önkormányzatoknál lévő jogosítványok és az ehhez kapcsolódó finanszírozás a háromezer fő feletti települések esetében az önkormányzatoktól átkerült a KLIK-hez. Ez napi működési problémákat is eredményezett, hiszen a korábbi gyakorlattal szemben nehezebbé vált az együttműködés az iskola és a fenntartó között. De azért sem jó ez, mert a KLIK megjelenésével az iskolák már nem törődnek annyira a gazdálkodással, hiszen az ellenőrzés „messze van” tőlük. Tehát a megoldás valószínűleg az lesz, hogy az iskolák nagyobb gazdálkodási önállóságot kapnak, de ehhez több felelősségnek is járulnia kell majd. Ez is egy jó példa arra, hogy megvizsgáljuk, az önkormányzati világ mely területén kívánatos és hasznos a centralizáció, és hol nem szabad ezt alkalmazni.

○ Az Önkormányzati Kutatóintézet hogyan működik majd, milyen szervezetben gondolkodik?

G. E. A kutatóintézet az Államtudományi és Közigazgatási Kar bázisán fog működni. Tudományos szempontból több kutatócsoportot is szeretnénk létrehozni a különböző kutatási irányoknak megfelelően. Szeretnénk minél több területről bevonni szakembereket, így várhatóan dolgoznak majd nekünk többek között jogászok, szociológusok, önkormányzati szakemberek és közigazgatók. Készek vagyunk fejleszteni a külkapcsolatainkat is, ennek keretében például a partneregyetemekkel, az önkormányzati érdekszövetségekkel és a helyi közösségi akadémiákkal is szoros kapcsolatot alakítanánk ki.

○ Korábbi, önkormányzati és kormányzati munkájából származó tapasztalatait tudja majd hasznosítani?

G. E. Öt éven keresztül voltam kormányzati szereplő, de korábban önkormányzati képviselőként is dolgoztam. Ennek során megismerhettem a különböző döntési mechanizmusokat, és természetesen személyes kapcsolatokat is ki tudtam alakítani. A kutatásokat személy szerint nem nekem kell majd végezni, de a jó körülmények megteremtése, a szakemberek bevonása az én feladatom lesz. ●

Múltunk tükre a nemzeti emlékezet

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Már több száz egykori pártállami vezető neve és életútja szerepel annak az intézménynek a honlapján, amelyet 2014 elején hozott létre a Magyar Országgyűlés. A Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB) munkáját a kommunista korszak minél hitelesebb és részletesebb, tudományos igényű feltárása vezérli. A NEB Hivatalának vezetőjével, Dergán Ádám főigazgatóval beszélgettünk.

○ Február elején mutatták be a *Jampecek a pagodában* című könyvet, amely a Kádár-korszak könnyűzenei politikáját elemzi. A csaknem kétszáz oldalas kötet kiadója a Nemzeti Emlékezet Bizottsága. Ez a könnyedebb téma és hangvétel csak kivétel, vagy jellemző is az Önök tevékenységére? Dergán Ádám: Ez is része annak a munkának, amit az 1944. december 21-től az 1989–90-es rendszerváltásig tartó történelmi korszak feltárásának érdekében végzünk. Az említett könyvet nemcsak kiadóként jegyzi a NEB, hiszen szerzője az a Csatári Bence történész, aki főállású kutatóként dolgozik nálunk. A könyv bemutatóján olyan zenei legendák is megjelentek, mint a P. Mobil frontembere, Schuster Lóránt és az Omega karizmatikus tagja, Benkő László. A zenészek ott is elmondták, hogy sokszor csak nagy nehézségek

arán tudták elérni albumaik megjelenését. A koncertek szervezése sem ment olyan könnyen, mint manapság: kőkeményen működött, és gyakran lecsújtott a könnyűzenei cenzúra.

○ Bár a zene is fontos része a mindennapi életnek, gondolom, nem ez jelenti a múlt feltárásának fő irányvonalát. Vannak, akik nem is értik, hogy miért kellett egy új állami szervet létrehozni, amikor ezzel a témával történészek garmadája foglalkozott az elmúlt évtizedekben.

D. Á. Kelet-Közép-Európa szinte valamennyi országában már évekkel korábban létrejött egy, a NEB-hez hasonló szervezet. Lengyelországban például több mint tizenöt éve működik a társintézményünk, a Nemzeti Emlékezet Intézete (IPN). Az elmúlt huszonöt évben hazánkban is sokan, többször foglalkoztak a kommunista diktatúra

korszakával. Komoly erőfeszítéseket tettek a Rákosi- és a Kádár-rendszer működésének bemutatására, jelentős eredményeket elérve. Ennek ellenére számos alapvető kérdés tisztázatlan maradt. A NEB-ről szóló törvény úgy szól, hogy a bizottság elsődlegesen a kommunista diktatúrával kapcsolatos állami emlékezet megőrzésével foglalkozik. Alapfeladata a diktatúra hatalmi működésének, szervezeteinek és káderpolitikájának rendszerszintű feltárása és bemutatása. Ennek érdekében a bizottság öt tagjának irányításával, munkacsoportok keretében olyan alap kutatások kezdődtek, amelyek a pártállam működésének, legfontosabb szervezeteinek és vezető tisztségviselőinek feltérképezését végzik. A belügy, a külügy, a hadügy, az igazságszolgáltatás, a gazdaság és a kultúra irányításának területén vizsgálják a jelentősebb

intézmények történetét, az ezeket működtető apparátusok összetételét, valamint a pártirányítás formális és informális technikáit. Ilyen alap kutatásokat Magyarországon korábban senki nem végzett. Egyre több állampolgár keres meg minket: naplót, visszaemlékezéseket bízunk ránk, tanácsot kérnek vagy egyszerűen csak el szeretnék mondani a történetüket.

○ Kiket szeretnének elsősorban megszólítani?

D. Á. A diktatúra elszennvedőit, az áldozatok leszármazottait, a diákokat és a történész szakmát egyaránt szeretnénk megszólítani. Számunkra az egyik legfőbb szempont az, hogy a tudományosság követelményeinek a lehető legjobban megfelelően olyan kutatási eredményeket tegyünk le az asztalra, amelyek mindenki számára alkalmasak a korszak jobb megértéséhez. Természetesen a fiatalabb nemzedéket más módon és másfajta témákkal lehet megszólítani, mint az idősebbeket. Erre jó példa az a tavaly elindított rendhagyó történelemóra-sorozatunk, amelyben a Gulag kényszermunkatáborokat megjárta magyar túlélőket visszük el középiskolákba. Az ő visszaemlékezéseiket hallgatva a diákok első kézből kaphatnak információkat a történelem ezen tragikus fejezetéről, ami sok száz ezer magyart érintett. Más receptek is vannak arra, hogyan lehet a fiatalokat elérni. A lengyel társintézményünknek például van egy Kolejka (Sorban állás) nevű társasjátéka, ami a szocializmus mindennapjait idézi fel. Világsikert aratott, az év játékának is megválasztották, többször kellett újra megjelentetni. Valami hasonlót tervezünk mi is a közeljövőben. Jó ötletek és kellő alkotóképesség szükséges ahhoz, hogy a szakmailag alátámasztott eredményeket érdekesen és az életkornak megfelelő módon tudjuk bemutatni. Feltett szándékunk, hogy a kutatási eredmények előbb vagy utóbb az oktatásban is

Dergán Ádám

Kedvenc film • *Bacsó Péter: A tanú*
Kedvenc könyv • *Erich Maria Remarque: Szerelem és balál órája*
Kedvenc zene • *Demjén Ferenc dalai*
Hobby • *Horgászat, tenisz, olvasás*

A NEB TÖRVÉNYBEN MEGHATÁROZOTT TEVÉKENYSÉGE:

- tudományos kutatás,
- irat-, képi és hanganyagok nyilvánosság számára való közzététele,
- irat-, képi és hanganyagok digitalizálása,
- ismeretterjesztés, oktatási segédanyagok kiadása,
- a feltárt tényadatokból és eredményekből a nyilvánosság számára elérhető online adatbázis, tudásközpont és digitális archívum létrehozása,
- az élő tanúk emlékeinek rögzítése,
- a kommunista diktatúra felépítésével, működésével kapcsolatos vizsgálati eredményeket ágazatonként összefoglaló jelentések készítése,
- a kommunista hatalom birtokosainak a diktatúra működésével összefüggő szerepére és cselekményeire vonatkozó személyes adatainak közzététele,
- együttműködés az ügyészség kijelölt szervezeti egységeivel a kommunista diktatúra alatt elkövetett, el nem évülő és az Alaptörvény U) cikk (6) bekezdése szerinti bűncselekmények elkövetői körének felderítésében, összhangban a büntető törvénykönyv és az emberiség elleni bűncselekmények büntetendőségéről és elévülésének kizárásáról, valamint a kommunista diktatúrában elkövetett egyes bűncselekmények üldözéséről szóló törvény rendelkezéseivel.

megjelenjenek. Hamarosan kézbe vehető a Gulagról szóló olvasókönyvünk, amely egyedülállóan gazdag illusztrációgyűjteménnyel segíti a középiskolások tájékozódását. Jelen vagyunk a legnagyobb közösségi oldalon, egyre több érdeklődőt érünk el a honlapunkon (www.neb.hu), és hamarosan elindítjuk a hírlevél-szolgáltatásunkat is.

○ **A történelmi múlt feltárásának egyik alapja a korszak dokumentumainak összegyűjtése és elemzése. Mennyire nehezíti ezt a folyamatot, hogy sok irat vagy megsemmisült, vagy eltűnt?**

D. Á. Ma már a pártállami múlt dokumentumainak túlnyomó többsége szabadon kutatható a levéltárakban. A közbeszédben gyakran előforduló, kommunista állambiztonsághoz kapcsolódó iratokat az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárában őrzik. Tudjuk, hogy a rendszerváltás előestéjén számos dokumentum eltűnt, megsemmisült. Nem tudhatjuk, hogy a jövőben ezek közül esetleg mi kerül elő. A dokumentumok egy szűk köre mind a mai napig minősített, és az

Alkotmányvédelmi Hivatal, valamint a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat kezelésében van. A NEB tagjai jogosultak megismerni a bizottság feladat- és hatáskörét érintő minősített adatokat is. A munka már zajlik. Ugyanakkor sok olyan dokumentum létezik külföldön, elsősorban a volt Szovjetunió területén, amelyeket fontos lenne használni a tényfeltáró munkánk során. Ennek érdekében kötöttünk együttműködési megállapodást a Moszkvai Magyar Levéltári Intézettel. Nagy hangsúlyt helyezünk a nemzetközi kapcsolatok kiépítésére, megerősítésére. Kiemelt célunk, hogy részt vegyünk azokban a kutatási programokban, amelyek a kommunista diktatúrák összehasonlító tanulmányozására irányulnak. Ezzel hozzájárulunk Magyarország 1945 utáni történelmének árnyaltabb nemzetközi megismertetéséhez. Különösen fontos az együttműködésünk a lengyel Nemzeti Emlékezet Intézettel, amelylyel tavaly írtunk alá megállapodást. Szeretném megemlíteni, hogy azon a napon a Nemzeti Közszolgálati Egyetem adott otthont a *Diktatúrák és emlékezet*

című lengyel-magyar fórumunknak, amelyen Łukasz Kaminski, az IPN elnöke és Földváryné Kiss Réka, a NEB elnöke tartott előadást. Az emlékezetpolitikát tekintve a lengyel társintézményünk az egyik legnagyobb és legtapasztaltabb egész Európában, mintegy kétezer embert foglalkoztat. Viszonyításképpen említem: a NEB-ben és a hivatalában dolgozók együttes létszáma alig haladja meg az ötven főt. Az 1956-os emlékév kapcsán – az idei lengyelországi magyar kulturális évadhoz kapcsolódva – közösen mutatjuk majd be ennek az időszaknak a lengyel és a magyar vonatkozású eseményeit.

○ **A történelmi kutatások egy részére jellemző volt Magyarországon, hogy elkerülték a kisebb településeken, vidéki városokban fellelhető iratanyagokat és a még élő szemtanúk beszámolóit. Önök mennyire támaszkodnak erre a körre?**

D. Á. Nagy mennyiségű irat van vidéki levéltárakban. Ezeket az elmúlt huszonöt évben létszám- vagy pénzhiány miatt nem sikerült teljeskörűen feldolgozni. A NEB feladata az is,

hogy helyi partnerek – levéltárosok, történészek, kutatók – segítségével megkezdjük ezeknek a dokumentumoknak a tanulmányozását. Ebben mi egyfajta irányító, a kutatást összehangoló szerepet töltünk be. 2014-ben a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjával közösen hoztunk létre egy vidéktörténelmi témacsoportot, amelynek az a feladata, hogy hitelesen mutassa be a vidéken tapasztalt, 1945 utáni kommunista hatalomátvételt és a Rákosi-diktatúrához vezető utat. A szovjetizálás folyamatainak, a kollektivizálásnak, az egyéni és közösségi traumáknak, valamint a helyi ellenállás formáinak mélyreható vizsgálata történetírásunk komoly adóssága. A feltárt sajátosságokat konferenciákon mutatjuk be, valamint tanulmánykötetben és a videktortenet.hu honlapon adjuk közre. Ehhez hasonlóan nagyon fontos az a tényfeltáró program, amelyet a Kúriával és a Legfőbb Ügyészséggel indítottunk az 1956-os forradalom és szabadságharc történetének eddig még feltáratlan területeinek vizsgálatára.

Ebben szeretnénk áttekinteni a büntetőpereket, és megkíséreljük összeállítani a kádári megtorlás lehető legteljesebb perkataszterét; bemutatjuk a forradalom karakteres, emblematikus résztvevőit, „arcait”, ismert és kevésbé ismert hőseit; valamint a megtorlásban szerepet játszókat, a pártvezetőktől kezdve a perek előkészítésében kulcsszerepet játszó állambiztonságiakon át a halálos ítéletek meghozatalában részt vevő ügyészekig és bírágig.

○ **A hitelességnek mi a garanciája?**

D. Á. Erre szolgál egyfelől a törvényi garancia: az Alaptörvényben foglalt felhatalmazás alapján született a bizottságról szóló jogszabály, amely rögzíti, hogy a testület tevékenysége során minden más szervezettől független. Legalább ennyire fontos, hogy a szakmaiság előtérbe helyezése a legfontosabb szempont a munkánk során. A NEB a megalakulása óta együttműködésre törekszik a szakma minden képviselőjével, és azt látjuk, hogy a történészek az első pillanattól kezdve partnerként tekintenek ránk. Nem egy meghatározott ideológia mentén dolgozunk, amit

jól mutat az is, hogy rendezvényeinken előadóként különböző szakmai műhelyekhez kötődő szakemberek vesznek részt.

○ **Ha reálisan akarunk megítélni egy korszakot, akkor óvnunk kell magunkat a túlzott általánosításoktól, hiszen még a vezető beosztású emberek közül sem vett mindenki részt ugyanolyan mértékben a pártállam működtetésében. Hogyan lehet elkerülni a téves megítéléseket?**

D. Á. Sokszor csak mozaikokból, szerteágazó kutatómunkával összegyűjtött információorzásból tudunk összerakni egy-egy pártállami életutat. Valóban nem lehet semmilyen tekintetben sem általánosítani, minél több konkrét példát és esetet kell bemutatni a Központi Bizottság (KB) vagy a Politikai Bizottság (PB) tagjainak karrierútjáról. Honlapunk Tudástár menüpontjában megismerhetők a magyar politika alakításában – az 1945 és 1989 közötti időszakban – meghatározó szerepet játszó testületek tagjai. Ezeket a karrierutakat a legfrissebb szakirodalom, valamint a hozzáférhető levéltári források felhasználásával készítették a NEB kutatói. Az ügynökkérdésben sem szabad általánosítani. Ügynök és ügynök között óriási különbségek voltak. Volt, akit fenyegettek, zsaroltak, mások önként jelentkeztek a feladatra, és a rendszer haszónélvezőivé váltak. Konkrét ügyeken keresztül lehet csak bemutatni azt, hogyan működött a kommunista állambiztonság. A nevek mellé történeteket kell társítani – a NEB-nek ez is a feladata.

○ **A honlapjukon több mint kétszázötven egykori pártállami vezető neve már szerepel. Köztük vannak, akik még élnek. Őket megkérdezik a kutatómunka során?**

D. Á. Feladatunk, hogy a még élő tanúk emlékeit rögzítsük, az áldozatokét és az egykori döntéshozókat, végrehajtókat egyaránt. Már elérhető az internetes >>

AKIK RÉSZT VETTEK AZ '56-OS FORRADALOM ELFOJTÁSÁBAN

Lapzártakor érkezett a hír, hogy mintegy félezer olyan kommunista vezetőről tett közzé adatokat a NEB, akik részt vettek az 1956-os forradalom elfojtásában, valamint az azt követő megtorlásban. A gyűjtés a hatalom birtokosaira összpontosított: bírákról, állambiztonsági tisztokról, munkásőrökről, pártvezetőkről, valamint sortűzek vezénylőiről kerültek ki információk az intézmény honlapjára. Megtudtuk, hogy az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára segítségével a NEB elkészítette az állambiztonsági vezetők pályaképét, valamint azon vizsgálótisztek életútjának feltérképezését is megkezdték, akiknek ügyei halálos ítélettel zárultak. A most közreadott portrészorozat csupán a kutatás első eredménye, amely további életrajzokkal egészül ki a következő hónapokban.

www.neb.hu/hu/kommunista-hatalombirtokosok-1956

videótárunk, ahol a Gulágot megjárt, még élő honfitársaink beszélnek arról, hogyan élték túl a fogolytábort. Ez azért is fontos, mert ezek az emberek sokáig egyáltalán nem akartak erről beszélni a nyilvánosság előtt. Voltak olyanok, akiket a megszállók tizennégy évesen hurcoltak el. Ezeket a videókat látva a mai tizenévesek is könnyebben megérthetik ennek a korszaknak a működését.

○ **Ha már a fiatalokról van szó: a NEB-et és hivatalának munkatársait sem lehet azzal „vádolni”, hogy túl idősök lennének.**
D. Á. A bizottság tagjainak kiválasztásánál valóban törvényi előírás az életkori megkötés. A jogszabály ugyanis kimondja, hogy csak az lehet tag, aki a titkosszolgálatok 1990. februári átszervezésekor még nem volt nagykorú. A hivatal állományát szintén a „fiatalos lendület” jellemzi, de természetesen tapasztaltabb munkatársak is erősítenek bennünket.

○ **Jogelőd nélkül jött létre az intézmény, ez jó lehetőség arra, hogy saját maguk tervezzék meg működésük legfontosabb pilléreit.**

D. Á. A bizottságot és a munkáját segítő hivatal az alapoktól kellett felépíteni. Egy mindenkitől független, önálló szervezatként dolgozunk, így a belső működésünk rendjét is nekünk kellett kitárolni és megvalósítani. Saját gazdasági, jogi, titkársági, informatikai és kommunikációs részleget működtetünk.

Tizenöt főállású kutatónk van, emellett külső szakértők is segítik a tudományos munkát. Az első kutatási eredményeinkről könyvekben számoltunk be. A pártállam működésének különféle területeit vizsgálva születtek olyan művek, amelyek a gazdasági rendőrségről vagy a kommunista mozgalom titkos pénzeiről szólnak. Utóbbi esetben például kiderül, hogy a nyugat-európai kommunista pártok a magyar állampárttól is kaptak pénzügyi támogatást. A legnagyobb példányszámban Borvendég Zsuzsanna *Újságírásnak álcázva* című kötete fogyott, amely a KGB fedőszerveként működő Nemzetközi Újságíró Szervezet és a Magyar Újságírók Országos Szövetsége titkosszolgálati szálakkal átszőtt kapcsolatrendszerét tárja fel.

○ **Mi a teendőjük akkor, ha a kutatás során bűncselekményre utaló momentumokat fedeznek fel?**

D. Á. A bizottságról szóló törvény világosan rendelkezik erről: együttműködési kötelezettségünk van az ügyészséggel a kommunista diktatúra alatt elkövetett bűncselekmények elkövetői körének felderítésében. Mindezt a bűntető törvénykönyv, illetve az emberiség elleni bűncselekmények büntetendőségéről és elévülésének kizárásáról, valamint a kommunista diktatúrában elkövetett egyes bűncselekmények üldözéséről szóló törvény rendelkezéseivel összhangban tesszük.

○ **Ha jól számolom, akkor Ön idén lesz 34 éves, ami azt jelenti, hogy túl sok személyes emléke nem lehet a korszakról.**

D. Á. Kisdobos még voltam, úttörő már nem. Amire határozottan emlékszem, hogy az általános iskolás osztályképünkön évenként más-más címer szerepelt: 1988-ban még a Kádár-, '89-ben a Kossuth-, míg egy évre rá a ma is használatos koronás címer. Van azonban egy ennél jóval szomorúbb vonatkozása is az én családi történetemnek. Nagypám testvérét, Korondi Bélát a Rajk-perben koholt vádak alapján végezték ki 1949-ben. Ez a sokkhatás alapjaiban határozta meg családjunkban a rendszerhez való viszonyulást. Amikor felkérést kaptam a főigazgatói feladatok elvégzésére, már csak a felmenőim iránt érzett tiszteletből sem mondtam nemet. Nagyon megtisztelőnek tartom, hogy egy olyan testület munkáját segíthessem, amely ennek az időszaknak a tudományos feldolgozását végzi. Ebben a munkában azonban semmiféle bosszúállásról vagy haragról nincs szó. Mi egy olyan célt tűztünk ki magunk elé, hogy minél többen megismerjék, mit jelentett a kommunista diktatúra a társadalom egésze számára, és hogyan élték meg azt az egyes emberek. Mégpedig azért, hogy ezek a bűnök soha ne merüljenek feledésbe, és soha ne ismétlődjenek meg. ●

A nemzetközi helyzet fokozódik

AZ ÖSSZEÁLLÍTÁST KÉSZÍTETTE: PÉTERY DOROTTYA, DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES, HERVAI LAURA ÉS SZIGETI JULIANNA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A nemzetközi mobilitási programok továbbra is kiemelt figyelmet kapnak, nemcsak egyetemi, de európai szinten is. Miután a hallgatók minél nagyobb arányú külföldi tapasztalatszerzése uniós célkitűzés, így az NKE is komoly erőfeszítéseket tesz ki- és bejövő hallgatói mobilitásának növelésére. Szerencsére egyre többen kapnak kedvet mind Magyarországhoz, mind a nagyvilághoz, többen közülük egészen Ázsiáig utaztak.

A mobilitási programok intézményi szintű fejlesztésének jelentőségét a 2015-ben elfogadott Intézményfejlesztési Terv is alátámasztja. Annak ellenére, hogy az NKE kifejezetten speciális, főként nemzeti sajátosságokon alapuló képzéseket nyújt, a hallgatók nemzetközi tapasztalatszerzése ez esetben is kiemelten fontos. Mind a honvéd-, mind a rendőrtisztjelöltek, de a közigazgatási szakemberek képzése is magában foglalja a csereprogramok megvalósításának lehetőségét, sőt nagymértékben hozzájárul a leendő tisztek és tisztviselők jövőbeli előmeneteléhez. Miután a civil szakok hallgatói a nem állami szférában is piacképes diplomát

szereznek, így figyelemre méltó az a tény, hogy a külföldi mobilitási tapasztalattal rendelkező hallgatók esetén jelentősen kisebb a munkanélküliek aránya hosszú távon, illetve a hallgatók közel egyharmada állásajánlatot kap szakmai gyakorlati fogadóintézményénél. Mivel számos nemzetközi szerv igényli nemzeti szakemberek ideiglenes, rövidebb-hosszabb ideig tartó alkalmazását, így az egyetem elsődleges célja a nyelvtudással és külföldi tapasztalatokkal rendelkező szakértők képzése a civil hallgatók és tisztjelöltek esetén is. E cél érdekében az NKE alakulása óta nagy hangsúlyt fektetett a nemzetközi mobilitási programok minőségi és mennyiségi fejlesztésére. Ennek eredményeként a kimenő és a

bejövő mobilitási létszámok megduplázták, emellett a program végrehajtása is komoly átalakuláson ment keresztül, beleértve többek között az idegen nyelven oktatott kurzus- és képzés kínálat korszerűsítését és bővítését. Az intézményhez már nemcsak cserehallgatók, de teljes képzésben részt vevő hallgatók is érkeznek, a PhD-képzések mellett már a 2016 februárjában indult, angol nyelven oktatott International Public Service Relations mesterszakra is.

Az NKE-re egyre nagyobb számban és többféle program keretében jönnek nemzetközi hallgatók. Erasmus+ ösztöndíjjal a 2015/2016-os tanévben összesen 87 fő érkezett az egyetemre, s ez másfélszeres növekedést jelent az előző évhez képest. Emellett egyre nő azon hallgatók száma is, akik teljes képzésre érkeznek, főként a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogramon keresztül. Ez utóbbi kormányzati kezdeményezés, amelynek oktatáspolitikai célja, hogy az Európai Unió, valamint az Európai Felsőoktatási Térség irányelveivel összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesítését, minőségfejlesztését, erősítse a magyar tudományos elit nemzetközi kapcsolatait, növelje a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét és népszerűsítse a világban a versenyképes magyar felsőoktatást. A keleti és déli nyitás kormányzati politikájával összhangban meghirdetett kezdeményezés távoli országokból vonzza az NKE-re a hallgatókat, így Grúzia, Kína, Korea és Ecuador szerepel a küldő országok között.

2015-től az Erasmus+ program kiterjedt az Európán kívüli országokra, ugyanakkor az Európából érkezett Erasmus+ hallgatóinak összetétele jól tükrözi az egyetem és az ország stratégiai kapcsolatait. Megfigyelhető, hogy jelentős számban érkeznek hallgatók a V4 országokból. Emellett az adott karok sajátosságai is megjelennek, például a HHK egyre

szorosabb kapcsolatot alakít ki térségbeli partnereivel, s ezt a közös nemzetközi félév létrehozására irányuló Erasmus+ stratégiai partnerségi együttműködés is alátámasztja. Így mobilitás szempontjából a legaktívabb partnerek közé tartoznak a konzorciumban is részt vevő román, cseh, lengyel katonai akadémiák. Az RTK szintén a lengyel és szlovák partnereitől fogadja a legtöbb hallgatót, miközben a közigazgatási és nemzetközi szakok az újonnan kialakított nyugat-európai partnerek körében egyre népszerűbbek, Hollandiából, Francia- és Olaszországból egyre több hallgató, érkezik habár cseh partnereinkkel a szoros kapcsolat továbbra is fennáll.

A nemzetközi mobilitási programok népszerűsítése és az ezzel kapcsolatos programok szervezése és fejlesztése hosszú távon azt a célt szolgálja, hogy a hallgatók nemzetközi tapasztalatszerzése általánossá váljon. A jelenkor kihívásaihoz igazodva egy olyan heterogén állapot elérése a cél, ahol a nemzetközi hallgatók nem elszeparált egységet alkotnak az intézményen belül, hanem szervesen integrálódnak az egyetemi körforgásba. A külföldi tapasztalat mára már nem kuriózum, hanem egyenesen követelmény, így az intézmény minden egységének fel kell készülnie, hogy az ezzel kapcsolatos igényeknek és elvárásoknak magas színvonalon meg tudjon felelni.

A fejlődés szerves részeként megemlítenéd, hogy az Erasmus Student Network (ESN) mostanra összeszokott csapattá vált, egyre szervezettebben látják el a nemzetközi hallgatók asszisztenciájának feladatát. Az ESN jelentősen hozzájárul a nemzetközi hallgatók integrációjához, és egyben az egyetem munkájához, mivel az egész félévre kiterjedő programkínálatuk színesíti az „NKE Erasmus-élményt”, így az egyetem népszerűsítésében is jelentős szerepet vállalnak. ●

A bejövő hallgatók fogadására 2016 februárjában már ötödik alkalommal, hagyományosan rendezték meg a „Welcome” ceremóniát. A nemzetközi félévkezdő esemény bevált forgatókönyv szerint zajlik: a félév első két hetében, a hallgatók többségének megérkezését követően kerül sor egy formális köszöntőre a továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes, illetve a karok képviselőinek és az ESN bevonásával.

A legutóbbi, február 11-én lezajlott programon az ESN nagy rutinnal vette át a program lebonyolításának feladatát, a Ludovika Főépület Zsibongójában a nemzetközi hallgatók és mentoraik a szokásos módon változatos játékok mellett ismerhették meg egymást. A „Welcome” programok sora ezzel nem ért véget, a következő héten az ESN mentorai megmutatták Budapestet a hallgatóknak a már szintén hagyománnyá vált Amazing Race nevű játékos program keretében, amely minden évben nagy sikernek örvend. A következő hetekben együtt ellátogatnak Egerbe és a Balatonhoz, és egy nemzetközi vacsora is szerepel a terveik között.

Az NKE-re érkező nemzetközi hallgatók aktív részesei az egyetemi életnek, a 2016 februárjában első alkalommal megrendezett Erasmus+ Partner Expón is nagy számban részt vettek. A rendezvényt nagy érdeklődés kísérte, a nemzetközi diákok mellett Erasmus+ alumni hallgatók és az ESN is jelen volt. Az első kézből származó élmények és tapasztalatok a legfontosabbak az újonnan pályázó, érdeklődő hallgatók számára. Emellett sok esetben hitelesebb képet adhatnak saját intézményükről, városukról, országukról, így olyan intézmények népszerűsége is növelhető, amelyek iránt korábban kevésbé érdeklődtek. Az idei expo során a szomszédos

és közép-kelet-európai országok, pl. Szlovénia, Szlovákia, Lengyelország is nagyobb hangsúlyt kapott, habár a brit, holland, francia és olasz partnerekre ez alkalommal is sokan voltak kíváncsiak.

A Partner Expót hagyományteremtő céllal rendezték meg, a program sikerére való tekintettel várhatóan a következő pályázati időszak során szintén hasonló keretek között tájékozódhatnak majd a mobilitási lehetőségekről a hallgatók, akik szerint a sok információ mellett egy kis „Erasmus-életérzést” is magukba tudtak szívni, illetve sokat segített a döntésükben a személyes találkozás és a testközelbeli élmények.

ARCOK ÉS GONDOLATOK A STIPENDIUM HUNGARICUMBÓL

Név: Hong Sungchul
Születési hely: Dél-Korea
Képzési háttér: légköri tudományok BA, közpolitika MA, Yensei Egyetem, Szöul
Beszélt nyelvek: koreai, angol

○ Mik az első benyomásaid Magyarországgal kapcsolatban?
Először járok az országban. Amikor megérkeztem, kicsit elsomorított a tömegközlekedési eszközök állapota, de aztán megtapasztaltam, hogy a villamoshálózat jobban szervezett, mint az >>

otthoni. Budapestet bejárva úgy vélem, a város számos csodát kínál, amikért kicsit irigykedem is. A magyar emberek barátságosan bánnak velem és családommal.

○ **Miért esett a választásod Magyarországra és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre?**

Több lehetőség közül választhattam, de feleségem utazási tapasztalataira hagyatkozva Magyarországot jelöltem meg bázisként. Miután éveket dolgoztam a közsférában, a karrierem szempontjából logikus választásnak tűnt az NKE.

○ **Mit vársz a kurzusoktól, mik az eddigi tapasztalataid?**

Örülök, hogy az oktatók nyíltak és barátságosak, így hozzászólhatunk az előadásokhoz és feltehetjük a kérdéseinket. Ennek kapcsán elsősorban a kritikai gondolkodásmódom fejlődését várom.

○ **Milyen tanácsokat adnál más, újonnan érkező cserediákoknak?**

Hogy álljanak pozitívan a dolgokhoz és szocializálódjanak minél többet, különösen ázsiaiak esetében.

○ **Reményeid szerint milyen speciális ismereteket fogsz itt elsajátítani?**

Sokat tanulunk az Európai Unióról, és más, hasonló nemzetközi szervezetekről. Remélem, ez majd hozzájárul ahhoz, hogy karrieremet a nemzeti szintről a nemzetközire emeljem.

○ **Milyen emlékekkel fogsz hazatérni?**

Feleségemmel és 18 hónapos gyermekünkkel érkeztem az országba, igyekszem minél kevesebbet foglalkozni az otthoni élet összetett problémáival. Ez a periódus számomra a családról és a tanulásról szól. Otthon valószínűleg mindenkit arra fogok buzdítani, hogy kerekedjen fel és látogasson el ide.

○ **További életed során szeretnél ismét külföldön élni?**

Külföldön élni mindig különleges élmény. Ha ismét lehetőségem adódik arra, hogy külföldön tanuljak vagy dolgozzak, amennyiben a körülményeim is engedik, biztos kihasználom.

Név: **Stefany Cevallos**
Születési hely: **Ecuador**
Képzési háttér: **szociológia és politológia BSc, szociális fejlesztés MSc, Katolikus Egyetem, Quito**
Beszélt nyelvek: **spanyol, angol, francia**

○ **Mik az első benyomásaid Magyarországgal kapcsolatban?**

Nagyon barátságosak az emberek és sokan beszélnek angolul. Eddig csak jó tapasztalataim voltak, szeretem az országot.

○ **Miért esett a választásod Magyarországra és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre?**

Az ecuadori és a magyar kormány megállapodása értelmében hozzáférünk a Stipendium Hungaricum ösztöndíjhoz, cserébe pedig mi is fogadunk oktatókat és hallgatókat a Promoteo program keretében. Magyarországot azért választottam, mert stratégiai jelentőségű a térségben, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem pedig kitüntetett helyet foglal el az itteni egyetemek rangsorában.

○ **Mit vársz a kurzusoktól, mik az eddigi tapasztalataid?**

Jók az órák és a tanulási környezet is kellemes. Tetszik az egyetem infrastruktúrája, a Ludovika Főépület pedig gyönyörű. Pezseg a diákélet; mindig

van mit választani az utazási vagy szórakozási ajánlatok közül.

○ **Milyen tanácsokat adnál más, újonnan érkező cserediákoknak?**

Budapest azoknak való, akik hisznek abban, hogy léteznek még jó emberek.

○ **Reményeid szerint milyen speciális ismereteket fogsz itt elsajátítani?**

Ecuadorban egy nemzeti olajtársaságnál dolgoztam, így jól fogom tudni hasznosítani a közszolgálati ismereteket nemzetközi vonalon. Amíg itt vagyok, szeretnék megtanulni hegedülni is.

○ **Milyen emlékekkel fogsz hazatérni?**

Örökké jó emlékként fog megmaradni az a harmónia, amiben lakótársaimmal élünk. Buda és Pest romantikus lát képe ugyanúgy felejthetetlen lesz számomra.

○ **További életed során szeretnél ismét külföldön élni?**

Jelenleg nincsenek ilyen terveim. Ha itt végzek, hazatérek Ecuadorba.

Név: **Tao Shiyi**
Születési hely: **Kína**
Képzési háttér: **angol BA, Angkang Egyetem, Angkang**
Beszélt nyelvek: **kínai, angol, koreai**

○ **Mik az első benyomásaid Magyarországgal kapcsolatban?**

Kínával összehasonlítva Magyarország nagyon békés. Az emberek barátságosak és segítőkészek. Először járok Magyarországon, s később tervezem is majd körbeutazni. Budapest szép és eleven város, itt tanulni pedig igazán élvezetes.

○ **Miért esett a választásod Magyarországra és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre?**

2010-ben láttam a sanghaji világkiállításon a magyar pavilonban a Gömböcöt. Annyira megtetszett, hogy hazamentem és utánanézttem, elolvastam néhány cikket Magyarországról. Időközben rájöttem, hogy az ország megismerésének legjobb formája, ha itt tanul az ember – ezért jöttem ide.

Diplomásként később a közszolgálatban szeretnék elhelyezkedni, így a Nemzeti Közszolgálati Egyetem ideális választás számomra.

○ **Mit vársz a kurzusoktól, mik az eddigi tapasztalataid?**

Nem vagyunk itt régóta, de sok olyan dologról tanultunk már eddig is, amihez otthon nem volt szerencsém. Az emberi jogokkal kapcsolatos ismeretek például többnyire újak voltak számomra. Ha bármiféle problémám adódott, szobatársam és a mentorom mindig segítséget nyújtott, így biztosan mesélek majd kínai barátaimnak erről.

○ **Milyen tanácsokat adnál más, újonnan érkező cserediákoknak?**

Ha először minden furcsának is tűnik, akkor se aggódjanak, az NKE tanárai és diákjai mindig segítőkészek. Könnyű megszokni az itteni életet, úgyhogy azt ajánlanám, élvezzék, mert sok hasznos tudásra tehetnek itt szert.

○ **Reményeid szerint milyen speciális ismereteket fogsz itt elsajátítani?**

Úgy gondolom, hogy a nemzetközi közszolgálati kapcsolatok témájában itt jól alkalmazható ismereteket szerzek, mégis talán személyiségemben fogok a legtöbbet változni. Alapvetően félnék vagyok, de az itt töltött idő megtanít arra,

hogyan szerezzek barátokat könnyedén, s hogy együttműködés révén képesek vagyunk a közös feladatvégzésre. Érdekességképp tervezek magyar nyelvi órákat is venni.

○ **Milyen emlékekkel fogsz hazatérni?**

Emlékezni fogok a népszerű helyekre és a diákok által szervezett programokra. Sok praktikus tudással is gazdagodtam, az NKE-t pedig majd népszerűsíttem Kínában.

○ **További életed során szeretnél ismét külföldön élni?**

Most elsősorban arra koncentrálok, hogy tanuljak és sikeresen lediplomázzak a jövő évben. A nyári szünetben sokat szeretnék utazni egy barátommal.

Név: **Tamar Pkhakadze**
Születési hely: **Grúzia**
Képzési háttér: **jog BSc, Grúz Műszaki Egyetem, Tbiliszi; nemzetközi kapcsolatok MSc, Ilia Állami Egyetem, Tbiliszi**
Beszélt nyelvek: **grúz, angol, orosz**

○ **Mik az első benyomásaid Magyarországgal kapcsolatban?**

Egészen mást vártam. Őszintén szólva nem gondoltam volna, hogy Magyarország ilyen szép és barátságos. Az emberek szolgálatkészek, ez pedig

sokat segít a kulturális különbségek vagy a honvágy leküzdésében. Ami a diákéletet illeti, az merőben eltér a nálunk megszokottól, mert Grúziában a felsőoktatásban tanuló diákok körülbelül 90 százaléka teljes munkaidőben dolgozik. Abban a rendszerben nehéz mindenütt megfelelni, miközben itt a diákélet pont olyan, amilyennek lennie kell: kevésbé stresszes, van lehetőség kikapcsolódni, mialatt természetesen teljes figyelemmel a tanulásra koncentrálni lehetsz. Fontos azt is hozzátennem, hogy a magyar diákok több juttatásban részesülnek, mint nálunk grúz társaik.

○ **Miért esett a választásod Magyarországra és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre?**

Sok barátom járt már az országban és én is csupa jót hallottam az oktatással kapcsolatban. Amikor lehetőségem nyílt a Stipendium ösztöndíj megpályázására, azonnal kaptam az alkalmon. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemet azért választottam, mert illeszkedett a képzési profilomba. Az eddigi órák fényében úgy gondolom, szerencsés vagyok, hogy itt lehetek.

○ **Mit vársz a kurzusoktól, mik az eddigi tapasztalataid?**

Az NKE mindenben megfelelő háttérrel nyújt a tanuláshoz. Az oktatás minőségi, ráadásul a föld különböző szegleteiből származó emberekkel találkozhatunk és oszthatjuk meg egymással élményeinket.

○ **Milyen tanácsokat adnál más, újonnan érkező cserediákoknak?**

Bátorítanám őket, hogy az NKE jó választás, mert mindent megad, amit csak elvárhatnak: jó tanárok, jó infrastruktúra, segítőkész és támogató háttérszervezet, valamint mindez egy lenyűgöző környezetben.

○ **Reményeid szerint milyen speciális ismereteket fogsz itt elsajátítani?**

Egy nemzetközi környezetben tanulni nem csupán átmeneti dolog, hanem számtalan pozitív hozadékkal jár. >>

A fejlődés nem csupán az oktatásra korlátozódik, hanem egy élethosszig tartó fejlődés része.

○ **Milyen emlékekkel fogsz hazatérni?** Remélem, csupa jó emlékekkel térek majd haza, s abban bízom, hogy a karrierem során jól tudom majd hasznosítani az itt megszerzett ismereteket.

○ **További életed során szeretnél ismét külföldön élni?**

Elképzelhető, hogy felvételizek majd egy doktori iskolába. Ha így döntök, minden valószínűséggel valamelyik külföldi képzési intézmény mellett teszem majd le a voksom.

Név: Mukhwinder Kaur
Születési hely: India
Képzési háttér: védelmi tudományok BA, tömegkommunikáció és újságírás MA, Punjabi Egyetem, Patiala
Beszélt nyelvek: hindi, pandzsábi, angol

○ **Mik az első benyomásaid Magyarországgal kapcsolatban?** Nem voltam még korábban Magyarországon. Szeretek utazni, de engem ide egy dolog hozott: a tanulás iránti vágy. Jelenleg a Katonai Műszaki Doktori Iskola hallgatója vagyok, ennek oka pedig az, hogy Indiában ezt a fajta képzést nem biztosítják civilek számára. Katonai családból származom, így engem a téma mindig is érdekelt. Magyarországról egyébként az a véleményem, hogy Indiához képest rettentő

kicsi, de ettől függetlenül otthon érzem magam.

○ **Miért esett a választásod Magyarországra és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre?** Épp az Amerikai Egyesült Államokban voltam, amikor jelentkeztem a programra, viszont még korábban, Indiában láttam meg a hirdetést. Mivel otthon nem tudnék haditudósítással foglalkozó tanulmányokat folytatni, az első adandó alkalommal csomagoltam, és repülőre szálltam.

○ **Mit vársz a kurzusoktól, mik az eddigi tapasztalataid?**

Nagyon tetszik, hogy az itteni oktatók megteremtik annak a lehetőségét, hogy a szemináriumokon elmélyedjünk egy-egy témakörben. Az előadások szintén jók, a képzés tematikája pedig igazán közel áll hozzám. Azt szeretem a leginkább, amikor az előadók a saját tapasztalataikról mesélnek, például arról, hogy milyen volt bevetésen Afganisztánban.

○ **Milyen tanácsokat adnál más, újonnan érkező cserediákoknak?**

Nincs sok mondanivalóm az újak számára. Talán annyit tanácsolnék csak, hogy kövessék a szenvedélyüket, és nyissák meg a szívüket az újra. Felejtsék el az előítéleteiket és teremtsék meg a tanuláshoz a legideálisabb környezetet.

○ **Reményeid szerint milyen speciális ismereteket fogsz itt elsajátítani?**

Nyilván tanul mindenfélét az ember, de a haditudósítás az én igazi szenvedélyem. Ha nem tudnék itt ezzel foglalkozni, valószínűleg nem is jöttem volna az egyetemre.

○ **Milyen emlékekkel fogsz hazatérni?** Ezt nem tudom előre megmondani, először át kell majd élnem a hazatérést.

○ **További életed során szeretnél ismét külföldön élni?**

Nem, úgy gondolom, hazámnak szüksége van a szakértőkre bizonyos területeken. Ha mégis adódna egy lehetőség, hogy tovább tanuljak az NKE-n, azért elképzelhető, hogy maradnék. ●

KÍNÁBAN TANULNAK AZ RTK HALLGATÓI

A Rendészettudományi Kar négy hallgatója jelenleg Kínában, Hunan tartomány Changsha városában tanul, a Central South University-n. Mindannyian egy-éves, kínai nyelvi képzésben vesznek részt. Nem ők az elsők a karról, akik a távoli országot választották, az első diák 2014-ben ment a RTK-ról Kínába.

Az ösztöndíjprogramra az NKE Kínai Közigazgatás-, Gazdaság-, Társadalomkutató Központ segítségével jelentkeztek. Többen a Kínai Nagykövetségen keresztül, az egyik hallgató pedig az „EU-Window”-nak nevezett speciális európai program keretében jutott el a távoli országba. Mindannyian civil képzésben vesznek részt, de vérbeli egyenruhásként azért megfigyelték a kínai rendőri munkát. Kínában rengeteg rendőrt alkalmaznak a közlekedésrendészet területén, s ez nem meglepő, hiszen abban a városban is, ahol ők tanulnak, több mint hétmillió ember él. Petz Dávid elmondta, hogy egyetlen rendőrnél sem látott kényszerítő eszközt, rendőrbotot, gázspray-t vagy lőfegyvert: „Nem tudom, hogy ennek mi lehet az oka, de úgy tűnik, hogy erre nincs szüksége az állománynak” – tette hozzá az RTK elsőéves hallgatója. „Augusztus végén érkeztünk a roppant meleg és párás, szubtrópusi éghajlatú városba, és nagyon szokatlan volt számunkra az ételek helyi, csípős ízvilága, így az első hónapokban sokszor csak próbálgattuk, kísérleteztünk az ételekkel. Többször előfordult, hogy nem is tudtuk, hogy az étkezésekkor milyen ételt is választottunk, csak rámutattunk valamire, ami szimpatikusnak tűnt.” Az első időszakban amúgy is komoly nehézséget jelentett számukra a kommunikáció, ugyanis Magyarországon

a mandarin nyelvvel ismerkedtek meg, míg Kína Hunan tartományában sajátos, speciális akcentussal beszélnek. A hallgatók még öt hónap eltelte után is találkoznak újdonságokkal, közben rengeteg új szokást ismertek meg, és a kínain kívül sok más nyelven is megtanultak egy-egy szót, kifejezést a nemzetközi környezetnek köszönhetően. „Egyetlen egy magyar diákot ismerünk még a városban, aki ugyanezen az egyetemen tanul, Pintér Réka személyében, ő jelenleg a Pázmány Péter Katolikus Egyetem mesterképzést végző hallgatója, alapképzését pedig az NKE KTK-n teljesítette két éve. Így öten, magyar diákok, olyanok vagyunk, mint egy kis család, mindig mindenben segítünk egymásnak, és nagy örömmel tölt el minket, amikor például együtt főzünk egy finom magyaros pörköltet, vagy ha csak összejövünk valamelyikünk szobájában sörözni. Huzamosabb ideig nem tudnám elképzelni a jövőmet Kínában, de abban biztos vagyok, hogy ha az egyetem biztosítana lehetőséget rá, és újra megpályáznék egy ösztöndíjat, nagyon szívesen visszajönnék ide még egy évre, főként a kínai nyelvet tanulni. Az idei év végére az a célkitűzésünk, hogy teljesítsük a HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi) nyelvvizsga 4-es szintjét, ami az otthoni középfokú nyelvvizsgával egyezik meg” – hangsúlyozta Petz Dávid, akinek életében a Kínában eltöltött időszak a tanulás mellett egy hatalmas kaland és egyben szórakozás is. „Életem egyik legjobb döntése volt az, hogy idejöttem. Mindenkinek azt tudom tanácsolni, hogy ha érez magában érdeklődést, akkor pályázzon, biztosan nem fogja megbánni! Én már öt hónap után úgy érzem, hogy kitárult előttem a világ, sokat szélesedett a látóköröm és kíváncsian várom a folytatást, a második félév újdonságait!” Mohácsi Henriett élt először az RTK-ról a kínai ösztöndíj lehetőségével. 2014

augusztusában utazott ki Liaoning tartomány Dalian városába a Chinese Government Scholarship Program keretén belül. A Dongbei University of Finance and Economics, International Institute of Chinese Language and Culture intézményben tanult, ahol kínai nyelvi képzésben vett részt a hét öt munkanapján. A kínai nyelvtan, a beszélt nyelvi (szóbeli) és a hallásértesítősórák váltották egymást az oktatás során. „Nagy örömmel fogadtak minket a tanárok, mert azon a területen inkább orosz, thai, vietnami, japán, üzbec, kirgiz vagy pakisztáni diákok fordulnak meg nagyobb számban.” Felidézte: „Dalian városában már néhány éve él egy magyar fiú, aki szintén az egyik egyetemen folytat tanulmányokat. Kiérkezésünkkel felvettük vele a kapcsolatot, így mindenben segítségünkre volt az ott-tartózkodásunk alatt. Megmutatta nekünk a várost, és hasznos tanácsokkal látott el minket. Bármikor számíthatunk rá, gyakran ebédeltünk együtt, és néha még kínai nyelvleckéket is adott nekünk. Több magyar is él a környéken, vannak, akik már tíz éve.” Az osztálytársakkal szoros barátságot kötött az RTK hallgatója, aki a kínai diákokkal az egyetemi kampuszon, az edzőteremben és az interneten ismerkedett meg, és akikkel az angol nyelvet is gyakorolhatta. „Általában én kínaiul, ők pedig angolul beszéltek, és így kölcsönösen tudtuk segíteni egymás nyelvtanulását. Barátságot kötöttem egy nyolc főből álló német diákcsoporttal is, akik néhány hónapig az egyetem egy másik intézményének cserediákjai voltak.” Az első néhány hónap nehéz volt, főként az írásjegyek elsajátítása okozott számára problémát. A délutánok nagy része azzal telt, hogy elsős kínai kisdiakoknak szánt vonalazott füzetek segítségével gyakorolta az írásjegyeket. Az előírt három vizsgát

kiválóan teljesítette, így az intézmény szokásainak megfelelően Mohácsi Henriett fényképét is kifüggesztették a folyosón az osztályelsők között. „A második félév márciusban kezdődött, célként tűztem ki, hogy középfokú nyelvvizsgát teszek kínai nyelvből. Ennek érdekében beiratkoztam egy nyelviskolába, ahol minden délután, az egyetemi órák után is tanultam a nyelvet és készültem a nyelvvizsgára. A tavaszi félév nyújtotta rövid iskolaszünetek alatt Sanghajba utaztunk, majd a nyelvvizsga után Japánba is ellátogattam. A nyelvvizsgát (mind írásbeli, mind szóbeli) sikeresen teljesítettem. Július elején újra vizsgák következtek, ahol minden eredményem 90 százalék fölött volt. Mindkét félév során osztálytitkárként képviselhettem az osztálytársaimat, de a legnagyobb megtiszteltetés akkor ért, amikor felkértek, hogy én tartsam az évzáró beszédet.”

A szabadidejében sokat sportolt a rendőrhallgató, táncórákra és edzőterembe járt. Sajnálattal vette azonban tudomásul, hogy a kint tartózkodása alatt a kínai rendőrséget nem lesz alkalma szakmai szempontból közelebről megismerni.

„Rengeteg emlék és meghatározó pillanat kavargó most a fejemben, nehéz is lenne egyet kiemelni. Az ottani élet, az emberek, a barátságok, a megszokott helyek, az utcai kifózdék jellegzetes illata, a gyümölcsárús néni kedves mosolya mind-mind szép emlék. Az elején még furcsán néztek ránk, érezhető volt, hogy idegenek vagyunk. De időközben megszokták a jelenlétünket és mi is kicsit helyiekké váltunk. De ha mégis egyetlen eseményt kellene kiemelnem, akkor az az év végi záróbeszédem lenne, amikor is ott álltam a tanárim és diáktársaim előtt, és kínaiul kellett beszélnem az együtt megélt, csodálatos 322 napról.” ●

„Szabadságharcosok vére lúktet lent a gyökerekben”

SZÖVEG: BÚZÁS BEÁTA
FOTÓ: WWW.PECSKA.RO, WIKIPÉDIA

Március 15. köztudottan a magyarság egyik legfontosabb nemzeti ünnepe, a nemzeti identitásunk egyik alapköve. Felolvassuk a 12 pontot, kitűzzük a kokárdákat, és ezen a napon biztosan felcsendül a Kossuth-nóta. Évről évre hasonlóan emlékezünk az 1848–49-es forradalom és szabadságharc eseményeire és kiemelkedő alakjaira, akik készek voltak harcolni és meghalni a hazáért. Fejből tudjuk, hogy mit történt a Pilvax kávéházban és a Nemzeti Múzeumban. Ismerjük Táncsics Mihály nevét és hallottunk Görgeyről. De vajon tudjuk, ki volt Gál Sándor és hol található Nyergestető?

Számos elfeledett hőse és csatája van a szabadságharcnak, akiről már csak a helyi emlékezet gondoskodik. Ilyen a csíkszentgyörgyi születésű Gál Sándor is, aki a háromszéki harcokban a székely csapatok szervezője és parancsnoka, később a székely haderő vezérkari főnöke volt. A Bem tábornagy által szervezett és Gál Sándor ezredes főparancsnoksága alatt harcoló székely hadosztály legfontosabb feladata a szülőföld védelme volt. Ez látszólag nem volt nehéz: a székely emberek igazi, becsületes, harcos jellemek, makacsul, kitartóan védik azt, ami az övék. Ebben a küzdelemben nagy segítségükre volt a háromszéki születésű, régi székely katonacsalád sarja, Gábor Áron, aki fegyvert adott a székely nép kezébe. Az ő segítségével vette kezdetét a székelyföldi

tüzérség megszervezése, valamint az ágyúgyártás, utóbbinak köszönhetően sikerült a székelyeknek megnyerniük néhány csatát. Az 1849. július 2-i kőkösi csatában Gábor Áront egy ágyúgolyó eltalálta, életét vesztette, halála után Bem tábornok újjászervezte a székely haderőt. Két részre osztotta a székely csapatokat: az egyik részt Gál Sándor parancsnoksága alatt Háromszék védelmére bocsátotta, a másikkal pedig Moldva felé vonult. Később visszatért Háromszékre, a csapata egy részét pedig Moldvában hagyta Tuzson János őrnagy parancsnoksága alatt. Tuzsontól a határra való visszavonulást követelték, ezért visszaindult Erdélybe, időközben pedig arról értesült, hogy Háromszéket megszállták az ellenséges csapatok. Kászónújfaluba érkezve 1849. július

31-én megütköztek a császári felderítőkkel, majd a túlerő miatt aznap este a Nyergestetőig vonult, és kedvező terepviszonyok közt védelmi állásba helyezte a Moldvából szerencsésen kivezényelt zászlóalját. Ennek köszönhetően másnap, augusztus elsején sikerült erős ellenállással feltartóztatni a Csíki-medencébe betörni készülő orosz-osztrák haderőt. A néhány száz fős székely sereg tehát szembeszállt a nála sokkal nagyobb ellenséggel. Ez bátor hőstettnek bizonyult, azonban néhány óra alatt a székelyek nagy része áldozatul esett. Ezzel vált a Nyergestető az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emlékezetének szimbólumává és kiemelkedő színterévé, ahol a székelység derekasan védte szülőföldjét és a magyar szabadságot.

Amint a *Háromszék* című erdélyi közéleti napilapban olvasható: „A Nyerges-tető olyan emlékhely, melyhez szellemiségében és méltóságában kevés hasonló akad a Kárpát-medencében. Jelzik ezt az évente, nemzeti ünnepünk alkalmával és augusztus elsején szervezett főhajítások, a szinte folyamatos zarándoklat.” A nyergestetői forradalmi emlékmű mellett található az ún. hősök temetője, amelyben a csatában elesett székelyek kopjafái sorakoznak. Kányádi Sándor versbe foglalta Nyergestető emlékezetét, amely ma legalább annyira elmaradhatatlan része a székely megemlékezésnek, mint a Nemzeti Múzeum lépcsőjén elhangzó *Nemzeti dal*. ●

KÁNYÁDI SÁNDOR: NYERGESTETŐ

Csíkországbán, hol az erdők
zöldebbek talán, mint máshol,
ahol ezüst hangú rigók
énekelnek a nagy fákon,
s hol a fenyők olyan mélyen
kapaszkodnak a vén földbe,
kitépní vihar sem tudja
másképpen, csak kettétörve,
van ott a sok nagy hegy között
egy szelíden, szépen hajló,
mint egy nyereg, kit viselne
mesebeli óriás ló.
Úgy is hívják: Nyergestető;
egyik kengyelvasa: Kászón,
a másik meg, az innenső,
itt csillogna Csíkkozmasón.
Nemcsak szép, de híres hely is,
fönn a tetőn a nyeregben
ott zöldellnek a fenyőfák
egész Csíkban a legszebben,

ott eresztik legmélyebbre
gyökerüket a vén törzsek,
nem mozdulnak a viharban,
inkább szálíg kettétörnek.
Évszázados az az erdő,
áll azóta rendületlen,
szabadságharcosok vére
lúktet lenn a gyökerekben,
mert temető ez az erdő,
és kopjafa minden szál fa,
itt esett el Gál Sándornak
száznál is több katonája.
Véres harc volt, a patak is
vértől áradt azon reggel.
Támadt a cár és a császár
hatalmas nagy hadsereggel.
De a védők nem rettentek
– alig voltak, ha kétszázán –,
álltak, mint a fenyők, a harc
rettentő vad viharában.

Végül csellel, árulással
délre körülvették őket,
meg nem adta magát székely,
mint a szálfák, kettétörték.
Elámult az ellenség is
ekkora bátorság láttán,
zászlót hajtva temette el
a hősokeket a hegy hátán.
Úgy haltak meg a székelyek,
mind egy szálíg, olyan bátran,
mint az a görög háromszáz
Termopüle szorosában.
Nem tud róluk a nagyvilág,
hőstettükről nem beszélnek,
hírük nem őrzi legenda,
dicsőítő harci ének,
csak a sírjukon nőtt fenyők,
fönn a tetőn, a nyeregben,
s azért zöldell az az erdő
egész Csíkban a legszebben.

340 éve született II. Rákóczi Ferenc

Az Országgyűlés tavaly március 17-én nyilvánította II. Rákóczi Ferenc emléknapjává március 27-ét, Erdély és Magyarország fejedelmének, a Rákóczi-szabadságharc vezetőjének születésnapját. Az országgyűlési határozat tisztelettel adózik a II. Rákóczi Ferencre felesküdötték, a *Cum Deo pro Patria et Libertate* zászlaja alatt a magyar szabadság kivívásáért küzdők emléke előtt is. A magyar történelem egyik legkiemelkedőbb alakja, I. Rákóczi Ferenc és Zrínyi Ilona fia 340 évvel ezelőtt született. Személyes sorsa egybeforrt az általa vezetett szabadságharc, a magyar függetlenség ügyével, amely már gyermekként is meghatározta mindennapjait. Hétévesen ott volt mostohaapjával, Thököly Imrével Bécs török ostrománál, majd három évig élt anyjával az ostromlott munkácsi várban.

Munkács eleste után, tizenkét éves korában szakították el családjától, és a jezsuiták nevelték udvarhú szellemében. 1691-től a prágai egyetem hallgatója volt, és csak hatévi távollét után térhetett haza feleségével hatalmas birtokaira. Az 1699-es karlócai békével végérvényessé vált a török kiűzése a Magyar Királyság területéről. Ezt követően Bécs megkezdte Magyarország teljes gyarmatosítását. A súlyosbodó gazdasági, társadalmi elnyomás egyre nagyobb elkeseredést szült az országban. A hatalmi túlkapások a kiváltságosokat sem kímélték, köztük az ország egyik legnagyobb birtokosát, II. Rákóczi Ferencet sem.

1697-ben a kurucok a Habsburgok elleni felkelésben megszerezték Tokaj, Patak (a mai Sárospatak) és Újhely (a mai Sátoraljaújhely) várakat, és Rákóczit akarták megnyerni vezérüknek, aki azonban ekkor még nem állt az élükre. Három évvel később Rákóczi és barátja, gróf Bercsényi Miklós elszánták magukat a harcra, amelyhez XIV. Lajos francia királytól kértek támogatást. A leveleket kézbesítő belga kapitány azonban elárulta Rákóczit a bécsi udvarnak, aki a figyelmeztetés ellenére sem menekült el, hanem beteg felesége mellett maradt. Végül elfogták és a bécsiújhelyi börtönbe zárták, ahonnan Lengyelországba, Brezán várába szökött, és tovább levelezett a francia udvarral: XIV. Lajostól kért pénzt lengyel zsoldosokra és francia hadmérnököket, tüzéreket, katonai kiképzőket, hogy egy jól szervezett hadsereg élén térjen vissza hazájába.

Ekkor újabb szervezkedés indult a munkácsi uradalomban, és a jobbágyok követeket küldtek Rákóczihoz, kérve, hogy álljon az élükre. Rákóczi 1703. május 6-án adta ki brezáni kiáltványát, amelyben hadba hívta az ország lakosait. 1703 júniusában lépett magyar földre, és serege néhány nap alatt több ezer fősre növekedett. Az év végére a felkelő lett Erdély jelentős része, a Tiszántúl, a Felvidék és a Duna-Tisza köze. 1704 júliusában az erdélyi rendek fejedelmüké választották Rákóczit, aki ezáltal szerződőképessé számított a nemzetközi diplomáciában. A kurucok a következő években további területeket foglaltak el, de rendre bebizonyosodott, hogy a lelkesedés nem pótolja a kiképzés- és felszerelésbeli hiányosságokat.

Az 1705-ös szécsényi országgyűlésen a magyarországi rendek konföderációra léptek egymással, Rákóczit pedig vezérre és fejedelemmé választották. A fejedelem felismerte, hogy a háború elhúzódása miatt Magyarországnak szövetségesekre van szüksége, ami csak szabad országok között valósulhat meg, ezért 1707-ben az ónodi országgyűlésen kimondták a Habsburg-ház trónfosztását.

Az 1708-ban bekövetkezett trencsényi csatavesztés a szabadságharc fordulópontját jelentette. A következő évben pestisjárvány tört ki, amely tovább fokozta a veszteségeket, és 1710-re a kuruc haderő szinte teljesen összeomlott. 1711 elején Rákóczi Lengyelországba indult, hogy szövetségest találjon. Közben Károlyi Sándor kuruc generális a fejedelem megbízásából a császáriakkal tárgyalt, és végül 1711 áprilisában megkötötték a szatmári békét. A békekötés után egy nappal, 1711. április 30-án a majtényi síkon felsorakozott tizenkétezer fős kuruc sereg fegyverei helyett a zászlóit szúrta a földbe, amellyel a szabadságharc elbukott, és a Magyar Királyság hosszú időre a Habsburg Birodalom alávetettségében maradt. Rákóczi nem fogadta el a felkínált közkegyelmet, végig kitartott a magyar függetlenség ügye mellett. A fejedelem száműzetésben hunyt el a Török Birodalom területén, 59 esztendősen, 1735-ben. Hamvait csak 1906-ban hozták haza ünnepélyes külsőségek között, és a kassai Szent Erzsébet-székesegyház kriptájában temették el.

„Add, hogy rendelkezésed útjáról le ne térjünk, hanem igazságtételeid őreivé lévén utunk nyugalomban és békeességben vezessen hozzád!”

(II. Rákóczi Ferenc imája)

Pipás Pista nyomában

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES ÉS HORVÁTH ORSOLYA
FOTÓ: BEZSENYI TAMÁS ARCHÍV

Bezsenyi Tamás, a Rendészettudományi Kar Rendészeti Vezetéstudományi Tanszékének fiatal oktatója gyermekkora óta szereti a történelmet, ezen keresztül érti meg a társadalmi mozgásokat. Nyolcadik kerületi srácként sokat „lebzelt” a Ludovika környékén. Ha nem itt és nem így nő fel, valószínűleg nem lenne ennyire fogékony a társadalmi jelenségekre, és kriminológus hallgatóként nem talál rá Pipás Pistára, a női sorozatgyilkosokra, és nem foglalkoztatná a bűnözés mögötti okok feltárása.

Bezsényi Tamás

Kedvenc film • Nagyménők, Casino, Szemtől szemben.

Egy kínai bukméker meggyilkolása

Kedvenc könyv • József Attila összes verse.

Umberto Eco: A rózsza neve, Ottlik Géza: Iskola a batáron

Kedvenc zene • House of the Rising Sun, Sígur Rós,

Jisas Yu Holem Hand Blong

Bezsényi Tamás 2014 őszén csatlakozott az RTK-hoz, ahol vezetés- és szervezéseméletet, rendészeti vezetéseméletet, valamint a büntetőeljárások szervezétszociológiai elemzést oktat. Édesapja gazdaságvédelmi főosztályvezető, így már gyermekkorában sok időt töltött a vizsgálati osztályon. Bár gimnazistaként rendőrnek készült, végül az ELTE-re jelentkezett, ahol társadalmi tanulmányok, valamint történelem és filozófia szakon tanult,

majd történelem mesterképzésben vett részt, Kelet-Európa és Oroszország specializáción. Emellett az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Kriminológia mesterszakán szerzett diplomát. Jelenleg két doktori programban is részt vesz, amelyeken a bűnözői hálózatokat és a szervezett bűnözést kutatja, mert úgy érzi, a több oldalról közelítő kutatási-elemzési lehetőségekkel jobb rálátása lesz a kutatott témáira. A jövőben a rendőrség szervezetét, a rendőrségi működést és a szervezett bűnözést szeretné majd behatóbban tanulmányozni, ami elmondása szerint olyan, mint egy befagyott tó: a hatóság különböző lékeket vág rá, de csak ott tud, ahol elég vastag a jég, nem mindig ott, ahol a legrepresentatívabb mintavételre van lehetősége. A szervezetek társadalmi eredményessége és szervezeti hatékonysága sokat foglalkoztatja, mert ezzel lehet a hatékonyságot a leginkább górcső alá venni. S bár imád tanítani, elmondása szerint „ebbe szeretne beleöszülni”, minket ebben a beszélgetésben – némi túlzással – csak Pipás Pista érdekelt.

○ **A történelem szakon végeztél, mindig erre vágytál?**

Bezsényi Tamás: A nagypapám autógyári minősített hegesztőként is fontosnak tartotta, hogy mind édesapám, mind pedig én is komolyan vegyem a történelem tanulását. Ötödikes korom óta kénytelen voltam dicséretes ötös lenni ebből a tárgyból, mindazonáltal könnyen tanultam, és nagyon érdeklődtem a történelmi korszakok iránt. Meggyőződése, hogy csak a történelmen keresztül lehet megérteni a társadalmi mozgásokat, a rendszerszintű folyamatokat. A nagypapám úgy vélte, ha nincs összehasonlítási alapunk, nem érthetjük meg mai életünk kihívásait sem, hiszen sok probléma más konstellációban már korábban is megjelent, és azokra sok esetben már válaszok is születtek.

○ **A családot ezek szerint nagy hatással volt rád a pályaválasztásodban?**

B. T.: Nagyon. De nemcsak a család, hanem a nyolcadik kerület is, ahol felnőttem. Itt élünk még ma is. Integrációs általános iskolába jártam, ahol a tanulók hatvan százaléka vagyoni hátránnyal rendelkezett vagy roma, esetleg magatartászavaros volt, a negyven százaléka pedig középosztálybeli. A környéken lebzselő férfiakkal és nőkkel töltöttem a délutánokat, sokszor éppen a Ludovika területén. Ugyan nem a szó klasszikus értelmében, de utcagyerek voltam, sok negatívumot tapasztaltam a lakókörnyezetemben, ezért tartottam fontosnak a bűnözés okainak a feltárását és értelmezését a későbbiekben.

A családom ki akart szakítani a baráti körömből, azért, hogy ne zülljek el úgy, ahogyan többen a környezetemben. Például a prostituáltakkal készített interjúim nagy része a volt évfolyamtársaim közreműködésével készült. Megbízta bennem, hiszen együtt nőttünk föl. Sajnos az utcán látott erőszakos dolgokra nehéz rendészeti választ adni, de igyekszem azokat megtalálni. Már szakkollégistaként egy kutatócsoport tagjaként vizsgáltam a

hátrányos helyzetű gyermekeket az Orczy-kertben, akik legtöbbször abba az iskolába jártak, ahova én egykor. Az volt a célom, hogy jobb helyzetbe kerüljenek. Erre a sport kínált nagyszerű lehetőséget. A sport szinte mint az egyetlen kiemelkedési lehetőség határozta meg az életüket. Egy elhivatott edző sokat foglalkozott ezekkel a fiatalokkal, hogy ne bűnözővé, hanem jó sportolóvá váljanak.

○ **A nevedet Pipás Pistának köszönhetően ismerhette meg a szélesebb közönség. Te voltál az, aki ezt a témát felfejtetted.**

B. T.: Pipás Pista egy a Szeged környéki tanyavilágban férfiként élő nő volt, aki pénzért ölt. Tetteiről mégis erkölcsi küldetésként beszélnek azóta is. 1922-ben egy Dobák Antalné nevű asszony bízta meg őt a férje megölésével, akinek a pipája nem tört el a gyilkosság alatt. Az később Pipás Pistáé lett, amit mindig a szájában hordott. Innen kapta a nevét. Az eredetileg Földi Viktória nevet viselő nő már gyermeknek sem volt mindennapi: az édesapja rábízta a nagyobb jószágok terelését, holott ez a fiúk dolga volt. Kocsmába járt és pipázott, otthagya idősebb férjét, akivel rosszul éltek. Férfiruhában, kalapban keresett ezután napszámos munkákat. Férfiként többet is kereshetett, különösen az első világháború éveiben. Csak két gyilkosságért ítélték el, de a legendák legalább harminc ember halálát tulajdonítják neki. A gyilkosságok hasonló forgatókönyv szerint, öngyilkosságnak álcázva történtek. A látszat szerint az áldozat fölakasztotta magát az istálló keresztlécére. Valójában az istállóban megbújt Pipás Pista csalta ki a gazdát és követte el a cselekményeket.

○ **Az ő története lett a szakdolgozatod témája is, most már forgatókönyvet is írtál róla.**

B. T.: A bűn és az emlékezet viszonyát vizsgáltam a szakdolgozatomban. Egy francia történész szerint az emlékezet azért fontos, mert vannak olyan ún. emlékezhelyek (lieu de mémoire), amelyek a társadalmi közösségi identitásukat veszített modern

embereknek szükségesek, hiszen ezeknek a segítségével identifikálják magukat. Kíváncsi voltam rá, hogy a nemzeti aspektusok mellett vannak-e és ha igen, milyen alakító szempontjai a bűn emlékezetének. Amire emlékezünk, az elkísér minket, stigmává válik. Átokházán a mai napig tudják, hogy ki az a Pipás Pista, és nem akarnak rá emlékezni, nem szeretnének róla beszélni, mert kínosnak tartják.

○ **Milyen módszereket választottál a kutatáshoz?**

B. T.: 2009-ben másfél hónapra Ásotthalomra költöztem, hárman béreltünk egy pici házikót. A Nemzeti Kulturális Alaphoz pályáztunk forgatókönyv-fejlesztésre. Tanulmányútra mentünk egy producerrel és egy operatőr kollégával, azzal a céllal, hogy megismerjük a peranyagot. Film is készül a történetből, jövőre várható a bemutatás. Az előbb említett bűn és az emlékezet viszonya miatt az emberek nem engedtek be minket, sokszor órákig tartó interjúkat készítettem olyanokkal, akik a kertkapuból beszélgettek velünk, hogy a szomszédok ne sejszék, miért jöttünk. Néhányan nem is tudtak arról, hogy ez az eset megtörtént, és volt, akinek az édesapja rémtörténetként mesélte el Pipás életét még gyermekkorában. Idővel a bizalmukba férköztünk, és interjúkat készítettünk, folyamatosan forgattunk. Időközben kutattam, olvastam, beszélgettem, kimentem a kocsmába, a környező településekre érdeklődni. Pipás a '20-as években dohányt csempészett, rátaláltunk arra a lakosra, akinek az apukája segített neki ebben.

Érdekes, hogy az első gyilkosság áldozatának az özvegyével egy évig együtt is élt. Az igazságosztó szerepében tetszelgett, és „mindez” jó pénzkereseti lehetőség volt számára. Tulajdonképpen „Batmanként” segített a nőknek, akik a férfiakat vele riogatták, mivel tudták, hogy értük teszi a szörnyű cselekedeteket.

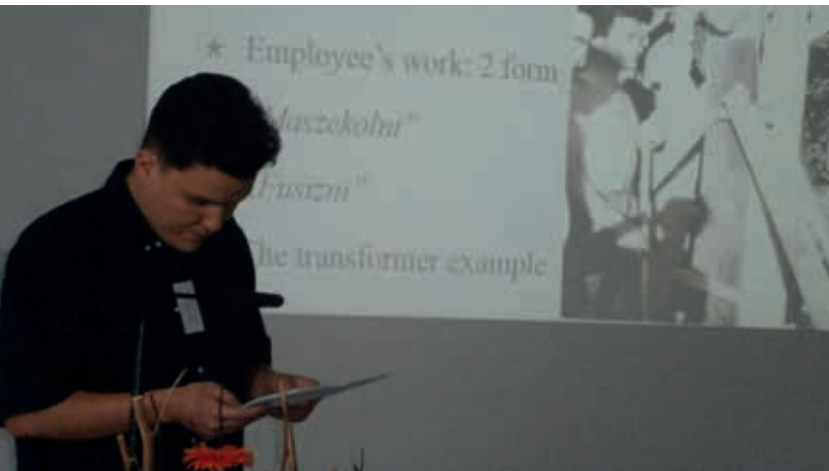
○ **Kriminálpszichológusokkal is beszélgettél az esetről?**

B. T.: Szerintük egyszerűen csak egy traumatizált emberről van szó, aki teljesen beszámítható volt, racionális döntéseket »

Jancsó Ladányi Piroska az egyik legismertebb és legkegyetlenebb sorozatgyilkos volt, aki szexuális kielégülést keresve húszéves korára öt lánygyermeket ölt meg egészen brutális módon. A megbecstelenített holttesteket a házuknál lévő kútba dobta. Feltételezések szerint édesanyja, Jancsó Borbála tudott tetteiről, állítólag segítette is őt, de csak a lányának kellett bitófa alá állni. 1954. december 12-én végezték ki. Az ügy akkoriban nagy figyelmet kapott, a bírósági tárgyalásokra több világhírű pszichiáter is ellátogatott, hogy tanulmányozzák az esetet. Mert joggal merült fel a kérdés: normálisnak tekinthető-e egy ilyen ember, mint Jancsó Ladányi Piroska? Ezt a kérdést már az eljárás során is megpróbálták feltárni. Több szakértő egybehangzó véleménye szerint kimagasló értelmi képességekkel

rendelkezett, rendszeresen olvasott, írt, annak ellenére, hogy mindössze öt osztályt végzett el és építőipari segédmunkásként dolgozott. Személyiségét közönyös kegyetlenség jellemezte, perverziorra családi háttérben kerestek magyarázatot. Édesanyja szabados életet élt, négy férfitől született öt gyereke házasságon kívül. Piroska is már tizennégy évesen aktív, később igen intenzív szexuális életet élt, de ez már nem okozott neki kielégülést. Az ötvenes évek Magyarországon kötelező volt minden halálra ítélt esetben kegyelmi kérvényt benyújtani, de nem volt kétség, hogy az akkori Elnöki Tanács nem ért majd egyet ezzel. Jancsó Ladányi Piroska sem kívánt élni ezzel. Az ítélet kihirdetése után csupán ennyit mondott: „Nem akarok tovább szenvedni, nem kérek kegyelmet.”

hozott. Kovács Lajossal, Magyarország egyik legismertebb nyomozójával, kriminalistájával beszélgettem a történetről, megmutattam az összegyűjtött anyagaimat neki, ő pedig megpróbálta rekonstruálni az esetet, elmondta nekem, hogyan történhetett mindez. Minderre azért is volt szükség, mert abban a korban a nyomozóknak rendkívül kevés tárgyi bizonyíték állt rendelkezésükre.

○ Milyen benyomások értek abban a tanyavilágban, ahol egykoron Pipás Pista folyamatosan változtatta a helyét?

B. T.: Elhagyatottsági érzésem volt. Akik a tanyákon élnek, telefonos útnak nevezik azt az utat, amely a határra vezet, mivel ott az út mentén vezetékek futnak. Sokan nem tudtak továbblépni az egykori téészek világából, nem is volt hova, így a kocsmák a mai napig meghatározó találkozási pontok. A kocsmáros úgy mutatott be minket a helyieknek, hogy az ottani társadalmi környezetet akarjuk megismerni, ezért érkeztünk, és így nyíltak meg igazán. Kelebiában például találtunk olyan családfőt, akinek az apukája még verekedett Pipással. Szegeden az ott tanuló joghallgatók már el is játszották a tárgyalást tanáraik segítségével. Nagyon élveztem ezt a kalandot, finom melankóliával jöttem vissza.

○ Rettegett női sorozatgyilkosokat is kutattál, ennek a lélektanával is foglalkoztál.

B. T.: A gyilkosságok esetén a női szerepek nagyon érdekesek. A nők általában nem az erőszakos elkövetési módokat választják, hanem inkább a mérgezéses formát, valamilyen csalárd módon történő elkövetést, olyat, amely nem igényel fizikai erőszakot. Kérdés persze, hogy miért veszik fel a nők a maskulin szerepeket. Azt tapasztaltam, hogy az apahiány miatt. Jancsó Borbáláéknál a postás apa egy idő után nem tudott megfelelő megélhetést biztosítani, majd meg is halt. A Jancsó családban az anya és a lánya, Piroska gyűlöletet táplált a nők iránt. Versengéstudat alakult ki bennük, riválisként jelentek meg az

életükben a fiatal lányok. Jancsó Piroskának nagyon erős kisebbségi komplexusa volt, és a szovjet katonák iránt érzett szeretete is motiválhatta őt. A holttesteket kútba dobta, amit fél évig a rendőrök előtt titokban tudott tartani, hiszen nem voltak igazi tárgyi bizonyítékok ellene. A nekrofil hajlamú, mindössze húszéves lányt 1954-ben végül kivégezték. Magyarországon egyébként a mai napig létezik egy ilyen maximum száz emberből álló zárt nekrofil közösség. Egyik szociológus barátom éppen ezt a jelenséget kutatja.

○ Ezek a témák nem érintenek meg?

B. T.: Nem igazán. Életemben először kilencévesen láttam halott embert, és nem rendített meg. Én találtam meg a szomszédunkat a kamrájában, aki felakasztotta magát. Inkább az töltött el rossz érzéssel, hogyan mondom el mindezt a szomszéd feleségének, aki a konyhában főzött. Sajnos a ferencvárosi és józsefvárosi utcákon is szembejött néha a halál, többször inkább késelés, de néha közúti baleset miatt is. Az egyetemen a kriminológiai szakmai gyakorlaton hatósági tanúként gyakran jártam emberölési helyszíneken. Az visel meg igazán, ha egy ügy bizonyíthatósága kerül veszélybe. ●

Tojásfestés pontban háromkor

SZÖVEG: BÚZÁS BEÁTA
FOTÓ: BALÁZS ÁRPÁD ÉS MIHÁLY LÁSZLÓ

„Jó lenne, ha a nagyböjt csendjében hosszan gondolnánk életünket, teremtő és megváltó Istenünk csodálatos szép tervét velünk, családjainkkal és népünkkel kapcsolatosan is” – erre int mindannyiunkat Böjte Csaba ferences rendi szerzetes. A katolikus keresztények legnagyobb ünnepének közeledtével gondolkodjunk el azon is, mit jelent a nagyböjti időszak, mit ünneplünk húsvétkor, és az ünnepkör kapcsán mely népszokások élnek még ma is a magyarság körében. Erdélyi magyarként, székelyföldi megközelítésben teszem most mindezt.

A húsvét mozgó ünnep: időpontját a tavaszi napéjegyenlőséget (március 21.) követő holdtölte utáni első vasárnap dátuma határozza meg. A húsvéti ünnepkör a farsangot követően veszi kezdetét, és pünkösddel, a Szentlélek eljövételének és az egyház megalapításának ünnepével zárul. A farsangi időszak – amelyre több napig tartó mulatozás, játék jellemző – húshagyókeddel végződik, majd hamvazószerdán indul a nagyböjt, amely a húsvéti előkészületi időszak, az önmegtartóztatás és vezeklés ideje. A katolikus közösségekben elterjedt szokás volt a hamvazkodás: a pap megszenteli az előző évi virágvasárnapi barkából származó hamut, és ezzel megjelöli a hívek homlokát. A hamu a megtérést és a bűnbánatot jelképezi.

A nagyböjt a bűnbánattartás időszaka, amely minden erdélyi magyar közösségben csendes várakozással, áhítattal telik negyven napon keresztül. A negyvenes számnak sajátos misztikumuma van a keresztény hagyományban: Jézus Krisztus negyven napot töltött a pusztában, negyven napig tartott a vízözön, a zsidó nép negyven évig vándorolt a pusztában és Jónás próféta negyvennapos böjtöt hirdetett Ninivében. Innen ered a még ma is hagyománynak számító, negyven napig tartó böjt. A nagyhét a húsvét előtti vasárnap, a virágvasárnap veszi kezdetét. A virágvasárnapi liturgia elengedhetetlen része a barkaszentelési szertartás és körmenet. A népi hit szerint a szentelt barka védelmet nyújt a rontás, betegség, vihar ellen. Ez azért is fontos, mert tulajdonképpen a húsvét előtti nagyhét is erről szól: testi és lelki megtisztulás, betegségek távoltartása, ház körüli tisztogatás, a temetők sírjainak rendezése. A lelki megtisztulás részeként ilyenkor szokás a gyónás és áldozás a szentmisén, ugyanis úgy tartja a hit, hogy a húsvéti szentelt eledel elfogyasztására csak a lelkileg megtisztult, a kegyelem állapotában levő ember alkalmas. Úgy is fogalmazhatunk, nagyhét alkalmával a keresztény emberek átéli Jézus szenvedéseit. >>

A negyvennapos böjt csúcsa a szent háromnap: nagycsütörtök, nagypéntek és nagyszombat. Nagycsütörtök Jézus szenvedésének kezdete: ilyenkor megszólalnak a harangok, az orgona és a csengők, hogy utána nagyszombatig elhallgassanak. Nagypéntek Jézus Krisztus kereszthalála, a húsvéti ünnepkör legdrámaibb napja, fájdalmas gyásznapi nap. E napon szokás feleleveníteni a passiót, Jézus szenvedését és kereszthalálát. A Pünkösdi Búcsú helyszínévé ismert Csíksomlyóra nagypénteken több ezren kizarándokolnak, hogy megtekinthessék a passió misztériumjátékát. Székelyföldön ma is élő hagyomány, hogy nagypénteken pontban három órakor teszik a hímes tojásokat a piros festékbe, ugyanis a néphit úgy tartja, hogy ebben az órában halt meg Krisztus a keresztfán, így csak ebben az órában lesz igazán piros a hímes tojás. Nagyszombaton körmenettel ünneplik Jézus Krisztus feltámadását. E napról ismert a tűz- és vízszentelési liturgia. A víz a Krisztus halála és feltámadása révén keletkező új élet szimbóluma, ezért a szentelt víznek misztikus erőt tulajdonítanak. Székelyföldön e szokással a család és a közösség egészségét akarják oltalmazni. Ezért használnak szentelt vizet betegség esetén: megitatják a

beteggel vagy megmosdatják benne. Nagyszombattal zárul a szigorú böjti tilalom. Pozsony Ferenc erdélyi magyar néprajzkutató, egyetemi tanár behatóan foglalkozik a húsvéti népszokásokkal. Amint ez erdélyi népszokásokat bemutató kötetéből kiderül, ezek egyrészt a keresztény értékrendhez, másrészt a tavaszhoz, a természet megújulásához és a termékenységhez köthetők. A húsvéti ünnepének szerkezetébe olyan szokáselemek is beépültek, amelyek főként a természet életre kelésével, az ifjúsággal, egészséggel, életerővel, a termékenységgel vannak összefüggésben. A húsvéti ünnepkörhöz tartozó szokások nagy része húsvét vasárnaphoz kapcsolódik. Az erdélyi katolikus közösségekben ma is legelőbb húsvéti népszokás a határkerülés, amely abból alakult ki, hogy az archaikus ember hitt abban: ha egy földterületet meghatározott időben és körülmények között jár körbe, akkor az ő földjét nem fogja pusztítani vész, kártékony állat, természetfeletti lény. Húsvét reggelén a határkerülés vagy határjárás során a falusi közösségek gyalog vagy lóháton, közösen imádkozva, énekelve körbekerülik a határt. A helyszínen találkoznak a szomszédos falvak, községek lakóival, zászlók és lobogók lengetésével köszöntik egymást a feltámadt Jézus

nevében. Amint egy, a határkerülés hagyományát részletesen bemutató írásból kiderül, a találkozás célja bizonyosságot tenni az egymáshoz tartozásról, atyafiságos szeretetről, a községek közötti békességes egyetértésről, az ősöktől örökölt igaz katolikus hitről, a sok évszázados szokások hűségese megtartásáról. A határkerülés – mindamelllett, hogy hálaadás a húsvéti lelki megújulásért és a természet újraébredéséért – leginkább azt jelenti, hogy a népek együtt imádkoznak Isten áldásáért, azért, hogy a földnek bő gyümölcsöt adjon és megtartsa, megővje a termést a különböző csapásoktól. A vetéshatárban a résztvevők közösen énekelnek, majd más-más irányban elindulnak hazafelé. Székelyföldön ez a szokás a második világháborút követő hatalomváltásig élte virágkorát, az 1990-es évek óta azonban újra elterjedt, főként vidéki közösségekben. Egy másik, szintén húsvét reggelén megelevenedő néphagyomány az ételszentelés, egyes vidékeken ételáldás. A hívek étellel megrakott kosarakkal vonulnak a templomba, esetenként a település vagy város életében fontos szerepet betöltő közösségi terekre. A díszes kosarakban hagyományos húsvéti ételek vannak: kalács, sonka, bárány, kolbász, kenyér, tojás (néha bor vagy pálinka). A mise és az áldozás után a pap körbejár, és megáldja az eledeleket. Úgy tartják, a megszentelt húsvéti eledel megvédi a híveket a hosszú böjt, megtartóztatás után a mértéktelenség kísértésétől. Ennek ered a húsvét elnevezés is, ugyanis a negyvennapos böjt után ekkor lehet először húst enni. A szentelt ételeknek egyébként szimbolikus jelentése van: a tojás a termékenység, az élet, az újjászületés archaikus

jelképe, a kalács a jólét szimbóluma, a bárány pedig áldozati Krisztus-jelkép. Húsvét másodnapja, húsvét hétfő elsősorban a fiatalság ünnepe. Ezen a napon jelennek meg az ünnep legszínesebb, a tavaszhoz és ezáltal a termékenységhez kapcsolódó szokás elemei: locsolkodás, ennek jutalmául a tojás kínálás, valamint a lányoknak egészséget, szépséget, termékenységet kívánó zöldág-ajándékozás. Székelyföldön máig él a mondás, miszerint minden valamirevaló székely legény kötelességének tartotta, hogy húsvét napjára virradóra kedvesének kapujára szép fenyőágot tűzzön. Ha a falunak nem volt fenyvese, elmentek érte akár szomszédos településekre is. Ha pénzért vagy szép szóért nem kaphatták meg, akkor ellopták. Két-három fenyőágot szépen összekötöttek, és papírszalagokkal, tojásokkal díszítették föl. Minden házba, ahol a legények fenyőágot találtak, bementek, és meglocsolták a lányokat, „hogy a ház virágszála el ne hervadjon”. A legtöbb székely közösségben egyértelmű volt régen a locsolás termékenységhez kötődő jelentés tartalma. A lányok a legényeket tojással várták, a tojást párjával ajándékozták. A páros tojásnak is hasonló jelentése volt: a legényeknek egészséget, szépséget, termékenységet kívántak velük. Sőt, a tojásokat a legtöbb helyen festették, díszítették, és a rajtuk előforduló díszítőelemeknek szintén termékenységgel kapcsolatos funkciói voltak. S bár még él a kútból vett hideg vizes locsolkodás hagyománya, a kölnivíz a locsolóverssel és a húsvéti nyuszival kézen fogva besétált már Erdélybe is. ●

ORSZÁGSZERTE HÚSVÉT

A húsvét a kereszténység legnagyobb és legrégebb ünnepe, húsvétvasárnap Krisztus feltámadását ünneplik világszerte. Idén március utolsó hétféjén köszönt be az ünnep, így a jó programok mellett már bizhatunk a napsütésben is.

FESTIVÁL HÚSVÉTI FESTIVÁL HOLLÓKÓN

2016. március 26. és 28. között várja Hollókő a látogatókat, ahol tényleg úgy érezhetjük: visszarepültünk az időben. A nógrádi település minden évben gazdag folklórprogrammal, palóc gasztronómiával, el nem feledett népszokásokkal és persze az elmaradhatatlan locsolkodással vár mindenkit, valamint koncertek, családi és gyermekprogramok nyújtanak feledhetetlen élményeket a vendégeknek. Az UNESCO Világörökség részét képező Ófalu 67 piros cserepes műemlékháza is „életre kel” ezen a hétféjén, éppen úgy, mint régen. Lakói magukra öltik híres, színpompás népviseletüket, és megelevenítik a magyar húsvéti népszokások legjavát. Igazi, palóc húsvéti forgatagba kerül itt a látogató. Hollókő egyik legismertebb és leg-

látványosabb húsvéti népszokása a locsolkodás. A falu összes, népviseletbe öltözött eladó lányát kötelező ilyenkor eláztatni, hűen a hagyományokhoz: egy vödörnyi hideg kútvízzel, hogy a lányok el ne hervadjanak idő előtt. A legenda szerint a friss, húsvéti kútvíz megőrzi a szépséget és az üdeséget. A húsvéti hagyományok eltűnőben lévő kulturális értékeink közé tartoznak, ám Hollókőn ezeken a napokon megtalálható mindaz, ami a magyar ünnepet jellemzi. Hímes tojás, magyar sonka, locsolóversek, sokszoknyás, vízszög elöl visítva menekülő lányok és színes forgatag. A vendégek kóstolót kaphatnak a környék legjobb palóc ételeiből, kiváló borokból és pálinkákból, a kicsiket gyermekprogramok, a nagyokat nép- és világzenei koncertek is várják. Fellép többek közt Szabó Balázs, Ferenczi György és a Rackajam, valamint a Kerekes Band is.

További információ: www.husvetifestival.com

HANGVERSENY

Händel: Brockes-passió,

HWV 48

HÚSVÉTI HANGVERSENY A MŰVÉSZETEK PALOTÁJÁBAN

A Capella Savaria a legrégebben alakult és ma is aktív korhű hangszeresek játszó kamarazenekar Magyarországon. 1981-es alapítása óta a barokk és a bécsi klasszikus zene historikus megszólaltatásával gazdagította a hazai koncert-

életet, sokáig hiánypótló módon. Kalló Zsolt 1992-től a zenekar koncertmestere, 1999-től pedig művészeti vezetője is. Az együttes több mint hetvenöt hanglemezt készített, amelyeknek több mint kétharmada világszerte volt az adott zeneműből. A zenekar jelentős sikersorozatként könyvelhette el a világhírű Nicholas McGegan vezényletével lemezre vett tizenöt albumot, ezek egyikén hallható a koncerten megszólaló, Barthold Heinrich Brockes német költő szövegére készült passió is. Händel remekműve bámulatos változatossággal vezeti végig a hallgatót Jézus szenvedéstörténetén, egyfajta színpad nélküli színházat varázsolva a koncertterembe. Az est karmestere, Howard Arman a Händel-művek népszerűsítésének szenteli munkásságát. A zeneszerző szülővárosának tízezer euróval járó Händel-díját 1996-ban nyerte el, három évvel az első díjazott, Nicholas McGegan után. További információ: www.mupa.hu

Folytatódik a tanév a Ludovika Szabadegyetemen!

A tematikában az egyetemi hallgatók és a nagyközönség számára egyaránt érdekes, aktuális kérdések.

A keddenként este hattól kezdődő előadások az egyetemen folyó kutatásokba nyújtanak bepillantást.

**Helyszín: Ludovika Campus Főépület, II. előadó
(1083 Budapest, Ludovika tér 2.)**

Program:

Március 22.	Dr. Czigány István: Aszimmetrikus háború, aszimmetrikus politika a Rákóczi-szabadságharcban
Április 5.	Dr. Ványa László ezredes: Gépek, automaták, robotok – szép(?) új világ
Április 12.	Dr. Bóka János: A tisztességtelenség ötven árnyalata – a devizahitel-szerződések és az EU joga
Április 19.	Dr. Kozáry Andrea: A darabolós főhadnagy és az arzén asszonyok
Április 26.	Dr. Kórodi Gyula t. o. alezredes: Stressz és a közszolgálat
Május 3.	Prof. Dr. Óvári Gyula: EKRAKNOPLAN, repülő csatahajó vagy úszó harci repülőgép?
Május 10.	Dr. Kaiser Tamás: A Jó Állam mérhetősége

További információ és regisztráció:
www.uni-nke.hu/szolgáltatások/ludovika-szabadegyetem

Ludovika Szabadegyetem – Legyen nyitott a tudásra!

AMBASSADOR'S FORUM AT
LUDOVIKA

Folytatódik a Ludovika Nagyköveti Fórum!

Hagyományteremtő céllal indult útnak tavaly a „Ludovika Nagyköveti Fórum”, amely a diplomácia és az egyetemi világ képviselőinek találkozóhelye és vitafóruma kíván lenni. Idén a programsorozat folytatódik. Vendégünk lesz:

ÁPRILIS
KÍNA

A rendezvénnyel kapcsolatban érdeklődni a NUPS.international@uni-nke.hu e-mail címen lehet.